

PÄIVÄHOIDON PALVELUVERKKOSELVITYS

30.11.2012

SISÄLLYS

1	LÄHTÖKOHTIA	5
1.1	Selvitystyön tavoite.....	5
1.2	Turun kaupungin strategiset linjaukset varhaiskasvatukseen.....	5
1.3	Päivähoidon lainsäädäntö ja muut toimintaa ohjaavat asiakirjat	7
1.3.1	Päivähoidon perustehtävä	7
1.3.2	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisin lainsäädäntö.....	7
1.3.3	Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta	8
1.3.4	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä	8
1.4	Varhaiskasvatuksen järjestämisen valtakunnalliset ja kuntatason linjat	8
1.4.1	Valtionhallinto	8
1.4.2	Varhaiskasvatuksen organisointi kuntatasolla	9
2	VARHAISKASVATUKSEN ORGANISOINTI TURUSSA	10
2.1	Kunnallinen varhaiskasvatus.....	10
2.2	Yksityinen päivähoito Turussa.....	11
2.2.1	Erilaiset tukimuodot Turussa vuonna 2012.....	11
2.3	Lainsäädännön ja varhaiskasvatuksen organisoinnin aiheuttamat kehityskohteet Turun varhaiskasvatusjärjestelmään	13
3	TOIMITILASTRATEGIAKYSSELYN TULOKSET.....	14
4	TURUN VARHAISKASVATUSJÄRJESTELMÄN KUVAUS VARHAISKASVATUSALUEITTAIN.....	17
4.1	Eteläinen varhaiskasvatusalue	17
4.1.1	Selvitys päivähoitojärjestelmistä Eteläisellä varhaiskasvatusalueella	17
4.1.2	Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018.....	18
4.1.3	Eteläisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet	19
4.2	Itäinen varhaiskasvatusalue	20
4.2.1	Selvitys päivähoitojärjestelmistä Itäisellä varhaiskasvatusalueella	20
4.2.2	Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018.....	22
4.2.3	Itäisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet.....	23
4.3	Läntinen varhaiskasvatusalue	24
4.3.1	Selvitys päivähoitojärjestelmistä Läntisellä varhaiskasvatusalueella	24
4.3.2	Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018.....	25
4.3.3	Läntisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet.....	26
4.4	Pohjoinen varhaiskasvatusalue	27
4.4.1	Selvitys päivähoitojärjestelmistä Pohjoisella varhaiskasvatusalueella	27
4.4.2	Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018.....	29
4.4.3	Pohjoisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet	29
4.5	Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue.....	31
4.5.1	Selvitys päivähoitojärjestelmistä ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella	31
4.5.2	Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018.....	32
4.5.3	Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet	32
4.6	Vuorohoito.....	32
4.7	Varhaiserityiskasvatus.....	33
5	PÄIVÄHOIDON KATTAVUUS VARHAISKASVATUSALUEILLA JA PALVELUALUEILLA	38
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	45
6.1	Eteläinen varhaiskasvatusalue	45
6.2	Itäinen varhaiskasvatusalue	47
6.3	Läntinen varhaiskasvatusalue	48
6.4	Pohjoinen varhaiskasvatusalue	50
6.5	Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue.....	51
6.6	Varhaiserityiskasvatus.....	52
6.7	Rakennusinvestoinneista aiheutuvat kustannukset	53
7	TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	55

KUVALUETTELO

Kuva 1 Päivähoidon hallinto kunnissa 2010.....	9
Kuva 2 Turun varhaiskasvatuksen organisointi.....	10
Kuva 3 Päiväkotien tilojen riittävyys tällä hetkellä ja vuoteen 2014 mennessä	14
Kuva 4 Tilojen käytön tehokkuus tällä hetkellä ja vuoteen 2014 mennessä.....	15
Kuva 5 Tiloihin liittyvien tekijöiden toimivuus ja tärkeys	15
Kuva 6 Tekniset olosuhteet.....	16
Kuva 7 Työympäristön ja tilojen tarjoama tuki strategian toteuttamiselle	16
Kuva 8 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät koko kaupungissa	38
Kuva 9 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Eteläisellä varhaiskasvatusalueella.....	39
Kuva 10 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Hirvensalo-Kaskkerran ja Skanssi-Uittamon palvelualueilla.....	40
Kuva 11 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Itäisellä varhaiskasvatusalueella.....	40
Kuva 12 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Varissuo-Lausteen ja Nummi-Halisen palvelualueilla.....	41
Kuva 13 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Läntisellä varhaiskasvatusalueella.....	41
Kuva 14 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Keskustan ja Pansio- Jyrkkälän palvelualueilla	42
Kuva 15 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Pohjoisella varhaiskasvatusalueella.....	42
Kuva 16 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Länsikeskuksen, Maaria-Paattisten ja Runosmäki-Raunistulan palvelualueilla.....	43
Kuva 17 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella.....	44

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1 Yksityisen hoidon tuen kuntalisät 1.3.2012.....	12
Taulukko 2 Kunnalliset perhepäivähoitoyksiköt Eteläisellä varhaiskasvatusalueella	17
Taulukko 3 Yksityiset päiväkodit Eteläisellä varhaiskasvatusalueella	18
Taulukko 4 Yksityinen perhepäivähoito Eteläisellä varhaiskasvatusalueella	18
Taulukko 5 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Eteläisellä varhaiskasvatusalueella	19
Taulukko 6 Kunnalliset perhepäivähoitoyksiköt Itäisellä varhaiskasvatusalueella	21
Taulukko 7 Yksityiset päiväkodit Itäisellä varhaiskasvatusalueella	21
Taulukko 8 Yksityinen perhepäivähoito Itäisellä varhaiskasvatusalueella.....	22
Taulukko 9 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Itäisellä varhaiskasvatusalueella.....	22
Taulukko 10 Kunnallinen perhepäivähoito Läntisellä varhaiskasvatusalueella	24
Taulukko 11 Yksityiset päiväkodit Läntisellä varhaiskasvatusalueella	25
Taulukko 12 Yksityinen perhepäivähoito Läntisellä varhaiskasvatusalueella.....	25
Taulukko 13 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Läntisellä varhaiskasvatusalueella.....	26
Taulukko 14 Kunnallinen perhepäivähoito Pohjoisella varhaiskasvatusalueella	28
Taulukko 15 Yksityiset päiväkodit Pohjoisella varhaiskasvatusalueella	28
Taulukko 16 Yksityinen perhepäivähoito Pohjoisella varhaiskasvatusalueella	28
Taulukko 17 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Pohjoisella varhaiskasvatusalueella	29
Taulukko 18 Yksityiset päiväkodit Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella.....	31
Taulukko 19 Yksityinen perhepäivähoito Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella	31
Taulukko 20 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella .	32
Taulukko 21 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät koko kaupungissa	34
Taulukko 22 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät Eteläisellä varhaiskasvatusalueella.....	35
Taulukko 23 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät Itäisellä varhaiskasvatusalueella	35
Taulukko 24 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät Läntisellä varhaiskasvatusalueella	36
Taulukko 25 Integroidut erityisryhmät Pohjoisella varhaiskasvatusalueella	36
Taulukko 26 Integroidut erityisryhmät Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella.....	36
Taulukko 27 Kunnallisten ja yksityisten hoitopaikkojen jakautuminen koko kaupungissa	38
Taulukko 28 Uudisrakennushankkeet, paikkamäärät sekä kustannukset	54
Taulukko 29 Eteläisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto	56
Taulukko 30 Itäisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto	57
Taulukko 31 Läntisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto	58
Taulukko 32 Pohjoisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto	59
Taulukko 33 Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto.....	60

LIITTEET

- Liite 1 Päivähoitoverkon pisteet
- Liite 2 Kunnallisessa päiväkodissa olevat lapset pienalueittain
- Liite 3 Varhaiskasvatuksen palvelualueet 1.1.2012 kunnalliset yksiköt
- Liite 4 Kunnalliset päiväkodit ja maahanmuuttajat
- Liite 5 Kunnalliset päiväkodit ja työpaikat
- Liite 6 Kunnallisessa päivähoitossa olevien lasten pendelöinti
- Liite 7 Pendelöivien lasten määrät ja prosenttiosuudet
- Liite 8 Päiväkotien 2 km saavutettavuusalue
- Liite 9 Ruotsinkieliset yksiköt ja lapset
- Liite 10 Eteläisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja hoitopaikkojen kattavuusprosentit
- Liite 11 Päiväkodit ja paikkamäärät Eteläisellä varhaiskasvatusalueella 2013
- Liite 12 Suunnitellut tilahankkeet
- Liite 13 Itäisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja hoitopaikkojen kattavuusprosentit
- Liite 14 Päiväkodit ja paikkamäärät Itäisellä varhaiskasvatusalueella 2013
- Liite 15 Läntisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja hoitopaikkojen kattavuusprosentit
- Liite 16 Päiväkodit ja paikkamäärät Läntisellä varhaiskasvatusalueella 2013
- Liite 17 Pohjoisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja hoitopaikkojen kattavuusprosentit
- Liite 18 Päiväkodit ja paikkamäärät Pohjoisella varhaiskasvatusalueella 2013
- Liite 19 Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja hoitopaikkojen kattavuusprosentit
- Liite 20 Päiväkodit ja paikkamäärät Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella 2013

LÄHTEET

- Lähde 1 Opetus- ja kulttuuriministeriö. Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. Kehittämissuunnitelma
- Lähde 2 Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035, loppuraportti 1.11.2011
- Lähde 3 Valtionvarainministeriön peruspalvelujen tila -raportti 2012

1 LÄHTÖKOHTIA

1.1 Selvitystyön tavoite

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jouko K. Lehmuston 29.11.2011 päivätyssä päätöspöytäkirjassa pyydetään Tilakeskusta laatimaan päivähoitoverkkoselvitys vuosille 2012–2017. Päätöspöytäkirjan mukaisesti selvityksessä tulisi määritellä nykyisin kaupungissa toimivien kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten päiväkotien sekä mahdollisimman ajantasaisten väestöennusteiden pohjalta päiväkotiverkkoon tehtävät muutokset. Selvityksessä tulisi ottaa tarvittavilta osin huomioon kaupungin kouluverkkoa koskevat päätökset, mutta ei ottaa kantaa selvityksessä mahdollisesti esille tulevien lisärakennustarpeiden ylläpitäjään. Lisäksi tulisi huomioida kaupungin tilankäytön tehokkuuden ja tilojen yhteiskäytön edistäminen sekä hallintokuntien tilankäytön koordinointi sekä kaupunginvaltuuston vuoden 2012 talousarvion sekä vuosien 2012–2015 taloussuunnitelmassa edellyttämän varhaiskasvatusta koskevan selvityksen tulokset.

Päätöspöytäkirjan mukaisesti tämän selvitystyön keskeisenä tavoitteena on päivähoitopaikkojen turvaaminen varhaiskasvatuksen piiriin kuuluville lapsille 2012–2017 optimoimalla niin tilankäytön tehokkuutta kuin palveluverkon eheyttä. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää investointikustannuksia pienentäviin ratkaisumahdollisuuksiin.

Lisäksi päivähoitoverkkoselvityksessä tulee ottaa huomioon päivähoitoa koskeva lähipalveluperiaate. Turun valtuustoryhmien välisessä sopimuksessa 2009–2013 todetaan, että ”pienien lasten palveluita kehitetään mahdollisuuksien mukaan lähipalveluperiaatteella yhdistämällä päiväkodit, esikoulut ja alakoulut saman katon alle”. Myös Turun kaupungin asunto- ja maankäyttöohjelmassa 2009–2013 päiväkodit luokitellaan lähipalveluryhmään, joiden tulisi sijaita kävelyetäisyydellä.

Tilakeskus on em. perustein yhteistoiminnassa kasvatus- ja opetusviraston, Tilaliikelaitoksen sekä strategian ja viestinnän vastuualueen paikkatietokoordinaattorin sekä opetussektorin talouscontrollerin kanssa on laatinut päivähoitoa kokonaisvaltaisesti kartoittavan palveluverkkoselvityksen, jota voidaan hyödyntää tulevaisuuden varhaiskasvatuksen tilasuunnittelussa.

Tässä raportissa kuvataan kaikkien varhaiskasvatusalueiden nykytilanne ottaen huomioon päivähoidon fyysiset tilat, hoitopaikkamäärät ja alueiden erityispiirteet. Lisäksi esitetään lapsimääräennusteisiin perustuvia johtopäätöksiä sekä toimenpide-ehdotuksia päivähoitoverkon kehittämiseksi.

Tässä raportissa käytetyt lapsimääräennusteet on laatinut Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalvelut. Ne perustuvat toteutuneeseen alueittaiseen ja ikäluokkakohtaiseen väestökehitykseen 2000-luvulla sekä mm. kaavoitusta ja maankäyttöä koskeviin suunnitelmiin ja tavoitteisiin. Ennusteissa on yhtenä lähtökohdana otettu huomioon Turun kaupungin Kaupunkitutkimus TA Oy:ltä tilaamat suuraluekohtaiset väestöennusteet, jotka valmistuivat alkuvuodesta 2012.

Raportin ulkopuolelle on rajattu helmikuussa 2012 valmistuneessa päivähoidon järjestämiselvityksessä käsitellyt asiat.

1.2 Turun kaupungin strategiset linjaukset varhaiskasvatukseen

Päivähoitoverkkoselvitystä laadittaessa työskentelyn taustalla ovat vaikuttaneet Turun kaupungin strategiset linjaukset. Turun kaupunginvaltuustossa kaudella 2009–2012 edustettuina olevat ryhmittymät ovat sopineet valtuustokauden tärkeimmistä tavoitteista valtuustoryhmien välisessä sopimuksessa. Sopimuksen teemoina ovat tasapainoinen talous, kilpailukykyinen Turku, ydinpalveluihin keskittyminen sekä hyvä hallinto.

Turku-sopimus on valtuustoryhmien välisen sopimuksen toimeenpanokokonaisuus ja se sisältää kahdeksan toimeenpano-ohjelmaa. Näistä toimeenpano-ohjelmista päivähoitoverkkoselvitykseen liittyvät asukkaiden hyvinvointiohjelma 2009–2013 ja siitä erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma 2009–2012, asunto- ja maankäyttöohjelma 2009–2013 sekä tilaohjelma 2011–2013. Lisäksi Turun kaupungin palvelustrategiassa määritellyt linjaukset on pyritty ottamaan huomioon päivähoitoverkkoselvityksessä, erityisesti

varhaiskasvatusta käsittelevää ”Strateginen palvelusopimus 2012, lasten kasvatuksen ja opetuksen pääprosessi” -sopimusta.

Valtuustoryhmien välinen sopimus asettaa lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman tavoitteeksi mahdollisuuksien mukaan kehittää pienten lasten palveluita lähipalveluperiaatteen mukaisesti, yhdistämällä päiväkodit, esikoulut ja alakoulut saman katon alle. Lisäksi lasten ja nuorten palveluissa tulisi turvata päivähoidon monipuolisuus. Nämä on huomioitu päivähoitoverkkoselvityksen laadinnassa, kuten myös lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmassa esiin nousevat kehityskohteet, kuten esimerkiksi avoimen varhaiskasvatustoiminnan lisääminen.

Asunto ja maankäyttö- sekä tilaohjelmasta on poimittu varhaiskasvatuksen osalta merkittäviä tekijöitä liittyen mm. tilankäytön tehokkuuteen, asiakaslähtöisen palvelun järjestämisen tukemiseen sekä seudulliseen yhteistyöhön.

Strategisen palvelusopimuksen varhaiskasvatuksen osalta määritellyt toimenpiteet ovat vaikuttaneet päivähoitoverkkoselvityksen toimenpide-ehdotuksiin. Lasten kasvatuksen ja opetuksen pääprosessin toimenpiteissä tulosalueille on määriteltä palvelun tarjontaan vaikuttavia tekijöitä, kuten avoimen varhaiskasvatustoiminnan lisääminen, päivähoidon kysynnän jakautuminen yksityisten ja kunnallisten palveluntuottajien välille sekä nykyisen palvelutason ylläpitäminen. Tässä selvityksessä merkittävää on strategisessa palvelusopimuksessa määriteltä, kaikille lapsille tasa-arvoisen kasvatus- ja opetusmahdollisuuden turvaaminen koko kaupungissa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi varhaiskasvatuksen palvelut tulisi tuottaa tarkoitukseen mukaisesti huomioiden alueiden ominaispiirteet ja lasten tarpeet olemassa olevat resurssit huomioiden. Päivähoitoverkkoselvityksessä on tarkasteltu jokaista varhaiskasvatusaluetta erikseen ja toimenpide-ehdotukset ovat annettu palvelualueitasolla.

Hyväksyessään vuoden 2012 talousarvion ja vuosien 2012–2015 taloussuunnitelman kaupunginvaltuusto päätti 28.11.2011 § 216, että päivähoidon järjestämissuunnitelma tuodaan päätettäväksi helmikuun 2012 loppuun mennessä. Samassa yhteydessä palvelusetelijärjestelmää arvioidaan ja kehitetään vastaamaan kysynnän muutoksiin ja palvelutuotannon pitkäjänteiseen kehittämiseen sekä arvioidaan resurssitilanne, vallitseva taloudellinen tilanne huomioiden, koko kaupungin näkökulmasta.

Lasten kasvatuksen ja opetuksen pääprosessin on varhaiskasvatuksen tulosalueen kanssa yhteistyössä kehitettävä asiakkaan ohjausta, jotta perheet pystytään entistä paremmin ohjaamaan heidän tarvitsemansa palvelun piiriin. Palveluohjaus tulisi nivoa osaksi palveluiden tilaaja-kokonaisuutta. Toimiva palveluohjaus edellyttää myös monipuolisia vaihtoehtoisia palveluja. Peruspäivähoidon lisäksi perheille on tarjottava ns. avoimia palveluja, kuten kerhotoimintaa ja avointa päiväkotitoimintaa kaikissa järjestämismuodoissa. Toiminnan laajentamiseen ja olemassa olevan toiminnan kehittämiseen on panostettava niin kaupungin omassa kuin yksityisessäkin palvelutuotannossa, jotta päivähoitoa jonottavien lasten määrä ei lähde kasvuun.

Kunnallinen varhaiskasvatus on edelleen Turussa päivähoito- ja esiopetusjärjestelmän perusta. Myös kunnallisen päivähoidon palveluverkko on säilytettävä riittävän kattavana kaikilla kaupungin asuinalueilla.

Kaupunginhallitus päätti 7.5.2012 §:ssä 234, että varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan tulee talousarviossa määriteltyjen resurssien puitteissa kehittää päivähoitoa seuraavien strategisten linjausten mukaisesti:

- Varhaiskasvatuspalvelujen kysynnän kasvua ohjataan yksityiseen palvelutuotantoon tavoitteena yksityisen palvelutuotannon osuuden kasvattaminen vuoden 2012 tavoitetasosta (23 %) kahdeksassa vuodessa 30 %:iin.
- Peruspäivähoitoa kevyempien palvelumuotojen tarjontaa lisätään ja palveluohjausta sekä palveluneuvontaa kehitetään osana palvelun tilaajakokonaisuutta.
- Henkilöstön rekrytointijärjestelmää kehitetään osana kaupungin henkilöstöhallinnon kehittämistä.
- Nykyistä kevyempien tilaratkaisujen ja olemassa olevan tilakannan nykyistä laajempaa hyödyntämistä selvitetään.
- Palveluseteli yksityisen päivähoidon rahoitusmuotona vakinaistetaan ja palvelusetelikäytäntöjen toimintakäytäntöjen ohjaamiseksi laaditaan sääntökirja, jossa otetaan kantaan mm. palvelujen laatuvaatimusten määrittelyyn sekä seurantaan, palvelusetelin ja kunnallisen päivähoidon peruskäytäntöjen yhdenmukaistamiseen ja palvelusetelin arvon tarkistamiseen.
- Sähköisen palvelusetelijärjestelmän käyttöönottomahdollisuudet selvitetään osana kaupungin palvelusetelihanketta.
- Yksityistä päivähoitoa rahoitetaan edelleen myös yksityisen hoidon tuella ja sen kuntalisällä.

- Kaupungin oman ja yksityisen palvelutoiminnan yhteensovittamiseksi kehitetään palvelu- ja neuvontajärjestelmä.

1.3 Päivähoidon lainsäädäntö ja muut toimintaa ohjaavat asiakirjat

1.3.1 Päivähoidon perustehtävä

Lasten päivähoitopalvelut tarjoavat päivähoitopalveluja lapsiperheille, vastaavat lapsen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja varhaisen tuen tarpeisiin sekä tukevat perheitä kasvatustehtävässä. Varhaiskasvatus on alle kouluikäisten lasten hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus. Lasten päivähoidosta annettu laki (L 36/1973) ja asetus (A 239/1973) määrittävät päivähoitoikäiselle lapselle subjektiivisen oikeuden päivähoitoon. Kunnan on järjestettävä hoitopaikka 4 kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä paitsi kiireellisissä tilanteissa, jolloin hoitopaikka on järjestettävä 2 viikon kuluessa.

Päivähoitopaikka järjestetään perheiden kanssa neuvotellen ja toiveet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan. Päivähoitotarpeet muuttuvat esimerkiksi työllisyyden mukaan, mitä palveluiden mitoituksessa ei aina pystytä ennakoimaan. Tämän vuoksi ruuhkatilanteissa haetaan väliaikaisia tai räätälöityjä ratkaisuja. Toiminnan perustana olevaa lainsäädäntöä tullaan lähivuosina uudistamaan, jolloin on mahdollisesti odotettavissa tarkempia määrittämiä mm. ryhmäkokojen enimmäismääriin. Työelämän muutokset lisäävät vuorohoidon ja iltahoidon tarvetta. Myös kansainvälistyminen ja perheiden vaatimustason nousu tuovat uusia haasteita palvelujen järjestämiseen.

1.3.2 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisin lainsäädäntö

Laki lasten päivähoidosta

Päivähoitolakiin sisältyvät säännökset mm. päivähoiton toimintamuodoista (päiväkotihoido, perhepäivähoito, leikkitoiminta, päivähoitotoiminta), sekä säännökset päivähoiton järjestämisestä subjektiivisena oikeutena. Lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla on oikeus saada lapselleen päivähoitopaikka. Kunnan päättösvaltaan kuuluu puolestaan se, miten päivähoitoa kunnassa järjestetään. Päivähoitolaissa on säädetty myös päivähoiton tavoitteista, sekä mm. erityisestä hoitoa tarvitsevien lasten päivähoiton järjestämisestä. [36/1973](#) (Finlex)

Asetus lasten päivähoidosta

Lasten päivähoidosta annetun asetuksen 2 §:n (882/1995) mukaan päivähoitopaikkaa on haettava viimeistään 4 kuukautta ennen kuin lapsi tarvitsee päivähoitopaikan. Jos hoidon tarve johtuu kuitenkin vanhempien työllistymisestä, opinnoista tai koulutuksesta, eikä tarpeen alkamisajankohtaa ole voitu ennakoita, on päivähoitopaikkaa haettava niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen kuin lapsi tarvitsee hoitopaikan.

Asetus sisältää säännökset mm. päivähoitoon liittyvien hakemusten käsittelystä ja hakuajoista (2 §). Päivähoidon hoitoajoista on säädetty asetuksen 4 §:ssä. Asetuksen 6 §:ssä on säädetty hoito- ja kasvatushenkilökunnan ja lasten välisestä suhdeluvusta sekä hoito- ja kasvatushenkilökunnan kelpoisuusehdoista päiväkodissa. Asetuksen 8 § koskee perhepäivähoitoa. Erityistä hoitoa ja tukea tarvitsevia lapsia koskevat säännökset ovat asetuksen 2 §:n 4 momentissa. [239/1973](#) (Finlex)

Perusopetuslaki

Perusopetuslaki sisältää säännökset oppivelvollisuudesta ja kunnan velvollisuudesta järjestää oppivelvollisuusikäisille maksutonta perusopetusta. Laissa on myös säännökset oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna järjestettävästä esiopetuksesta. Sekä perusopetuksen että esiopetuksen järjestäminen ovat luonteeltaan subjektiivisia oikeuksia. Esiopetusta voidaan järjestää joko päivähoidossa tai esimerkiksi opetustoimen alaisuudessa koulussa. Esiopetus on maksutonta ja siihen kuuluu myös edellytysten täytyessä perusopetuslain mukaisen matkaedun saaminen. Oikeus esiopetukseen alkaa oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Vammaiselle lapselle voidaan tietyin edellytyksin esiopetusta antaa tätä aikaisem-

minkin riippuen lapsen oppivelvollisuuden alkamisesta. Vammaisella tai erityistä hoitoa ja tukea tarvitsevalle lapsella on oikeus esiopetukseen osallistumisen edellyttämiin avustajapalveluihin siten, kuin perusopetuslaissa on säädetty. Mikäli esiopetusta järjestetään päivähoitossa, sovelletaan erityistä hoitoa tarvitsevien lasten osalta lisäksi myös päivähoitolain säännöksiä. [628/1998](#) (Finlex)

1.3.3 Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta

Kotihoidon tuki

Kotihoidon tukea voi hakea perhe, jonka alle 3-vuotias lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa. Lasta voi hoitaa jompikumpi vanhemmista tai muu hoitaja (esim. sukulainen) tai yksityinen päivähoiton tuottaja (esim. yksityinen päiväkotitoiminta).

Lasten kotihoidon tukeen kuuluu hoitoraha sekä hoitolisä, johon vaikuttavat perheen tulot. Hoitorahaan eivät vaikuta perheen tulot. Vanhemmat voivat siis olla töissä tai esimerkiksi palkallisella vuosilomalla kotona ja saada hoitorahaa.

Yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuen edellytyksenä on, että lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa eikä hänelle ole varattu sieltä hoitopaikkaa. Osallistuminen kunnan järjestämään esiopetukseen vuotta ennen koulun alkua ei estä tuen saamista. Yksityisen hoidon tukea voi hakea perhe, jonka alle kouluikäistä lasta hoitaa perheen palkkaama hoitaja tai yksityinen päivähoiton tuottaja. Lasten yksityisen hoidon tukeen kuuluu hoitoraha sekä perheen tulojen perusteella hoitolisä. Molemmat maksetaan erikseen jokaisesta tukeen oikeutavasta lapsesta.

1.3.4 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä

Lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä voidaan soveltaa päivähoiton järjestämiseen kunnissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain tarkoituksena on lisätä asiakkaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta ja edistää kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä elinkeinotoimen ja yksityisten palvelujen tuottajien yhteistyötä.

1.4 Varhaiskasvatuksen järjestämisen valtakunnalliset ja kuntatason linjat

1.4.1 Valtionhallinto

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti lokakuussa 2009 selvityshenkilöt selvittämään varhaiskasvatuksen asemaa valtionhallinnossa. Selvityshenkilöiden tehtävänä oli selvityksessään päivittää varhaiskasvatuksen hallinnon tilanne kunnissa, arvioida ja tehdä tarvittavat ehdotukset varhaiskasvatuksen asemasta valtionhallinnossa ja ehdotuksen aiheuttamista lainsäädännön muutostarpeista, tehdä ehdotukset toimenpiteiksi ja niiden toteuttamisen aikatauluksi sekä arvioida ehdotuksen ja toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset, vaikutukset valtion ja kunnallisten viranomaisten toimintaan, yhteiskunnalliset vaikutukset ja mahdolliset muut vaikutukset.

Selvityksessä on päädytty sille kannalle, että päivähoiton hallinto tulee siirtää kokonaisuutena vuonna 2013 sosiaali- ja terveysministeriöstä opetusministeriöön. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat kunnan ja yksityisten tahojen järjestämä päivähoito, avoimet varhaiskasvatuspalvelut, yksityisen hoidon tuki ja kotihoidon tuki. Hallinnonalan vaihdoksen jälkeen päivähoitopalvelut eivät olisi enää sosiaalihuoltolaissa tarkoitettuja sosiaalipalveluita vaan varhaiskasvatuspalveluita.

Kuntien tilanne ja kuntien tekemät ratkaisut ovat osaltaan viitoittaneet tietä päivähoiton hallinnollisen aseman arviointiin myös valtionhallinnossa. Tuoreen tiedon mukaan Manner-Suomen kunnista yli puolet on järjestänyt tai päättänyt järjestää päivähoiton opetustoimessa. Selvityshenkilöt ennakoivat, että päivähoi-

don hallinnollisen aseman muuttaminen valtionhallinnossa vaikuttaa jatkossa kuntien tekemiin ratkaisuihin. Kunnilla on kuitenkin oikeus valtionhallinnon ratkaisusta riippumatta itse päättää, minkä monijäsenen toimielimen alaisuuteen ne haluavat päivähoiton ja varhaiskasvatuksen sijoittaa.

Selvityshenkilöiden käsityksen mukaan Valtionhallinnon eri toimijoiden yhteistyö tulee jatkossa turvata yhteistoimintatapoja kehittämällä ja mahdollisesti myös rakenteellisilla ratkaisuilla. Hallintouudistus edellyttää lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön ja opetusministeriön välisen yhteistyön vahvistamista. Selvityksessä nousee esille päivähoiton muutos varhaiskasvatukseksi ja lapsen palveluksi. Samalla selvityksessä korotetaan päivähoiton ja varhaiskasvatuksen kokonaisvaltaisuutta. Tärkeänä pidetään, että päivähoitossa, esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa näkyvät Educare-mallin mukaisesti hoito, kasvatus ja opetus sekä myös perheen näkökulma.

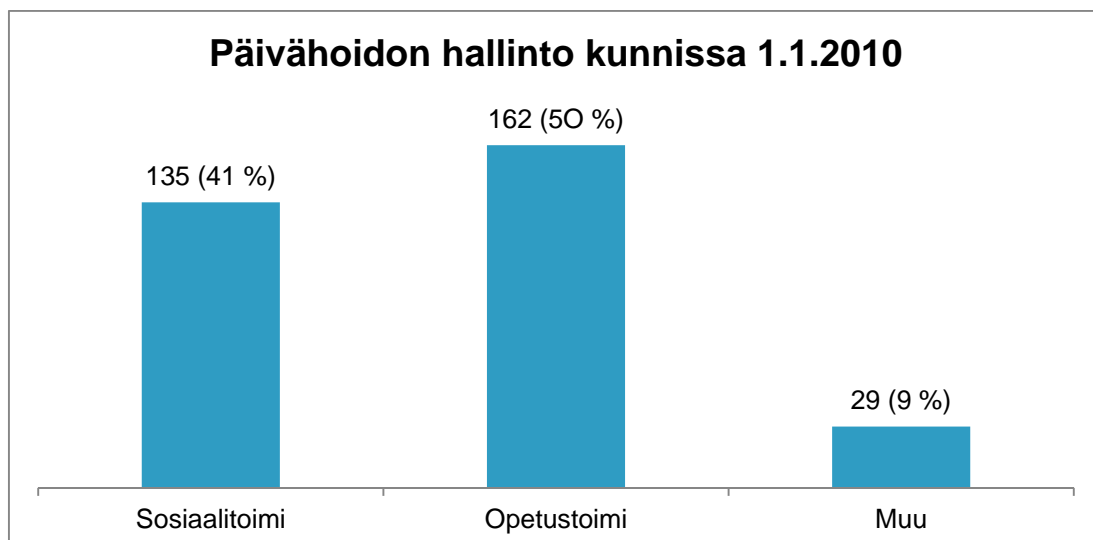
1.4.2 Varhaiskasvatuksen organisointi kuntatasolla

Kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvottavana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalveluja tuottavat myös seurakunnat, järjestöt ja yksityiset palveluntuottajat. Esiopetus osana varhaiskasvatusta on perusopetuslain mukaan vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista tarjottavaa suunnitelmallista opetusta ja kasvatusta. Viime vuosina on asetettu tavoitteeksi, että varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kehityksen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Kunnan järjestämän päivähoiton piirissä on valtakunnallisesti vajaa puolet alle kuusivuotiaista lapsista. Esiopetukseen osallistuvat lähes kaikki kuusivuotiaat. Pieni osa lapsista on leikkitoiminnan piirissä. (STM 2007; STM 2008.)

Lain mukaan kunta on vuodesta 2003 lähtien voinut itse päättää mikä monijäseninen toimielin huolehtii lasten päivähoitosta annetussa laissa (36/1973) sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996) kunnalle säädetyistä tehtävistä. Valtakunnallinen ohjaus on säilynyt kuntatason hallinnonalasta riippumatta sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa. Päivähoiton hallintoa koskeva väliaikainen lainsäädäntö tuli pysyväksi 1.1.2007 alkaen. [HE 163/2006](#) (Finlex)

Kuntaliiton ja THL:n ylläpitämän tilaston mukaan vuoden 2010 alussa 135 kunnassa (41 %) päivähoiton tehtävistä huolehtii sosiaalitoimen lautakunta, 162 kunnassa (50 %) päivähoiton tehtävät on siirretty opetustoimen lautakuntaan. 29 kunnassa (9 %) päivähoito on organisoitu muulla tavalla. Lisäksi kolme kuntaa on tehnyt päätöksen, että päivähoito siirtyy opetustoimeen 1.8.2010 ja kaksi kuntaa on tehnyt päätöksen, että päivähoito siirtyy opetustoimeen 1.1.2011.

Kunta- ja palvelurakennemuudistus (Paras) sekä kuntaliitokset vauhdittavat kuntia tekemään uusia hallinnollisia ratkaisuja. Kunnilla on oikeus organisoida vapaasti tuottamiensa palveluiden lähihallinto.

Kuva 1 Päivähoiton hallinto kunnissa 2010

2 VARHAISKASVATUKSEN ORGANISOINTI TURUSSA

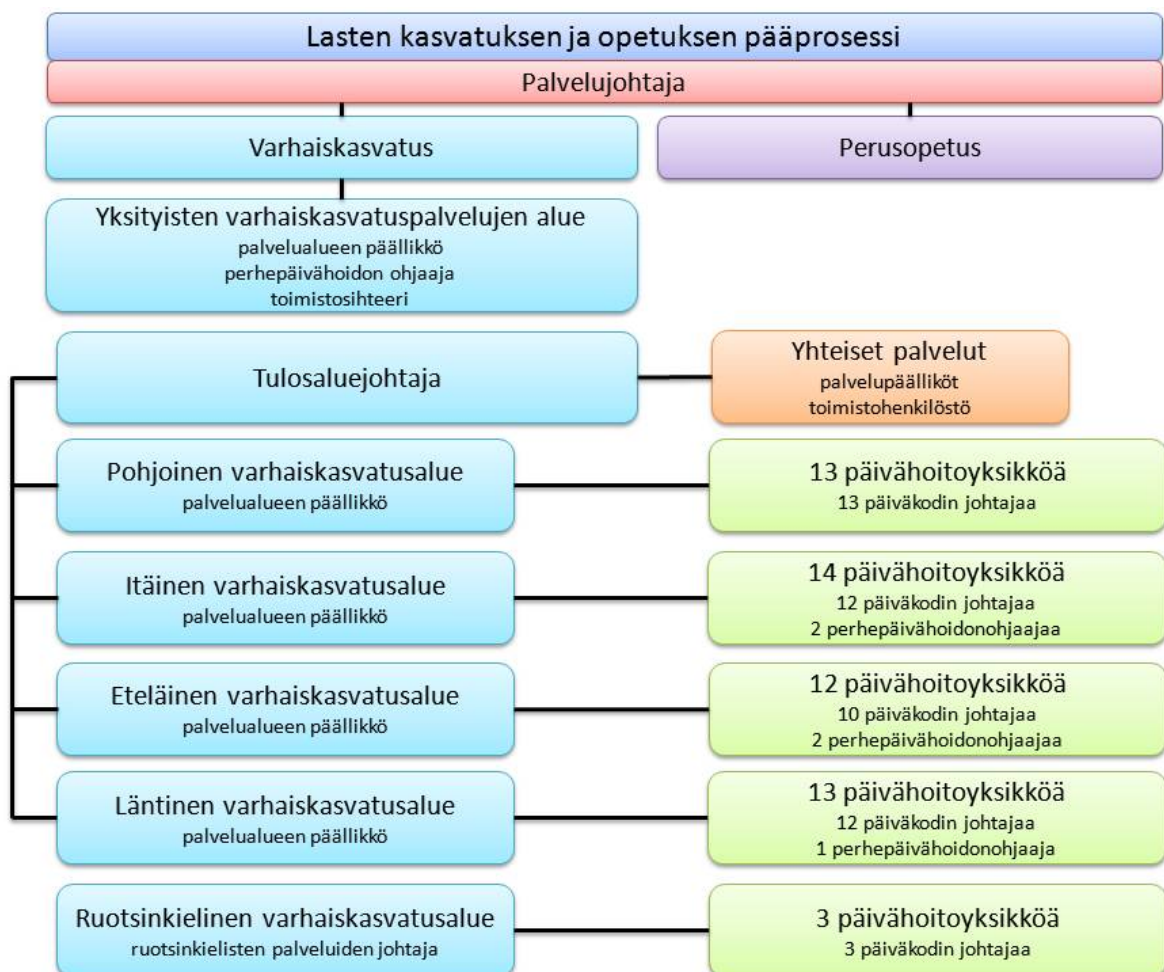
2.1 Kunnallinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tulosalue siirtyi 1.8.2010 sosiaali- ja terveystoimesta opetustoimeen. Vuoden 2011 alusta Turun kaupungin kasvatus- ja opetustoimen toimialalla toimivat varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta sekä lukio- ja ammattiopetuslautakunta. Samalla hallintokunnassa otettiin käyttöön sopimusohjajamalli. Lasten kasvatuksen ja opetuksen pääprosessi muodostuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tulosalueista. Pääprosessissa on lisäksi tilaajatehtävien kokonaisuus ja yksityisten palveluiden tilaaja-tiimi.

Hallintokuntaa johtaa kasvatus- ja opetustoimenjohtaja. Turun kaupungin toimintamallin uudistuksen seurauksena vuoden 2013 alusta kasvatus- ja opetustoimi muuttuu sivistystoimialaksi, jonka johtajana toimii toimialajohtaja. Lasten kasvatuksen ja opetuksen pääprosessin palvelujen tilaajana toimii virastopäällikön alaisena palvelujohtaja. Kaupungin omasta varhaiskasvatuksesta vastaa varhaiskasvatuksen tulosaluejohtaja. Ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta vastaa ruotsinkielisten palveluiden johtaja.

Varhaiskasvatus on hallinnollisesti jakautunut neljään suomenkieliseen varhaiskasvatusalueeseen, joita johtaa neljä varhaiskasvatusalueen päällikköä, ja ruotsinkieliseen varhaiskasvatusalueeseen. Varhaiskasvatusalueilla toimivat päivähoitoyksiköt muodostuvat joko päiväkot-, perhepäivähoito- tai leikkitoiminnasta tai niiden yhdistelmistä sekä esiopetuksesta.

Suomenkielisiä päivähoitoyksiköjä johtavat varhaiskasvatusalueiden johtajien alaisuudessa olevat päiväkodinjohtajat ja perhepäivähoidonohjaajat. Ruotsinkielisten palveluiden johtaja toimii ruotsinkielisten päiväkodinjohtajien esimiehenä.

Kuva 2 Turun varhaiskasvatuksen organisointi

Turku tukee myös yksityisesti tuotettua päivähoitoa. Luvussa 2.2.1 on tarkemmin selvitetty tukimuodot. Yksityiset toimintayksiköt on esitelty alueiden palveluiden yhteydessä luvussa 4.

Liitteessä 1 on esitetty kaikki Turun varhaiskasvatustoimintaa tarjoavat pisteet 14.4.2012.

2.2 Yksityinen päivähoito Turussa

2.2.1 Erilaiset tukimuodot Turussa vuonna 2012

Palveluseteli

Varhaiskasvatuksen tulosalueella on käytössä palveluseteli päiväkotij- ja leikkitoiminnassa. Palvelusetelillä tuetaan perhettä yksityiseltä palveluntuottajalta hankittujen varhaiskasvatuspalvelujen maksamisessa.

Tulosidonnaisen lapsikohtaisen palvelusetelin arvo päiväkotitoiminnassa määräytyy varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan määrittelemän suurimman arvon mukaan. Suurimman arvon määrittelyperusteena käytetään 3–6-vuotiaan lapsen kokopäivähoitopaikan hintaa. Muut päiväkotihoidon arvot määritellään siitä kertoimilla.

Lapsikohtaisen palvelusetelin arvo on euromäärä, joka saadaan vähentämällä suurimmasta arvosta asiakasmaksu, jonka perhe maksaisi lapsen kunnallisesta päivähoidosta.

Palveluntuottaja perii päiväkotihoidossa perheen kanssa sopimansa asiakasmaksun. Palveluseteli myönnetään vähintään kuukauden kestävään hoitosuhteeseen. Asiakkaalla ei kuitenkaan ole oikeutta vaatia palveluseteliä, vaan asiakkaalle soveltuvasta palvelusta päättää kunta.

Kasvatus- ja opetustoimessa on valmisteltu ns. sääntökirja. Sääntökirjalla on korvattu ostopalvelutoiminnassa käytössä olevat kilpailutuksen kriteerit. Sääntökirja on laadittu Turun kaupungin menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palveluseteliin. Sääntökirja ei ole sopimus Turun kaupungin ja palvelujen tuottajan välillä.

Sääntökirjassa Turun kaupunki asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä mainitut hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Lakisääteiset edellytykset palvelujen tuottamiseen palvelusetelillä on määritelty palvelusetelilaissa. Itse palvelua tuottaessa sitä koskevan palvelusopimuksen osapuolina ovat palvelujen tuottaja ja asiakas. Sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kuntaan.

Turussa toimii 2012 syksyllä 36 yksityistä päiväkotia. Vanhemmat voivat halutessaan valita päivähoiton palvelusetelin yksityiseen päiväkotiin tai yksityisen hoidon tuen ja kuntalisän. Yksityisillä perhepäivähoitajilla on noin 284 lasta hoidossaan. Kotihoidon tukea maksetaan kotona hoidettavasta alle 3-vuotiaasta lapsesta.

Varhaiskasvatusta tuottavalta yksityiseltä palveluntuottajalta edellytetään samojen säädösten noudattamista kuin mitä päivähoitossa yleensäkin edellytetään.

Yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä

Lasten yksityisen hoidon tukea voi hakea perhe, jonka alle kouluikäistä lasta hoitaa perheen palkkaama hoitaja tai yksityinen päivähoiton tuottaja. Lasten yksityisen hoidon tukeen kuuluu hoitoraha sekä perheen tulojen perusteella hoitolisä. Molemmat maksetaan erikseen jokaisesta tukeen oikeuttavasta lapsesta. Perhe hakee yksityisen hoidon tukea ja sen kuntalisää Kelasta.

Yksityisen hoidon tuen edellytyksenä on, että lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa eikä hänelle ole varattu sieltä hoitopaikkaa. Osallistuminen kunnan järjestämään esiopetukseen vuotta ennen koulun alkua ei estä tuen saamista.

Yksityisen hoidon tuen saaminen edellyttää aina, että lapsen hoitaja:

- ei ole saman perheen jäsen,
- on yksityishenkilö, jonka kanssa perhe on tehnyt vähintään 1 kuukauden työsopimuksen ja jonka kunta on hyväksynyt päivähoiton tuottajaksi tai

- on muu päivähoidon tuottaja (henkilö tai yhteisö), jonka kunta on hyväksynyt päivähoidon tuottajaksi.

Lasta voi hoitaa sukulainen (esim. isovanhempi), jos hänen kanssaan on tehty työsopimus ja hänelle maksetaan palkkaa. Jos perheessä on alle 3-vuotias lapsi, voi lapselle hakea kotihoidon tukea, jolloin sukulainen voi hoitaa lapsia ilman työsopimusta.

Tukea voidaan maksaa myös perheen muista alle kouluikäisistä lapsista, kun heitä hoitaa kunnan hyväksymä hoitaja. Pidentetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvista lapsista myönnetään yksityisen hoidon tukea sen vuoden heinäkuun loppuun, jolloin lapsi täyttää 7 vuotta.

Yksityisen hoidon tukea voi hakea ainoastaan vanhempi, joka asuu lasten kanssa samassa taloudessa. Ns. etävanhemmalla ei ole oikeutta tukeen.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on 166,71 e/kk/lapsi. Hoitolisä maksetaan perheen bruttotulojen perusteella, ja se on enintään 140,19 e/kk/lapsi. Hoitoraha ja -lisä maksetaan erikseen jokaisesta lapsesta, jolla on oikeus tukeen. Tuesta ei tarvitse maksaa veroa.

Jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin tai on osapäivähoitossa ja osallistuu kunnan järjestämään esiopetukseen vuotta ennen koulun alkua tai aloittaa koulun 6-vuotiaana, hoitorahaa maksetaan 61,34 e/kk.

Lakisääteisen osuuden lisäksi Turku maksaa ns. kuntalisää tukeakseen yksityisesti järjestettyä päivähoitoa. Kuntalisät ovat 1.3.2012 alkaen seuraavat:

Taulukko 1 Yksityisen hoidon tuen kuntalisät 1.3.2012

Hoitomuoto	Alle 3-vuotiaasta	Yli 3-vuotiaasta, kokopäivähoito	Esiopetusikäinen
Päiväkodit	585	355	192
Ryhmäperhepäivähoitokodit	585	355	165
Perhepäivähoitajat	380	240	112
Työsopimussuhteiset hoitajat	390	320	149

Maksusitoumus

Lapset jotka on otettu 28.2.2010 mennessä kaupungin järjestämään päivähoitoon kaupungin ja yksityisen päivähoitopalvelun tuottajan välisellä sopimuksella, myönnetään heille osoitetusta päiväkodista hoitopaikka kaupungin maksusitoumuksella siihen saakka kun lapsi aloittaa esiopetuksessa, mikäli perhe näin haluaa. Mikäli kaupunki ostaa samasta päiväkodista lapselle esiopetusta, täydentävään päivähoitoon vanhemmat voivat hakea lapselle palvelusetelin tai yksityisen hoidon tukea ja sen kuntalisää. Näitä lapsia on maaliskuussa otetun tilaston mukaan palvelujen piirissä 2012 syksyllä 83 ja 2013 syksyllä enää 27 lasta.

Esiopetuksen hankinta

Esiopetus on hankittu ostettuna, koska esiopetus ei ole sosiaalihuoltolain mukaista toimintaa eikä siihen ei voida myöntää sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan palvelusetelilain mukaista palveluseteliä. Lukuvuonna 2011–2012 ostetaan yksityisiltä päiväkodeilta esiopetusta 135 lapselle.

Esiopetusta on ostettu kuluvana lukuvuonna 440 euron kuukausihintaan sekä suomenkielisessä että ruotsinkielisessä esiopetuksessa. Suomenkielisen esiopetuksen ostamisesta yksityisiltä palvelujen tuottajilta on sovittu niiden tuottajien kanssa, joiden esiopetuksen lapsiryhmässä on vähintään seitsemän lasta, kuten myös ruotsinkielisessä esiopetuksessa on ollut.

Esiopetusta tuottavalta palveluntuottajalta edellytetään samojen säädösten noudattamista kuin mitä päivähoitossa yleensäkin edellytetään. Lisäksi edellytetään, että esiopetusryhmässä tulee pääsääntöisesti olla seitsemän lasta ja ryhmäkoosta voidaan poiketa erityistä hoitoa, kasvatusta ja opetusta tarvitsevien lasten esiopetusryhmissä sekä vieraskielisten päiväkotien ryhmissä. Tuottajan tulee järjestää erityistä hoitoa ja tukea tarvitsevien lasten tuki. Mikäli lapsi on ostopalveluna tuotetussa esiopetuksessa ja sen lisäksi päivä-

hoidossa samassa päiväkodissa, tulee päivähoito järjestää päivähoidon palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella ja sen kuntalisällä.

Yksityiseen esiopetukseen ottamisesta päättää kaupungin viranhaltija.

2.3 Lainsäädännön ja varhaiskasvatuksen organisoinnin aiheuttamat kehityskohteet Turun varhaiskasvatusjärjestelmään

Opetus- ja kulttuuriministeriön laatimassa ”Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016” kehittämissuunnitelmassa on määritelty seuraavia muutoksia varhaiskasvatuksen organisointiin joiden voidaan nähdä vaikuttavan myös Turun varhaiskasvatusjärjestelmään: ”Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä jakautuu tällä hetkellä valtionhallinnossa kahden ministeriön toimialalle. Keskeistä on varhaiskasvatuksen ohjaus ja kehittäminen yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena. Varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirretään sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön vuoden 2013 alusta lukien.

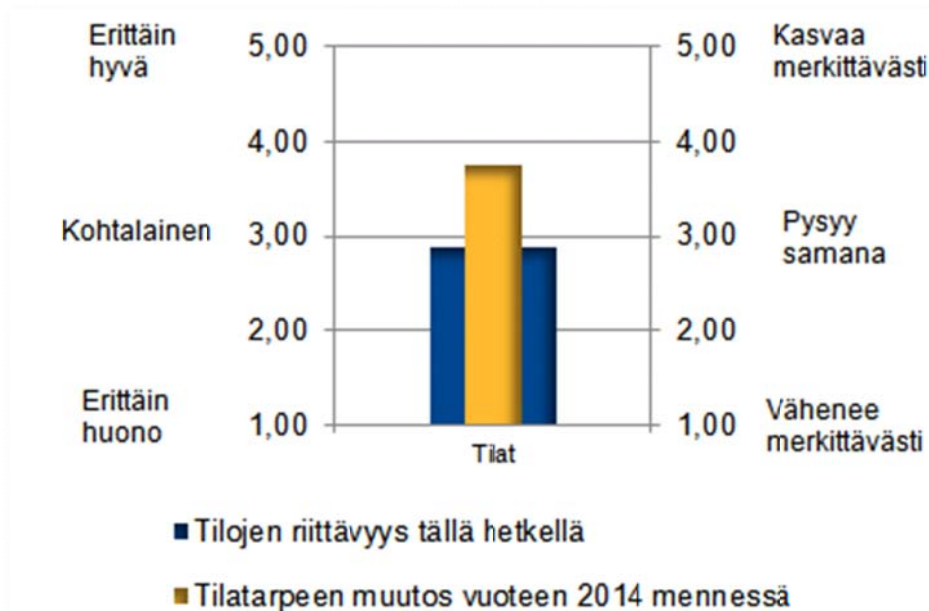
Hallitus antaa esityksen uudesta varhaiskasvatuslaista eduskunnalle kevätistuntokaudella 2014.

Esiopetusta kehitetään koko ikäluokalle yhteisenä, tasavertaiset edellytykset turvaavana opetuksena. Vuoden 2012 loppuun mennessä selvitetään mahdollisuudet muuttaa esiopetus velvoittavaksi koko ikäluokan pedagogisesti laadukkaaseen varhaiskasvatukseen osallistuminen varmistamiseksi.” (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. Kehittämissuunnitelma.)

3 TOIMITILASTRATEGIAKYSelyn TULOKSET

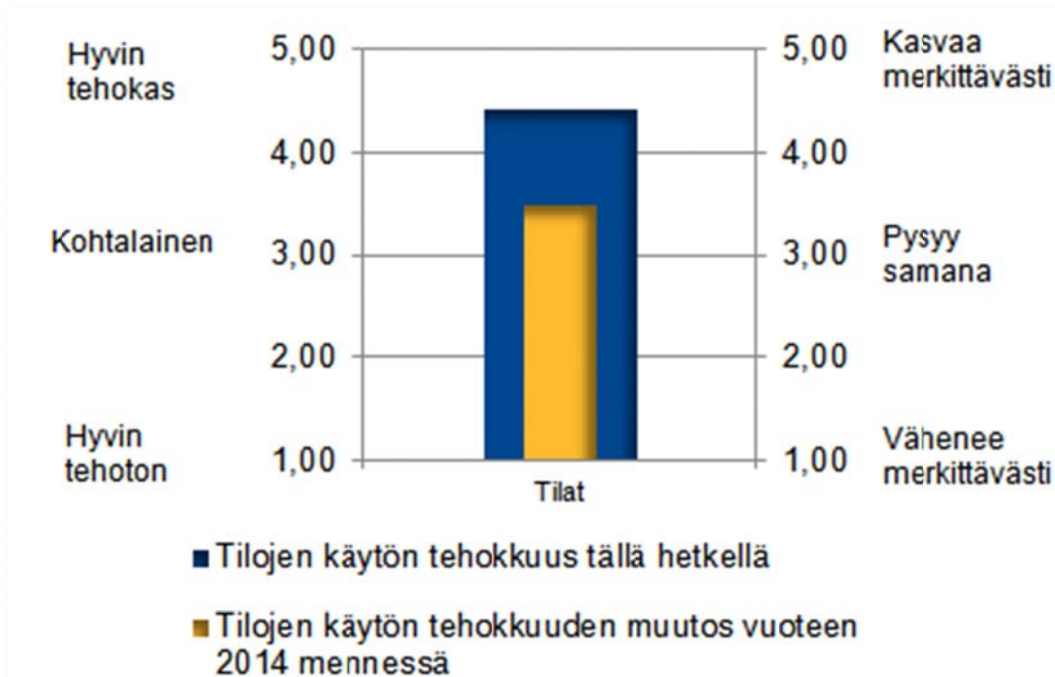
Tilakeskus laati yhteistyössä Newsec Asset Management Oy:n kanssa keväällä 2011 Turun kaupungin hallintokunnille suunnatun kyselyn, jossa kartoitettiin hallintokuntien mielipiteitä toimitiloihinsa liittyen. Varhaiskasvatuksen osalta 48 % kyselykutsun vastaanottaneista vastasi kyselyyn. Vastauksia tuli 38 kappaletta ja kyselykutsuja varhaiskasvatukselle lähetettiin 79. Tilastoanalyysin näkökulmasta vastausten lukumäärää voidaan pitää alhaisena. Vastausprosentin ollessa lähes puolet, voidaan kyselyaineiston todeta kuitenkin olevan luotettava.

Tilojen riittävyyden ja käytön tehokkuuden osalta vastaajat arvioivat avoimissa vastauksissaan toimitilojansa osin riittämättömiksi, vedoten lapsimäärien ja vuorohoidon tarpeen kasvuun tulevaisuudessa. Kaikkien vastausten osalta toimitilojen riittävyys arvioitiin tällä hetkellä kohtalaiseksi ja tilantarpeen nähtiin kasvavan vuoteen 2014 mennessä. Kyselyn perusteella voidaan siis todeta, että kunnallisissa päiväkodeissa on tilanpuutetta. Avoimien vastausten perusteella voidaan päätellä, että tilojen riittämättömyys olisi ratkaistavissa lapsiryhmiä pienentämällä. Kasvaville lapsimäärille on siis etsittävä tiloja jostakin muualta. Alla olevassa kuvassa (Kuva 3) on esitetty kaikkien vastausten jakauma.

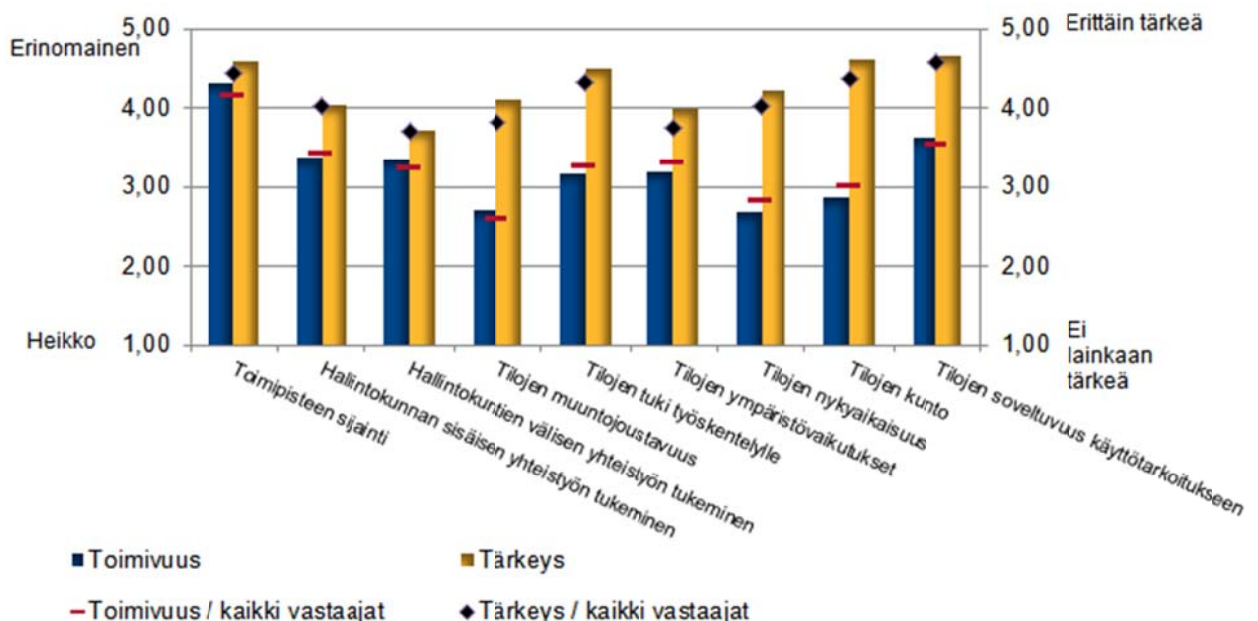
Kuva 3 Päiväkotien tilojen riittävyys tällä hetkellä ja vuoteen 2014 mennessä

Tilojen käyttö koettiin päiväkotien osalta tehokkaaksi ja sen myös oletettiin pysyvän suunnilleen samana tulevaisuudessa. Avoimissa vastauksissa painotettiin, että kaikki päiväkodin mahdolliset tilat ovat lasten käytössä. Kyselyn pohjalta on siis havaittavissa, että tilat ovat tehokkaasti käytössä, mikä saattaa kuvata myös osaltaan tilojen riittävyyden puutetta. Päiväkodeissa koetaan, ettei lasten hoitoon tarkoitettuja tiloja ole mahdollista laajentaa kiinteistöissä. Tilojen käytön tehokkuutta kuvaavien vastausten jakauma on esitetty alla (Kuva 4).

Kuva 4 Tilojen käytön tehokkuus tällä hetkellä ja vuoteen 2014 mennessä

Tilojen muuntojoustavuutta pidettiin vastaajien kesken tärkeänä tiloihin liittyvänä tekijänä, mutta muuntojoustavuuden toteutumisen jäi arvosanoissa kohtalaiselle tasolle. Samoin oli myös tilojen nykyaikaisuuden ja kunnan sekä tilojen tuen työskentelylle osalta. Tätä saattaa selittää päiväkotirakennusten ikä sekä se, että useat päiväkodit toimivat tiloissa, jotka eivät ole alun perin suunniteltu päiväkotikäyttöön. Päiväkotien sijainnit ovat vastausten perusteella erinomaisella tasolla. Kyselyn perusteella voidaan siis todeta, että päiväkotien sijoittelu vastaa sekä asutusta, että liikenneyhteyksiä. Alla olevassa kuvassa on esitetty varhaiskasvatuksesta vastanneiden jakauma sekä kaikkien kyselyyn vastanneiden keskiarvot (Kuva 5).

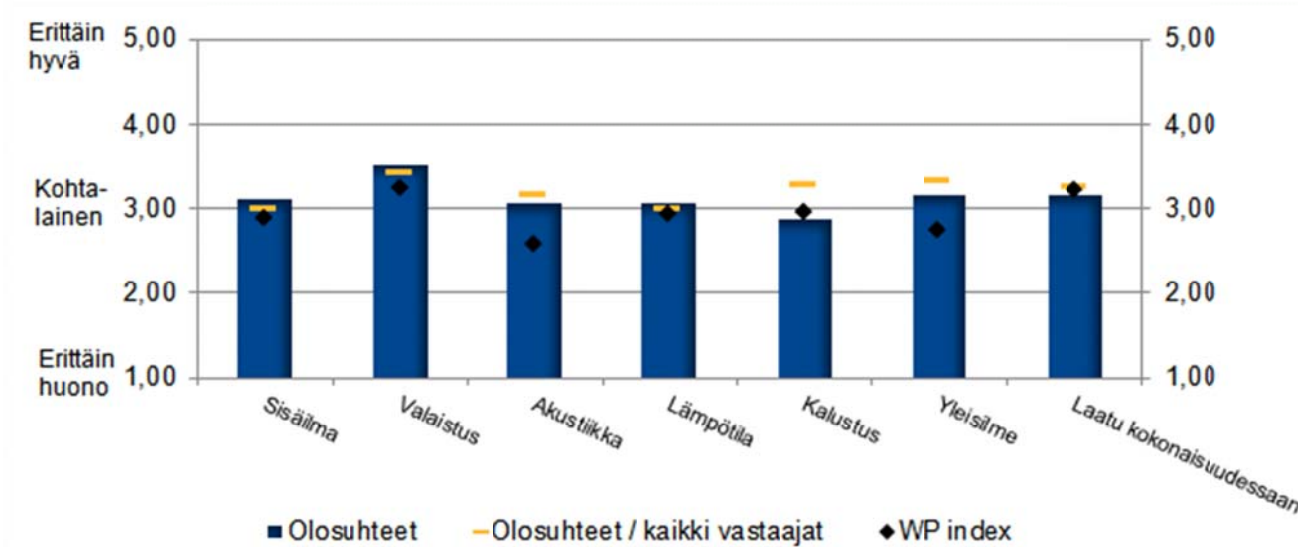

Kuva 5 Tiloihin liittyvien tekijöiden toimivuus ja tärkeys

Teknisten olosuhteiden, (sisäilma, valaistus, akustiikka, lämpötila, kalustus, yleisilme ja laatu) osalta vastaajat kokivat näiden olevan keskinkertaisella tasolla, kalustuksen saadessa näistä heikoimman ja valaistus parhaimman arvosanan. Kuvassa 5 esiteltynä tiloihin liittyvien tekijöiden toimivuutta ja tärkeyttä verrattaessa teknisiä olosuhteita kartoitettiin tuloksiin, voidaan todeta, että tilojen nykyaikaisuus ja kunto vastaukset on arvotettu toimivuudeltaan alle kolmen keskiarvoiseksi ja tekniset olosuhteet ovat arvotettu keskiarvon 3 molemmiin puolin. Näin ollen vastauksista voidaan päätellä, että teknisten olosuhteiden taso vaikuttaa vastaajien mielestä mahdollisesti jo heikentävästi palvelun järjestämiseen päiväkodeissa. Teknisiin

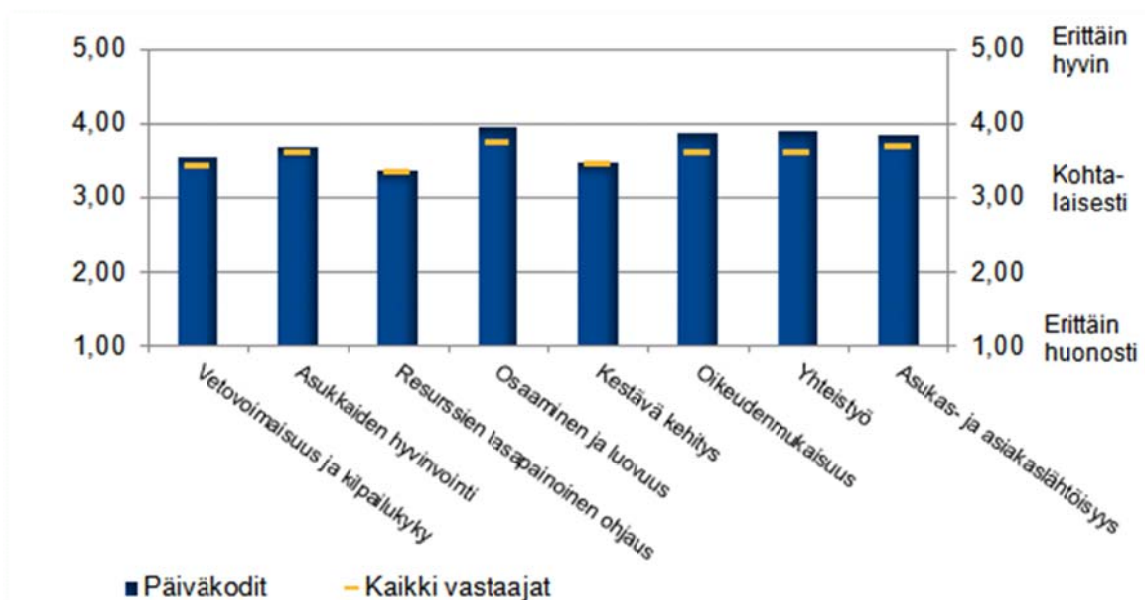

olosuhteisiin on mahdollista vaikuttaa erityisesti peruskorjaushankkeiden yhteydessä. Teknisiä olosuhteita koskevien vastausten jakauma on esitetty alla olevassa kuvassa (Kuva 6).

Kuva 6 Tekniset olosuhteet

Työympäristön ja tilojen koettiin vastausten perusteella tukevan kaupungin strategisia osa-alueita hyvin tai kohtalaisesti. Heikoimmat arvosanat strategialinjauksista saivat resurssien tasapainoinen ohjaus sekä kestävä kehitys. Varhaiskasvatuksen järjestämisellä on vaikutusta erityisesti kaupungin vetovoimaisuudelle asukkaiden silmissä, joten siihen tulisi panostaa. Korkeimmille sijoille nousivat osaaminen ja luovuus, yhteistyö, oikeudenmukaisuus sekä asukas- ja asiakaslähtöisyys. Erityisesti osaamisen ja luovuuden sekä asukas- ja asiakaslähtöisyyden hyvät arvosanat kertovat varhaiskasvatuksen onnistumisesta kaupungissa. Alla olevassa kuvassa (Kuva 7) on esitetty vastausten keskiarvot.

Kuva 7 Työympäristön ja tilojen tarjoama tuki strategian toteuttamiselle

4 TURUN VARHAISKASVATUSJÄRJESTELMÄN KUVAUS VARHAISKASVATUSALUEITTAIN

4.1 Eteläinen varhaiskasvatusalue

4.1.1 Selvitys päivähoitojärjestelmistä Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Eteläinen varhaiskasvatusalue muodostuu Hirvensalo-Kaks Kerran ja Skanssi-Uittamon palvelualueista. Maantieteellisesti palvelualueet ovat hyvin etäällä toisistaan. Eteläinen varhaiskasvatusalue koostuu seitsemästä päivähoiton pienalueesta, jotka ovat Moikoinen, Pikisaari, Haarla, Kaks kertta, Vasaramäki, Harittu ja Uittamo.

Kunnalliset päiväkodit

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella toimii kymmenen kunnallista päivähoitoyksikköä, joissa on yhteensä 70 ryhmää. Varhaiskasvatusalueella oli kunnallisia päivähoitopaikkoja vuoden 2012 alussa 1302, joista oli Hirvensalossa 470 ja Skanssi-Uittamolla 832. Varhaiskasvatusalueen päivähoitoyksiköissä käy hoidossa vuoden 2012 alussa yhteensä 1096 lasta. Erotus kunnallisten laskennallisten päivähoitopaikkojen ja toteutuneiden hoidossa käyvien lasten lukumäärissä selittyy esimerkiksi integroitujen tai erityisryhmien hoitopaikkakertoimilla. Varhaiskasvatusalueella hoidossa olevista lapsista 779 myös asuu Eteläisellä varhaiskasvatusalueella. Liitteessä 2 on esitetty päivähoiton pienalueilla asuvien ja hoidossa olevien lasten lukumäärä.

Kunnallinen perhepäivähoito

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella toimii kaksi kunnallista perhepäivähoitoyksikköä ja molemmissa yksiköissä toimii oma perhepäivähoitajajoukko. Omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia on yhteensä 20, kolmiperhepäivähoitajia kuusi ja lisäksi varahoitajia kolme.

Taulukko 2 Kunnalliset perhepäivähoitoyksiköt Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Päivähoitoyksikkö	Hoitajat	Hoitopaikat
Skanssi-Uittamon perhepäivähoitoyksikkö	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 12 hlö	48
	Kolmiperhepäivähoitajat, 3 hlö, Varahoitajat, 2 hlö	12
		60
Hirvensalon perhepäivähoitoyksikkö	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 8 hlö	32
	Kolmiperhepäivähoitajat, 3 hlö Varahoitajat, 1 hlö	12
		44
Yhteensä		104

Skanssi-Uittamon perhepäivähoitoyksikkö muodostuu kahdestatoista omassa kodissa työskentelevästä perhepäivähoitajasta, kolmesta kolmiperhepäivähoitajasta, kahdesta varahoitajasta ja Sävelkujan ja Rakuunatien päiväkodeissa toimivista varahoitopaikoista sekä kahdesta leikkipuistosta: Skandinavianpuiston leikkipaikka ja Honkamäenpuiston leikkipaikka.

Hirvensalo-Kaks Kerran perhepäivähoitoyksikkö muodostuu kahdeksasta omassa kodissa työskentelevästä perhepäivähoitajasta, kolmesta kolmiperhepäivähoitajasta, yhdestä varahoitajasta ja Honkaistentien päiväkodissa toimivasta varahoitopaikasta. Hirvensalo-Kaks kertta perhepäivähoitoyksikköön kuuluu myös kolme leikkipuistoa: Tammilehdon leikkipaikka, Myrskypuiston leikkipaikka ja Ratsumiehenpuiston leikkipaikka.

Yksityiset päiväkodit

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella toimii 4 yksityistä suomenkielistä päiväkotia, joissa on yhteensä 124 hoitopaikkaa.

Taulukko 3 Yksityiset päiväkodit Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Päiväkoti	Hoitopaikkoja
Skanssi-Uittamo:	
Päiväkoti Muksulanmäki	51
<i>Päiväkoti Muksulanmäki laajennus, syksy 2012 (ei mukana kokonaismäärässä)</i>	14
Päiväkoti Mukulax, Koivula	21
Hirvensalo-Kakskerta:	
Päiväkoti Mukulax, Hirvensalo	26
Päiväkoti Pikku - Omppu	26
	Yhteensä 124

Yksityinen perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella toimii 21 yksityistä perhepäivähoitajaa ja yksi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö jossa toimii kolme hoitajaa. Hoitopaikkoja on yhteensä 90.

Taulukko 4 Yksityinen perhepäivähoito Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Yksityiset perhepäivähoitajat	Hoitajien lukumäärä	Hoitopaikat
Hirvensalo-Kakskerta:		
Yksityinen pph	6	19
Skanssi-Uittamo:		
Yksityinen pph	15	59
Ryhmäperhepäivähoitoyksikkö, Koivulan ryhmis	3	12
Yhteensä		90

Muu toiminta

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella toimii yhteensä kuusi leikkipuistoa. Hirvensalossa leikkipuistoja on kaksi, Tammilehdon leikkipaikka Moikoisissa ja Myrskypuiston leikkipaikka Haarlassa. Skanssi-Uittamon alueella on kolme leikkipuistoa, Skandinavianpuiston leikkipaikka Haritussa ja Honkamäenpuiston leikkipaikka Petreliuksessa sekä Ilpoistenpuiston leikkipaikka Ilpoisissa ja Ratsumiehen puisto Uittamolla.

Leikkikoulutoimintaa järjestetään kolmena päivänä viikossa yhteistyössä Henrikin seurakunnan kanssa. Maanantaisin Henrikin kirkolla Petreliuksessa, perjantaisin Koivulan seurakuntatalolla Koivulassa sekä torstaisin Lausteen seurakuntatalossa Itäisellä alueella. Leikkikoulu/perhekerhojen kävijämäärä on vaihdellut 30–80 käyttäjää/kerta.

4.1.2 Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella oli helmikuussa 2012 yhteensä 2 223 suomenkielistä ja muita kuin suomen- ja ruotsinkielistä vuosina 2005–2011 syntyneitä lasta.

Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalvelut on laatinut ennusteen alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehityksestä 2012–2018.

Taulukko 5 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Lapsimäärän (0–6-vuotiaat) kehitys Eteläisellä varhaiskasvatusalueella 2012–2018 (ei sis. ruotsinkielisiä)	0–6-vuotiaat 2/2012	ENNUSTE					
		1/2013	1/2014	1/2015	1/2016	1/2017	1/2018
03.1 Vasaramäki	456	465	478	489	508	517	524
03.3 Uittamo	446	445	440	442	445	433	430
03.2 Harittu	429	432	430	438	440	442	443
02.2 Pikisaari	59	56	50	48	48	46	46
02.1 Moikoinen	534	539	544	551	559	564	571
02.3 Haarla	210	221	228	237	246	252	261
02.4 Kaksikerta	89	86	87	84	83	85	85
<i>Eteläinen yhteensä</i>	2223	2244	2257	2289	2329	2339	2360

Määrällisesti eniten (534) lapsia oli helmikuussa 2012 Moikoisten pienalueella. Kaksikerran, Satavan ja Hirvensalon saarilla (Pikisaaren, Moikoisten, Haarlan ja Kaksikerran pienalueet) alle kouluikäisiä, vuosina 2005–2011 syntyneitä lapsia oli yhteensä 892. Määrä kasvaa ennusteen mukaan vuoden 2018 alkuun mennessä 71:llä yhteensä 963:een.

Kasvu voi 2010-luvun jälkimmäisellä puoliskolla olla Hirvensalossa ja Kaksikerrassa huomattavasti suurempikin, mikäli asuntorakentamisen volyyymi saadaan nousuun. Viimeisen vuoden aikana (1.1.2011-helmikuu 2012) 0–6-vuotiaiden lasten kokonaismäärä (mukana ruotsinkieliset lapset) kasvoi ko. alueella vain 8:lla.

4.1.3 Eteläisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet

Päivähoidon tilat alueella

Päiväkotitoimintaa järjestetään keväällä 2012 18 fyysisesti erillisessä kunnallisessa päiväkodissa sekä 2 koulun tilassa, jossa järjestetään esiopetusta ja täydentävää päivähoitoa. Yhdellä päiväkodinjohtajalla on alaisuudessaan myös leikkipuisto. Liitteessä 3 on esitetty kunnallisen päivähoiton tilat varhaiskasvatusalueilla karttaan sijoitettuna.

Alueen erityispiirteet

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2011 lopussa 32 163 asukasta, joka on noin 18 % koko Turun väestöstä. Alle 7-vuotiaiden osuus alueella oli 7,8 % eli 2495 lasta. Jos aluetta tarkastellaan päivähoiton pienalueittain, eniten lapsia oli Moikoisten pienalueella, 607 lasta. Maahanmuuttajia alueella oli 1426, joka on noin 10 % koko Turun maahanmuuttajista. Maahanmuuttajista 0–6-vuotiaita oli 13,3 %. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja maahanmuuttajien sijoittumista on esitelty liitteessä 4.

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2009 tietojen mukaan hieman alle 8000 työpaikkaa, joka on noin 8 % koko kaupungin työpaikoista. Suurin osa työpaikoista on keskittynyt Skanssi-Uittamon palvelualueen pohjoisosiin, keskustan tuntumaan. Tämän vuoksi alueen päivähoitoa ei ole syytä tarkastella työpaikkojen sijainnin mukaan. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja työpaikkojen sijoittumista on esitelty liitteessä 5.

Eteläisen varhaiskasvatusalueen asuinrakennuskanta on erittäin pientalovaltaista. Alueen kaikista asuinrakennuksista noin 78 % on omakotitaloja ja 14 % rivitaloja. Asuinrakennuksista kerrostaloja on vain 8 %.

Turun alueellista kehitystä ohjaavan rakennemalli 2035 (Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035) mukaan asuinrakentamisen ja väestön keskittyminen tulee olemaan suurinta Pikisaaren ja Haarlan pienalueilla. Tämä saattaa toteutuessaan vaikuttaa päivähoitopaikkojen tarpeeseen tulevaisuudessa.

Hirvensalo-Kakskerta palvelualue sijaitsee maantieteellisesti ja liikenteellisesti erillään Skanssi-Uittamon palvelualueesta. Hirvensalon silta on ainoa yhteys alueiden välillä. Hirvensalo-Kakskerran alueella on paljon omakotitaloja. Myös tulevaisuudessa Hirvensalo on omakotirakentamisen painopistealuetta ja sinne on arvioitu muuttavan paljon lapsiperheitä, mutta myös paljon pienempiä asuntokuntia. Hirvensalo-Kakskerrassa kuljetetaan paljon lapsia hoitoon päiväkoteihin, jotka sijaitsevat pääteiden varsilla.

Skanssi-Uittamon palvelualue on maantieteellisesti melko homogeeninen kokonaisuus. Alueella on runsaasti vanhoja hyvällä sijainnilla olevia omakotialueita, joiden asujaimisto on melko iäkästä. Näitä vanhojen alueiden omakotitaloja on vapautumassa lähivuosina kasvavassa määrin markkinoille. Nämä omakotitalot kiinnostanevat lapsiperheitä. Haritun pienalueelle Skanssiin on suunniteltu tiivistä uudisrakentamista.

Varhaiskasvatuksen saavutettavuus alueella

Yhteensä Eteläisellä varhaiskasvatusalueella asuu 1321 (tilanne 17.1.2012) kunnallisessa päiväkodissa hoidossa käyvää lasta, joista jopa 41 % käy oman palvelualueensa ulkopuolella hoidossa. Varhaiskasvatusalueella olevat päivähoidon pienalueet, joilla käydään enemmän hoidossa kuin asutaan, ovat Haarla ja Harittu. Liitteessä 6 on esitelty kunnallisessa päivähoidossa olevien lasten pendelöintiä. Liitteestä 7 löytyy pendelöivien lasten lukumäärät ja prosenttiosuudet.

Pienten lasten varhaiskasvatuspalvelut on pyritty järjestämään lähipalveluperiaatteella. Päiväkotien sijainteja on tarkasteltu kahden kilometrin saavutettavuusalueen perusteella. Tarkoituksena on verrata saavutettavuutta suhteessa alueella asuvien, kunnallisessa päiväkodissa hoidossa olevien lasten asuinpaikkoihin. Eteläisellä varhaiskasvatusalueella Vasaramäen, Haritun ja Uittamon pienalueilla asuvat lapset asuvat kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä päiväkodista. Hieman heikompi tilanne saavutettavuuden kannalta on Moikoisten ja Haarlan pienalueilla. Kauimpana päiväkodista Eteläisen varhaiskasvatusalueen hoidossa olevista lapsista asuvat Pikisaaren ja Kakskerran pienalueiden lapset. Esimerkiksi Kakskerrassa kaikilla lapsilla on yli 2 km lähimpään päiväkotiin. Lähipalveluperiaate on siis toteutunut melko heikosti Hirvensalo-Kakskerta palvelualueella. Liitteessä 8 on esitelty kunnallisten päiväkotien saavutettavuusalueet kahden kilometrin säteellä.

Eteläisen varhaiskasvatusalueen kaikki päiväkotiryhmät sijaitsevat tiloissa, joiden sijainnit ovat liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Alueen päiväkotiryhmien tilat sijaitsevat noin 200 metrin päässä lähimmästä linja-autopysäkistä. Ainoastaan Jalustinkatu 8 sijaitsee hieman kauempana, noin 300 metrin etäisyydellä lähimmästä linja-autopysäkistä.

4.2 Itäinen varhaiskasvatusalue

Itäinen varhaiskasvatusalue muodostuu Varissuo-Lausteen ja Nummi-Halisen palvelualueista. Palvelualueet jakautuvat maantieteellisesti melko selkeästi pohjoiseen ja eteläiseen alueeseen. Itäinen palvelualue koostuu kuudesta päivähoidon pienalueesta, jotka ovat Varissuo, Lauste, Pääskyvuori, YO-kylä, Halinen, Hannunniittu.

4.2.1 Selvitys päivähoitojärjestelmistä Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Kunnalliset päiväkodit

Itäisellä varhaiskasvatusalueella toimii 12 kunnallista päivähoitoyksikköä, joissa on yhteensä 83 ryhmää. Varhaiskasvatusalueella oli kunnallisia päivähoitopaikkoja vuoden 2012 alussa 1370, joista oli Varissuo-Lausteella 797,5 ja Nummi-Halisissa 672,5. Varhaiskasvatusalueen päivähoitoyksiköissä käy hoidossa vuoden 2012 alussa yhteensä 1247 lasta. Erotus kunnallisten laskennallisten päivähoitopaikkojen ja toteutuneiden hoidossa käyvien lasten lukumäärissä selittyy esimerkiksi integroitujen tai erityisryhmien hoitopaikkakertoimilla. Varhaiskasvatusalueella hoidossa olevista lapsista 1004 myös asuu Itäisellä varhaiskasvatusalueella. Liitteessä 2 on esitetty päivähoidon pienalueilla asuvien ja hoidossa olevien lasten lukumäärä.

Kunnallinen perhepäivähoito

Itäisellä varhaiskasvatusalueella toimii 3 kunnallisen perhepäivähoidon yksikköä. Omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia on yhteensä 35 sekä 7 kolmiperhepäivähoitajaa. Lausteen perhepäivähoitoyksiköstä on jäämässä eläkkeelle yksi kunnallinen perhepäivähoitaja syksyllä 2012.

Taulukko 6 Kunnalliset perhepäivähoitoyksiköt Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Päivähoitoyksikkö	Hoitajat	Hoitopaikat
Nummi-Varissuon perhepäivähoitoyksikkö	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 12 hlö	48
	Kolmiperhepäivähoitajat, 7 hlö, Varahoitajat, 2 hlö	28
		76
Lausteen perhepäivähoitoyksikkö	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 18 hlö	72
	Varahoitajat, 2 hlö	
		72
Koukkarinkadun perhepäivähoitoyksikkö	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 5 hlö	20
	Varahoitajat, 0 hlö	
		20
Yhteensä		168

Yksityiset päiväkodit

Itäisellä varhaiskasvatusalueella toimii seitsemän yksityistä suomenkielistä päiväkotia, joissa on yhteensä 252 hoitopaikkaa.

Taulukko 7 Yksityiset päiväkodit Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Päiväkoti	Hoitopaikkoja
Varissuo-Lausteen alue:	
Päiväkoti Sateenkaarikoto Villasukka	40
Päiväkoti Peppiina	50
Nummi-Halisen alue:	
Päiväkoti Tyksilä	54
Päiväkoti Sateenkaarikoto Halikolo	23
<i>Päiväkoti Sateenkaarikoto Halikolo laajennus syksy 2012 (ei huomioitu kokonaismäärässä)</i>	21
Päiväkoti Naperonummi	36
Päiväkoti Daycare Daisy	28
Steinerpäiväkoti	21
	Yhteensä 252

Yksityinen perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito

Itäisellä varhaiskasvatusalueella toimii 18 yksityistä perhepäivähoitajaa ja 4 yksityistä ryhmäperhepäiväkotiä. Hoitopaikkoja on yhteensä 102.

Taulukko 8 Yksityinen perhepäivähoito Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Yksityiset perhepäivähoitajat	Hoitajien lukumäärä	Hoitopaikat
Varissuo-Lauste		
Yksityinen pph	12	44
Ryhmäperhepäivähoitoyksikkö Pikku Pääsky	2	8
Nummi-Halinen		
Yksityinen pph	6	22
Ryhmäperhepäivähoitoyksikkö Napsula	3	12
Ryhmäperhepäivähoitoyksikkö Veitikat	2	8
Ryhmäperhepäivähoitoyksikkö Päivänsäde	2	8
Yhteensä		102

Muu toiminta

Itäisellä varhaiskasvatusalueella toimii yhteensä 7 kunnallista leikkipuistoa. Varissuo-Lausteella leikkipuistoja on kolme, Karvataskun puiston leikkipuisto, Niilo Oravapuun leikkipuisto ja Lausteen puiston leikkipaikka. Nummi-Halisten palvelualueella kunnallisia puistoja on neljä, Kotimetsän leikkipuisto, Nummenpuiston leikkipuisto, Pikkunotkon leikkipuisto ja Erik Julinin leikkipuisto. Kaikissa puistoissa käy yhteensä noin 150 lasta.

Itäisellä varhaiskasvatusalueella on perheryhmä yhteistyössä SoTen kanssa Lausteen koululla ja leikkikoulu Varissuolla osoitteessa Koukkarinkatu 6.

4.2.2 Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018

Itäisellä varhaiskasvatusalueella oli helmikuussa 2012 yhteensä 2 835 suomenkielistä ja muita kuin suomen- ja ruotsinkielistä vuosina 2005–2011 syntynyttä lasta.

Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalvelut on laatinut ennusteen alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehityksestä 2012–2018.

Taulukko 9 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Lapsimäärän (0–6-vuotiaat) kehitys Itäisellä varhaiskasvatusalueella 2012-2018 (ei sis. ruotsinkielisiä)	0–6-vuotiaat 2/2012	ENNUSTE					
		1/2013	1/2014	1/2015	1/2016	1/2017	1/2018
05.1 Yo-kylä	184	186	187	187	179	181	183
05.2 Halinen	557	578	583	580	591	594	597
05.3 Hannunniittu	658	667	663	672	693	715	724
04.1 Varissuo	691	690	708	705	707	714	721
04.2 Lauste	441	450	452	456	461	470	478
04.3 Pääskyvuori	304	296	301	303	300	298	297
Itäinen yhteensä	2835	2867	2894	2903	2931	2972	3000

Määrällisesti eniten (691) lapsia oli helmikuussa 2012 Varissuon pienalueella.

Lasten määrä kasvaa ennusteen mukaan Itäisellä varhaiskasvatusalueella 2012–2018 yhteensä 164:llä. Voimakkainta kasvu on Halisissa (40) ja Hannunniitussa (66). Pääskyvuoren alueella lapsimäärä pysyy ennustekaudella likimain ennallaan.

4.2.3 Itäisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet

Päivähoidon tilat alueella

Päiväkotitoimintaa järjestetään keväällä 2012 18 fyysisesti erillisessä kunnallisessa päiväkodissa sekä 2 koulun tilassa. Esiopetusta on 13 päiväkodissa ja kahdessa koulussa (Lausteen koulu ja Halisten koulu). Liitteessä 3 on esitetty kunnallisen päivähoidon tilat varhaiskasvatusalueilla karttaan sijoitettuna.

Alueen erityispiirteet

Itäisellä varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2011 lopussa 38 229 asukasta, joka on noin 21 % koko Turun väestöstä. Alle 7-vuotiaiden osuus alueella oli 7,8 % eli 2 977 lasta. Jos aluetta tarkastellaan päivähoidon pienalueittain, eniten lapsia oli Hannunniitussa (706) ja Varissuolla (697). Maahanmuuttajia koko palvelualueella oli 7043, joka on noin 49 % koko Turun maahanmuuttajista. Näistä 0–6-vuotiaita oli 12,7 %. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja maahanmuuttajien sijoittumista on esitelty liitteessä 4.

Itäisellä varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2009 tietojen mukaan noin 11 000 työpaikkaa, joka on noin 12 % koko kaupungin työpaikoista. Työpaikat ovat keskittyneet lähelle pienalueiden keskustoja sekä teollisuusalueille. Työpaikkojen sijainnilla ei Itäisellä varhaiskasvatusalueella ole suurta merkitystä päivähoidon sijoittumisen kannalta. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja työpaikkojen sijoittumista on esitelty liitteessä 5.

Itäisen varhaiskasvatusalueen asuinrakennuskanta on pientalovoittoista. Alueen kaikista asuinrakennuksista noin 66 % on omakotitaloja ja 18 % rivitaloja. Asuinrakennuksista kerrostaloja on 16 %.

Turun alueellista kehitystä ohjaavan rakennemalli 2035 (Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035) mukaan asuinrakentamisen ja väestömäärän lisäys tulee olemaan Itäisen varhaiskasvatusalueen alueella melko maltillista.

Itäisen varhaiskasvatusalueen päivähoidon asiakaskunta on selvästi jakautunut asuinalueen mukaan. Varissuo-Lausteella ja Halisissa huomattava osa lapsista on maahanmuuttajataustaisia. Varissuo-Lausteella hoidossa olevista lapsista on vieraskielisiä 44 % (Varissuolla yksinään 55 %) ja Halisissa 18 %, myös Varissuo-Lausteella ja Halisissa jonossa olevista lapsista suurin osa on lapsia, joiden vanhemmat ovat maahanmuuttajataustaisia ja/tai työttömiä. Monilla vanhemmilla ei ole mahdollisuutta kuljettaa lapsia, joten päivähoito järjestetään lähipalveluperiaatteella. Kasvava ongelma on lähipalveluna tuotettujen päivähoitopaikkojen riittämättömyydestä johtuva vieraskielisten lasten suomen kielen oppimisen viivästyminen ja toisaalta suomalaisen kulttuuriin integroituminen ei pääse alkuun.

Varissuo-Lausteella ja Halisissa on paljon lastensuojelun asiakkuuksia ja päivähoidolta odotetaan avohuollon tukitoimena päivähoitopalveluja.

Kaikilla muilla pienalueilla asiakaskunnan jakauma vastaa keskivertaista Turun päivähoidon asiakaskuntaa.

Varhaiskasvatuksen saavutettavuus alueella

Yhteensä Itäisellä varhaiskasvatusalueella asuu 1330 (tilanne 17.1.2012) kunnallisessa päiväkodissa hoidossa käyvää lasta, joista 25 % käy oman palvelualueensa ulkopuolella hoidossa. Varhaiskasvatusalueella olevat päivähoidon pienalueet, joilla käydään enemmän hoidossa kuin asutaan, ovat YO-kylä, Varissuo ja Pääskyvuori. Liitteessä 6 on esitelty kunnallisessa päivähoidossa olevien lasten pendelöintiä. Liitteestä 7 löytyy pendelöivien lasten lukumäärät ja prosentiosuudet.

Päiväkotien sijainteja on tarkasteltu kahden kilometrin saavutettavuusalueen perusteella. Tarkoituksena on verrata saavutettavuutta suhteessa alueella asuvien, kunnallisessa päiväkodissa hoidossa olevien lasten asuinpaikkoihin. Itäisellä varhaiskasvatusalueella päiväkotien saavutettavuus on erittäin hyvä. Kaikki alueen hoidossa olevat lapset sijoittuvat päiväkotien 2 km saavutettavuusalueen sisään. Lähipalveluperiaate toteutuu koko Itäisellä varhaiskasvatusalueella. Itäisellä varhaiskasvatusalueella pienalueista Kohmo ja Lauste eivät sijaintinsa vuoksi juuri palvele muiden alueiden lapsiperheitä. Liitteessä 8 on esitelty kunnallisten päiväkotien saavutettavuusalueet kahden kilometrin säteellä.

Varhaiskasvatusalueen kaikki päiväkotiryhmät sijaitsevat tiloissa, joiden sijainnit ovat liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Alueen päiväkotiryhmien tilat sijaitsevat noin 200 metrin päässä lähimmästä linja-autopysäkestä.

4.3 Läntinen varhaiskasvatusalue

4.3.1 Selvitys päivähoitojärjestelmistä Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Läntinen varhaiskasvatusalue muodostuu Keskustan ja Pansio-Jyrkkälän palvelualueista. Läntinen varhaiskasvatusalue koostuu kuudesta päivähoiton pienalueesta, jotka ovat Läntinen keskusta, Martti, Ruisalo, Perno, Härkämäki-Vienola ja Itäinen keskusta. Alueet eivät muodosta päivähoiton näkökulmasta yhtenäistä kokonaisuutta.

Kunnalliset päiväkodit

Läntisellä varhaiskasvatusalueella toimii 12 kunnallista päivähoitoyksikköä, joissa toimii yhteensä 72 ryhmää. Varhaiskasvatusalueella oli kunnallisia päivähoitopaikkoja vuoden 2012 alussa 1370, joista oli Pansio-Jyrkkälässä 362 ja Keskustassa 1008. Palvelualueen päivähoitoyksiköissä käy hoidossa vuoden 2012 alussa yhteensä 1499 lasta. Erotus kunnallisten laskennallisten päivähoitopaikkojen ja toteutuneiden hoidossa käyvien lasten lukumäärissä selittyy esimerkiksi integroitujen tai erityisryhmien hoitopaikkakertoimilla. Varhaiskasvatusalueella hoidossa olevista lapsista 866 myös asuu Läntisellä varhaiskasvatusalueella. Liitteessä 2 on esitetty päivähoiton pienalueilla asuvien ja hoidossa olevien lasten lukumäärä.

Kunnallinen perhepäivähoito

Läntisellä varhaiskasvatusalueella toimii 14 kunnallisen perhepäivähoiton yksikköä. Omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia on yhteensä 15, kolmiperhepäivähoitajia 4 ja lisäksi kaksi varahoitajaa.

Taulukko 10 Kunnallinen perhepäivähoito Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Päivähoitoyksikkö	Hoitajat	Hoitopaikat
Läntinen perhepäivähoito/Keskusta	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 2 hlö Kolmiperhepäivähoitajat, 4 hlö, Varahoitajat, 0 hlö	8 16
Läntinen perhepäivähoito/Pansio-Jyrkkälä	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 13 hlö Kolmiperhepäivähoitajat, 0 hlö, Varahoitajat, 2 hlö	52
Yhteensä		76

Perhepäivähoitajista 13 työskentelee Pansio-Jyrkkälän alueella ja kaksi Keskustan alueella. Kolmiperhepäivähoitoryhmät toimivat kaikki Keskustassa.

Yksityiset päiväkodit

Läntisellä varhaiskasvatusalueella toimii 12 yksityistä suomenkielistä päiväkotia, joissa on yhteensä 463 hoitopaikkaa. Osassa näistä toimitaan ranskan-, englannin- ja venäjänkielillä sekä yksi toimii kielisuihku-päiväkotina. Yksityisistä päiväkodeista kaksi sijaitsee Pansio-Jyrkkälässä, Härkämäki-Vienolan pienalueella.

Taulukko 11 Yksityiset päiväkodit Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Päiväkoti	Hoitopaikkoja
Keskustan alue:	
Päiväkoti Mukulax Käsityöläiskatu	47
Päiväkoti Mukulax Linnanrinne	15
Päiväkoti Miskatalo	42
Päiväkoti Satuportsa	40
Päiväkoti l'Hexagone	56
Wendy House	21
Päiväkoti Sinikello	54
Päiväkoti Karitsa	24
Päiväkoti Käpyrinne	76
Päiväkoti Vaahteramäki	44
Pansio-Jyrkkälän alue:	
Päiväkoti Muksulanmäki Vienola	23
<i>Päiväkoti Muksulanmäki Vienola laajennus syksy 2012 (ei huomioitu kokonaisuudessa)</i>	31
Päiväkoti Sateenkaarikoto Peikonpesä	21
	Yhteensä 463

Yksityinen perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito

Läntisellä varhaiskasvatusalueella toimii 17 yksityistä perhepäivähoitajaa ja yksi yksityinen ryhmäperhepäiväkoti. Hoitopaikkoja on yhteensä 65.

Taulukko 12 Yksityinen perhepäivähoito Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Yksityiset perhepäivähoitajat	Hoitajien lukumäärä	Hoitopaikat
Keskusta		
Yksityinen pph	14	43
Ryhmäperhepäivähoitoyksikkö Trivium Kiddy Care	3	12
Pansio-Jyrkkälä		
Yksityinen pph	3	10
Yhteensä		65

Muu toiminta

Läntisellä varhaiskasvatusalueella toimii yhteensä kuusi leikkipuistoa. Pansio-Jyrkkälän palvelualueella leikkipuistoja on kaksi, Hyrköstenpuiston leikkipuisto Pernossa ja Jyrkkälänmäen leikkipuisto Härkämäki-Vienolassa. Keskustan palvelualueella on neljä leikkipuistoa, Urheilupuisto Martissa, Kupittaaanlähteenpuisto ja Puolalanmäen 1 ja 2 leikkipuistot Itäisessä keskustassa. Lisäksi Urheilupuistossa toimii ulkoleikkikoulu.

Pernossa toimii lisäksi perhetyötä tekevä Perhetelakka yhteistyössä SoTen kanssa.

4.3.2 Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018

Läntisellä varhaiskasvatusalueella oli helmikuussa 2012 yhteensä 2 408 suomenkielistä ja muita kuin suomen- ja ruotsinkielistä vuosina 2005–2011 syntyneitä lasta.

Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalvelut on laatinut ennusteen alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehityksestä 2012–2018.

Taulukko 13 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Lapsimäärän (0–6-vuotiaat) kehitys Läntisellä varhaiskasvatusalueella 2012-2018 (ei sis. ruotsinkielisiä)	0–6-vuotiaat 2/2012	ENNUSTE					
		1/2013	1/2014	1/2015	1/2016	1/2017	1/2018
01.1 Läntinen keskusta	568	572	594	599	614	642	654
01.2 Martti	679	694	709	724	736	760	779
01.3 Ruissalo	9	8	9	9	8	9	9
08.1 Perno	433	430	433	439	435	430	428
08.2 Härkämäki-Vienola	281	273	267	273	271	280	283
10.1 Itäinen keskusta	438	469	478	486	499	508	512
Läntinen yhteensä	2408	2446	2490	2530	2563	2629	2665

Määrällisesti eniten (679) lapsia oli helmikuussa 2012 Martin pienalueella.

Lasten määrä kasvaa ennusteen mukaan Läntisellä varhaiskasvatusalueella 2012–2018 yhteensä 257:llä. Voimakkainta kasvu on Läntisessä keskustassa (86), Martin alueella (100) sekä Itäisessä keskustassa (74). Pernossa sekä Härkämäki-Vienolassa lasten määrä pysyy ennusteen mukaan likimain ennallaan.

4.3.3 Läntisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet

Päivähoidon tilat alueella

Päiväkotitoimintaa järjestetään keväällä 2012 16 fyysisesti erillisessä kunnallisessa päiväkodissa sekä 4 koulun tilassa. Lisäksi 171 -paikkainen Kellonsoittajankadun päiväkotitilaisuus Itäisen keskustan pienalueella valmistuu vuonna 2013. Esiopetusta on 7 päiväkodissa ja 5 koulussa (Vähä-Heikkilän koulu, Martin/Samppalinnan koulu, Kerttulin koulu, Topeliuksen koulu ja Aunelan koulu). Liitteessä 3 on esitetty kunnallisen päivähoidon tilat varhaiskasvatusalueilla karttaan sijoitettuna.

Alueen erityispiirteet

Läntisellä varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2011 lopussa 58 831 asukasta, joka on noin 33 % koko Turun väestöstä. Alle 7-vuotiaiden osuus alueella oli kaikista varhaiskasvatusalueista pienin, 4,6 % eli 2680 lasta. Jos aluetta tarkastellaan päivähoidon pienalueittain, eniten lapsia oli Martissa (768) ja Läntisessä keskustassa (629). Maahanmuuttajia alueella oli 3002, joka on noin 21 % koko Turun maahanmuuttajista. Maahanmuuttajista 0–6-vuotiaita oli 8,8 %. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja maahanmuuttajien sijoittumista on esitelty liitteessä 4.

Läntisellä varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2009 tietojen mukaan noin 55 200 työpaikkaa, joka on lähes 63 % koko kaupungin työpaikoista. Turun tiheimmät työpaikka-alueet sijaitsevat Itäisen keskustan ja Läntisen keskustan pienalueilla. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja työpaikkojen sijoittumista on esitelty liitteessä 5.

Läntisen varhaiskasvatusalueen asuinrakennuskanta on pientalovoittoista. Kuitenkin myös kerrostalojen osuus on suuri, 35 % asuinrakennuksista on kerrostaloja.

Turun alueellista kehitystä ohjaavan rakennemalli 2035 (Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035) mukaan asuinrakentamisen ja väestömäärän lisäys tulee olemaan Keskustan palvelualueella hyvin voimakasta. Tämä saattaa toteutuessaan vaikuttaa päivähoitopaikkojen tarpeeseen tulevaisuudessa.

Pansio-Jyrkkälän palvelualue sijaitsee kaukana Keskustan palvelualueesta omana alueenaan, josta ei juuri ole yhteyksiä muille alueille. Alueella on paljon vuokrakerrostaloja sekä jonkin verran omakoti- ja rivitaloja. Alueella asuu keskimääräistä enemmän maahanmuuttajaperheitä, myös Turun vastaanottokeskus on täällä. Runsaan vuokra-asuntojen tarjonnan myötä asukaskunta vaihtuu paljon. Monet perheet ovat tuen tarpeessa. Työttömien määrä on korkea. Päivähoitopaikat tulee sijoittaa lähelle koteja, jotta lapset pystytään kuljettamaan hoitoon.

Keskustan palvelualue on suuri kokonaisuus. Alueella asuu paljon pienten lasten perheitä. Lisäksi monet muualta Turkuun muuttavat perheet haluavat lapselleen ensin hoitopaikan keskustasta ja miettivät sitten mihin päin lopullisesti muuttavat asumaan. Moni haluaa tällöin lapsen hoitopaikan kuitenkin pysyvän samana. Keskustan alueella on paljon työ- ja opiskelupaikkoja. Usein lapselle halutaan hoitopaikka läheltä vanhempien työpaikkoja. Kunnallisten päiväkotien lisäksi alueella on paljon yksityisiä päiväkoteja ja erilailla profiloituneita päiväkoteja.

Varhaiskasvatuksen saavutettavuus alueella

Läntisellä varhaiskasvatusalueella asuu yhteensä 1127 (tilanne 17.1.2012) kunnallisessa päiväkodissa hoidossa käyvää lasta, joista 22 % käy oman varhaiskasvatusalueensa ulkopuolella hoidossa. Varhaiskasvatusalueella olevat päivähoidon pienalueet, joilla käydään enemmän hoidossa kuin asutaan, ovat Läntinen keskusta ja Itäinen keskusta. Liitteessä 6 on esitelty kunnallisessa päivähoitossa olevien lasten pendelöintiä. Liitteestä 7 löytyy pendelöivien lasten lukumäärät ja prosenttiosuudet.

Pienten lasten varhaiskasvatuspalvelut on pyritty järjestämään lähipalveluperiaatteella. Päiväkotien sijainteja on tarkasteltu kahden kilometrin saavutettavuusalueen perusteella. Tarkoituksena on verrata saavutettavuutta suhteessa alueella asuvien, kunnallisessa päiväkodissa hoidossa olevien lasten asuinpaikkoihin. Läntisellä varhaiskasvatusalueella saavutettavuus on erittäin hyvä. Kaikki alueen hoidossa olevat lapset sijoittuvat päiväkotien 2 km saavutettavuusalueen sisään, lukuun ottamatta Ruissalon pienalueen muutamaa lasta. Liitteessä 8 on esitelty kunnallisten päiväkotien saavutettavuusalueet kahden kilometrin säteellä.

Varhaiskasvatusalueen kaikki päiväkotiryhmät sijaitsevat tiloissa, joiden sijainnit ovat liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Alueen päiväkotiryhmien tilat sijaitsevat noin 200 metrin päässä lähimmästä linja-autopysäkestä.

4.4 Pohjoinen varhaiskasvatusalue

4.4.1 Selvitys päivähoitojärjestelmistä Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Pohjoinen varhaiskasvatusalue muodostuu Maaria-Paattisen, Runosmäki-Raunistulan sekä Länsikeskuk- sen palvelualueista. Maantieteellisesti alue on erittäin haasteellinen, sen pituus pohjois-eteläsuunnassa on noin 35 kilometriä. Pohjoinen varhaiskasvatusalue koostuu kahdeksasta pienalueesta, joita ovat Runosmäki, Kaerla, Nättinummi, Suikkila, Pohjola, Jäkärä, Moisio ja Paattinen.

Kunnalliset päiväkodit

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella toimii 1.8.2012 alkaen 14 kunnallista päivähoitoyksikköä, joissa on yhteensä 73 ryhmää. Varhaiskasvatusalueella oli kunnallisia päivähoitopaikkoja vuoden 2012 alussa 1372, joista oli Runosmäki-Raunistulassa 449, Länsikeskuksessa 494 ja Maaria-Paattisilla 429. Varhaiskasvatusalueen päivähoitoyksiköissä käy hoidossa vuoden 2012 alussa yhteensä 1305 lasta. Erotus kunnallisten laskennallisten päivähoitopaikkojen ja toteutuneiden hoidossa käyvien lasten lukumäärissä selittyy esimerkiksi integroitujen tai erityisryhmien hoitopaikkakertoimilla. Varhaiskasvatusalueella hoidossa olevista lapsista 878 myös asuu Pohjoisella varhaiskasvatusalueella. Liitteessä 2 on esitetty päivähoiton pienalueilla asuvien ja hoidossa olevien lasten lukumäärä.

Kunnallinen perhepäivähoito

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella toimii 1.8.2012 alkaen yksi kunnallinen perhepäivähoitoyksikkö. Tämän lisäksi alueella toimii perhepäivähoitoa sekä Suotorpankujan, että Taoskujan päivähoitoyksiköiden alaisuudessa. Omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia on yhteensä 31, kolmiperhepäivähoitajia neljä ja lisäksi kolme varahoitajaa.

Taulukko 14 Kunnallinen perhepäivähoito Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Päivähoitoyksikkö	Hoitajat	Hoitopaikat
Moisio-Paattisten perhepäivähoitoyksikkö	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 10 hlö Kolmiperhepäivähoitajat, 0 hlö Varahoitajat, 1 hlö	40
Suotorpankujan päivähoitoyksikköön kuuluvat perhepäivähoitajat	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 7 hlö Kolmiperhepäivähoitajat, 1 hlö, Varahoitajat, 1 hlö	28 4
Taoskujan päivähoitoyksikköön kuuluvat perhepäivähoitajat	Omassa kodissa työskentelevät hoitajat, 14 hlö Kolmiperhepäivähoitajat, 3 hlö, Varahoitajat, 1 hlö	56 12
Yhteensä		140

Yksityiset päiväkodit

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella toimii kahdeksan yksityistä suomenkielistä päiväkotia, joissa on yhteensä 188 hoitopaikkaa.

Taulukko 15 Yksityiset päiväkodit Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Päiväkoti	Hoitopaikkoja
Maaria-Paattisen alue:	
Ei yksityisiä päiväkoteja	
Runosmäki-Raunistulan alue:	
Päiväkoti Aurala	29
Päiväkoti Raunistula	21
Päiväkoti Sateenkaarikoto Ketunpesä	30
<i>Päiväkoti Muksulanmäki Puolikontie, uusi päiväkotia syksy 2012 (ei huomioitu kokonaismäärässä)</i>	30
<i>Päiväkoti Mukulax Untolankatu, uusi päiväkotia syksy 2012 (ei huomioitu kokonaismäärässä)</i>	60
Länsikeskuksen alue:	
Päiväkoti Karusellimaa	42
Päiväkoti Satunummi	40
Päiväkoti Iso-Ompu	26
	Yhteensä 188

Yksityinen perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella toimii 34 yksityistä perhepäivähoitajaa. Hoitopaikkoja on yhteensä 121. Alueella ei ole ryhmäperhepäivähoitoa.

Taulukko 16 Yksityinen perhepäivähoito Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Yksityiset perhepäivähoitajat	Hoitajien lukumäärä	Hoitopaikat
Maaria-Paattinen		
Yksityinen pph	13	44
Länsikeskus		
Yksityinen pph	21	77
Yhteensä		121

Muu toiminta

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella toimii yhteensä kuusi leikkipuistoa. Runosmäki-Raunistulassa leikkipuistoja on kaksi, Raskinpuiston leikkipuisto Runosmäessä ja Kärsämäen urheilupuiston leikkipuisto Kaerlassa. Länsikeskuksessa leikkipuistoja on kolme, Martanpuiston leikkipuisto Nättinummissa, Suikkilanpuiston leikkipuisto Suikkilassa ja Itäpellonpuiston leikkipuisto Pohjolassa. Maaria-Paattisilla leikkipuistoja on yksi, Perkkiönkadun leikkipuisto Jäkärlässä.

Elokuussa 2012 alkoi avointa varhaiskasvatustoimintaa Parolanpolun päivähoitoyksikön alaisuudessa osoitteessa Piiparinpolku 13 sekä Rauninaukion päivähoitoyksikön alaisuudessa osoitteessa Rauninaukio 4.

4.4.2 Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella oli helmikuussa 2012 yhteensä 3 045 suomenkielistä ja muita kuin suomen- ja ruotsinkielistä vuosina 2005–2011 syntynyttä lasta.

Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalvelut on laatinut ennusteen alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehityksestä 2012–2018.

Taulukko 17 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Lapsimäärän (0–6-vuotiaat) kehitys Pohjoisella varhaiskasvatusalueella 2012–2018 (ei sis. ruotsinkielisiä)	0–6-vuotiaat 2/2012	ENNUSTE					
		1/2013	1/2014	1/2015	1/2016	1/2017	1/2018
0.93 Paattinen	180	186	179	183	182	187	190
09.1 Jäkärä	280	282	290	283	280	284	286
09.2 Moisio	446	465	479	489	516	532	548
06.1 Runosmäki	460	464	472	469	478	483	492
06.2 Kaerla	381	386	395	402	409	412	426
07.1 Nättinummi	626	648	660	678	696	714	757
07.2 Suikkila	234	236	239	242	247	246	249
07.3 Pohjola	438	459	475	489	509	549	580
Pohjoinen yhteensä	3045	3126	3189	3235	3317	3407	3528

Määrällisesti eniten (626) lapsia oli helmikuussa 2012 Nättinummen pienalueella.

Lasten määrä kasvaa ennusteen mukaan Pohjoisella varhaiskasvatusalueella 2012–2018 yhteensä 483:lla. Voimakkainta kasvu on Moisio (102), Nättinummen (131) ja Pohjolan (142) pienalueilla. Paattisilla, Jäkärlässä sekä Suikkilassa lasten määrä pysyy ennusteen mukaan lähivuosina likimain ennallaan.

Vuosikymmenen loppupuolella 2020-luvun alussa Maaria-Ilmaristen alueen kaavoitus voi nostaa huomattavastikin alueen väestömäärää. Ennusteet tarkentuvat tältä osin lähivuosina. Tässä ennusteessa ei alueen tulevan rakentamisen mahdollista vaikutusta ole vielä otettu huomioon.

4.4.3 Pohjoisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet

Päivähoidon tilat alueella

Päiväkotitoimintaa järjestetään keväällä 2012 16 fyysisesti erillisessä kunnallisessa päiväkodissa sekä 6 koulun tilassa. Lisäksi päiväkotitoimintaa järjestetään Teräsrautelan nuorisotalon ja Ymmärsuonkadun päiväkodissa, joka on rivitaloalue. Myös Paattisten aluetalon tilat ovat mahdollista ottaa tarvittaessa päiväkotikäyttöön. Esiopetusta on 10 päiväkodissa ja kuudessa koulussa (Kärsämäen koulu, Runosmäen

koulu, Suikkilan koulu, Teräsrautelan koulu, Moisio koulu ja Raunistulan koulu). Liitteessä 3 on esitetty kunnallisen päivähoidon tilat varhaiskasvatusalueilla karttaan sijoitettuna.

Alueen erityispiirteet

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2011 lopussa 43 650 asukasta, joka on noin 24 % koko Turun väestöstä. Alle 7-vuotiaiden osuus alueella oli 7,3 % eli 3188 lasta. Jos aluetta tarkastellaan päivähoidon pienalueittain, eniten lapsia oli Nättinummen pienalueella, 667 lasta. Maahanmuuttajia alueella oli 2230, joka on noin 16 % koko Turun maahanmuuttajista. Näistä 0-6-vuotiaita oli 11,6 %. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja maahanmuuttajien sijoittumista on esitelty liitteessä 4.

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella oli vuoden 2009 tietojen mukaan noin 15 300 työpaikkaa, joka on noin 17 % koko kaupungin työpaikoista. Pohjoisen varhaiskasvatusalueen työpaikoista noin puolet sijaitsee Länsikeskuksen pienalueella. Kunnallisten päiväkotien sijaintia ja työpaikkojen sijoittumista on esitelty liitteessä 5.

Pohjoisen varhaiskasvatusalueen asuinrakennuskanta on erittäin omakotitalovoittoista. Alueen kaikista asuinrakennuksista lähes 80 % on omakotitaloja. Yksi Turun omakotirakentamisen painopistealueista on Yli-Maaria Moisio pienalueella. Yli-Maariaan on arvioitu muuttavan pääasiassa lapsiperheitä.

Turun alueellista kehitystä ohjaavan rakennemalli 2035 mukaan (Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035) asuinrakentamisen ja väestömäärää on suunniteltu lisäävän koko Pohjoisella varhaiskasvatusalueella, mutta tiivistämis- ja lisärakennusalueet ovat melko hajallaan toisistaan. Esimerkiksi Moisio pienalueelle Yli-Maariaan on suunniteltu yli 3000 asukkaan lisäystä. Tämä saattaa toteutuessaan vaikuttaa päivähoitopaikkojen tarpeeseen tulevaisuudessa.

Pohjoinen varhaiskasvatusalue muodostuu pienalueista, jotka eivät muodosta yhtenäistä kokonaisuutta. Maantieteellisesti pienalueet ovat hyvin etäällä toisistaan ja palveluja on haettava etäämmältä. Liikenneyhteydet ovat alueen pohjoisosassa painottuneet pitkälti Paattistentielle ja Tampereen valtatielle.

Runosmäki-Raunistulan palvelualue on Pohjoisen varhaiskasvatusalueen kerrostalovaltaisain alue. Runosmäen pienalueella on enemmän maahanmuuttajia sekä työttömiä kuin muilla Pohjoisen varhaiskasvatusalueen pienalueilla.

Länsikeskuksen palvelualueella Nättinummen pienalue on vahvasti kehittyvää aluetta jota rakennetaan vielä tulevina vuosina lisää. Alueella asuvista lapsista yli puolet käy muilla pienalueilla hoidossa.

Maaria-Paattisen palvelualue on pääosin maaseutumaista haja-asutusaluetta ja poikkeaa siksi muista Turun alueista. Alueen päiväkoteihin ei kuljeteta lapsia muilta alueilta. Maaria-Paattisten palvelualueella olevat päivähoitopaikat eivät vastaa muiden alueiden päivähoitotarpeeseen niiden etäisen sijainnin vuoksi.

Varhaiskasvatuksen saavutettavuus alueella

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella asuu yhteensä 1437 (tilanne 17.1.2012) kunnallisessa päiväkodissa hoidossa käyvää lasta, joista jopa 39 % käy oman varhaiskasvatusalueensa ulkopuolella hoidossa. Varhaiskasvatusalueella olevat päivähoidon pienalueet, joilla käydään enemmän hoidossa kuin asutaan, ovat Runosmäki, Pohjola, Suikkila ja Jäkärä. Liitteessä 6 on esitelty kunnallisessa päivähoidossa olevien lasten pendelöintiä. Liitteestä 7 löytyy pendelöivien lasten lukumäärät ja prosenttiosuudet.

Pienten lasten varhaiskasvatuspalvelut on pyritty järjestämään lähipalveluperiaatteella. Päiväkotien sijaintia on tarkasteltu kahden kilometrin saavutettavuusalueen perusteella. Tarkoituksena on verrata saavutettavuutta suhteessa alueella asuvien, kunnallisessa päiväkodissa hoidossa olevien lasten asuinpaikkoihin. Pohjoisella varhaiskasvatusalueella Runosmäen, Pohjolan ja Kaerlan pienalueilla asuvat lapset asuvat kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä päiväkodista. Melko tiheään asutuilla Suikkilan ja Nättinummen pienalueilla osa lapsista jää saavutettavuusalueen ulkopuolelle. Nättinummen alueella näitä lapsia on jopa 30 %. Jäkärän, Moisio ja Paattisten pienalueet ovat maantieteellisesti haastavan mallisia ja osittain melko harvaan asuttua maaseutumaista aluetta. Kuitenkin esimerkiksi Moisio alueella on nähtävissä selkeä tiheimmin asuttu alue (Yli-Maaria), jossa asuu 50 % alueen hoidossa olevista lapsista. Nämä lapset asuvat yli 2 km etäisyydellä lähimmästä päiväkodista. Myös Paattisten pienalueella lähes 60 % asuu 2 km saavutettavuusalueen ulkopuolella. Liitteessä 8 on esitelty kunnallisten päiväkotien saavutettavuusalueet kahden kilometrin säteellä.

Varhaiskasvatusalueen kaikki päiväkotiryhmät sijaitsevat tiloissa, joiden sijainnit ovat liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Alueen päiväkotiryhmien tilat sijaitsevat noin 200 metrin päässä lähimmästä linja-autopysäkidestä.

4.5 Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue

4.5.1 Selvitys päivähoitojärjestelmistä ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella

Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue muodostuu koko Turun alueesta.

Kunnalliset päiväkodit

Alueella toimii kolme kunnallista päivähoitoyksikköä, joissa on 22 ryhmää. Hoitopaikkoja on yhteensä 334. Palvelualueen päivähoitoyksiköissä käy hoidossa vuoden 2012 alussa yhteensä 332 lasta. Esiopetus on järjestetty kahden koulun yhteydessä; Cygnaeus ja Sirkkala. Hallinnollisesti nämä kouluissa toimivat yksiköt ovat kuuluneet Itäisen ruotsinkielisen päivähoitoyksikön alaisuuteen. Tämän lisäksi kaupunki on myös vuonna 2011–2012 ostanut kahdelta yksityiseltä tuottajalta esiopetusta. Tilanne on sama seuraavana toimintakautena 2012–2013, jolloin esiopetusryhmän suuruudesta johtuen palveluja ostetaan kahdelta yksityiseltä toimijalta.

Kunnallinen perhepäivähoito

Alueella toimii yksi kunnallinen perhepäivähoitaja. Asiakkaiden toiveissa perhepäivähoitoa halutaan alle kolmivuotiaille lapsille, ja erityisesti keskustan alueella. Pääpaino ruotsinkielisellä palvelutarpeella on kuitenkin päiväkotihoidossa.

Yksityiset päiväkodit

Turussa toimii viisi ruotsinkielistä yksityistä päiväkotia, joista neljä palvelusetelitoimintana ja yksi yksityisen hoidon tuella. Päiväkodit ovat sijoittuneet keskustaan tai sen tuntumaan. Yksityisten hoitopaikkojen kysyntä on suurta niiden sijainnin vuoksi.

Taulukko 18 Yksityiset päiväkodit Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella

Päiväkoti	Hoitopaikkoja
Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue:	
Päiväkoti Äppelbo	33
Päiväkoti Villa Solaris	33
Päiväkoti Lyckobo	23
Päiväkoti Folkhälsan Gunghästen	49
Päiväkoti Folkhälsan Kastanjen	33
	Yhteensä 171

Yksityinen perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito

Ruotsinkielisiä yksityisiä perhepäivähoitajia toimii Turussa kaksi.

Taulukko 19 Yksityinen perhepäivähoito Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella

Yksityiset perhepäivähoitajat	Hoitajien lukumäärä	Hoitopaikat
Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue	2	6
Yhteensä		6

Muu toiminta

Varhaiskasvatusalueella aiemmin toiminut leikkipuisto lopetti toimintansa helmikuussa 2012.

4.5.2 Alle kouluikäisten määrän kehitys 2012–2018

Kasvatus- ja opetusviraston tilapalvelut on laatinut ennusteen alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) ruotsinkielisten lasten määrän kehityksestä 2012–2018. Ennuste on laadittu suomenkielisen varhaiskasvatuksen palvelualuejaon pohjalta.

Taulukko 20 Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) määrän kehitys 2012–2018 Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella

Lapsimäärän kehitys palvelualueittain 2012–2018 (0–6-vuotiaat ruotsinkieliset lapset)							
Päivähoidon varhaiskasvatusalueet	0–6-vuotiaat 2/2012	ENNUSTE					
		1/2013	1/2014	1/2015	1/2016	1/2017	1/2018
Pohjoinen varhaiskasvatusalue	107	109	113	117	119	120	122
Itäinen varhaiskasvatusalue	146	148	150	151	153	153	155
Läntinen varhaiskasvatusalue	274	279	284	289	294	302	307
Eteläinen varhaiskasvatusalue	248	252	255	258	262	264	269
Kaikki yhteensä	775	788	802	815	828	839	853

Ruotsinkielisiä 0–6-vuotiaita lapsia oli helmikuussa 2012 kaikkiaan 775. Määrä kasvaa ennusteen mukaan 2012–2018 yhteensä 78:lla. Kasvu painottuu voimakkaimmin Läntiselle ja Eteläiselle varhaiskasvatusalueelle.

4.5.3 Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen erityispiirteet

Päivähoidon tilat alueella

Päiväkotitoimintaa järjestetään neljässä fyysisesti erillisessä päiväkodissa sekä kahden koulun tiloissa, joissa järjestetään esiopetusta.

Alueen erityispiirteet

Ruotsinkielisellä alueella on paljon lapsiperheitä, joista suurin osa on joko työssä käyviä tai kokopäivätoimisesti opiskelevia perheitä. Palvelujen kysyntä keskittyy lähes täydellisesti keskusta-alueelle, missä useimmat asiakkaista asuvat, työskentelevät tai opiskelevat. Perinteisiä maahanmuuttajia ei asiakaskunnasta juurikaan löydy. Perheet ovat useimmiten kaksikielisiä.

Varhaiskasvatuksen saavutettavuus alueella

Päiväkotien sijainteja on tarkasteltu kahden kilometrin saavutettavuusalueen perusteella. Tarkoituksena on verrata saavutettavuutta suhteessa alueella asuvien, päivähoidossa olevien lasten asuinpaikkoihin. Hoidossa olevat lapset asuvat hyvin hajallaan ympäri Turkua, joten kahden kilometrin saavutettavuusalueen sisään jää vain osa lapsista. Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella lähipalveluperiaate ei toteudu, mutta se ei ole tavoitteenakaan. Liitteessä 9 on esitelty ruotsinkielisten kunnallisten päiväkotien saavutettavuusalueet kahden kilometrin säteellä.

4.6 Vuorohoitto

Vuorohoidossa lapsen hoitoajat perustuvat vanhempien työ- tai opiskeluaikoihin. Hoitoajat voivat jakaantua koko vuorokauden ajalle. Vuorohoitto järjestetään yleensä vuoropäiväkodissa, joskin perhepäivähoidossa on myös joitakin vuorohoitopaikkoja. Lapselle järjestetään päivähoitopaikka toisesta päiväkodista tai perhepäivähoidosta, jos lapsen vuorohoidon tarve loppuu.

Lapsen hoidon tarpeen perusteella valitaan vuorohoidon vaihtoehto:

- Ympäri vuorokautisessa hoidossa oleva lapsi tarvitsee päivähoitoa arkipäivien lisäksi iltaisin, öisin ja viikonloppuisin.
- Iltahoidossa olevan lapsen hoidon tarve jatkuu arkipäivisin kello 18.00 jälkeen enintään kello 22.00 asti.
- Viikonloppuisin auki olevissa päiväkodeissa voi olla hoidossa myös muiden päiväkotien viikonloppuhoitoa tarvitsevia lapsia.
- Jos lapsen iltahoidon tarve on erittäin vähäinen, vanhemmat ja päiväkodinjohtaja sopivat, miten iltahoito järjestetään.

Vuorohoidon tarve vaihtelee hyvin paljon perheiden työtilanteiden mukaan, joka tekee vuorohoidon tarpeesta hyvin vaihtelevaa jopa toimintavuoden sisällä.

Keskitetty palvelu koko kaupungin alueella

Ympäri vuorokautista hoitoa kaikkina viikonpäivinä järjestetään Kaskenmäen päivähoitoyksikössä, osoitteessa Kaskenkatu 7 (Itäinen keskusta).

Iltahoitoa maanantaista sunnuntaihin klo 22.00 asti järjestetään Asemaseudun päivähoitoyksikössä, osoitteessa Käsimyllykatu 20 (Läntinen keskusta).

Keskitetty palvelu Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Iltahoitoa maanantaista perjantaihin klo 22.00 asti järjestetään Turunmaankadun päivähoitoyksikössä, osoitteessa Turunmaankatu 5A (Harittu) sekä Martin päivähoitoyksikössä, osoitteessa Stålarinkatu 27 (Martti). Lähes kaikki Eteläisellä varhaiskasvatusalueella asuvista lapsista käyvät iltahoidossa oman alueensa iltahoitopaikassa.

Keskitetty palvelu Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Iltahoitoa maanantaista lauantaihin klo 22.00 asti järjestetään Hintsankujan päivähoitoyksikössä, osoitteessa Hintsankuja 4 (Varissuo). Iltahoitoa maanantaista perjantaihin klo 22.00 asti järjestetään Kuvuuren päivähoitoyksikössä, osoitteessa Nummenpuistikatu 1 (YO-kylä). Lähes kaikki Itäisellä varhaiskasvatusalueella asuvista lapsista käyvät iltahoidossa oman alueensa iltahoitopaikassa.

Keskitetty palvelu Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Iltahoitoa maanantaista perjantaihin klo 22.00 asti järjestetään Martin päivähoitoyksikössä, osoitteessa Stålarinkatu 27 (Martti). Lähes kaikki Läntisellä varhaiskasvatusalueella asuvista lapsista käyvät iltahoidossa oman alueensa iltahoitopaikassa.

Keskitetty palvelu Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Iltahoitoa maanantaista perjantaihin klo 22.00 asti järjestetään Munterinkadun päivähoitoyksikössä, osoitteessa Munterinkatu 3 (Runosmäki) sekä Hepokullan päivähoitoyksikössä, osoitteessa Niitunniskantie 1 (Pohjola). Lähes kaikki Pohjoisella varhaiskasvatusalueella asuvista lapsista käyvät iltahoidossa oman alueensa iltahoitopaikassa.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue

Ruotsinkielisissä yksiköissä ei tällä hetkellä ole tarjolla ilta- tai vuorohoitopalveluja. Niitä tarvitsevat perheet ohjautuvat esimerkiksi iltahoitoon suomenkielisiin yksiköihin.

4.7 Varhaiserityiskasvatus

Kun päivähoitossa oleva lapsi tarvitsee kehityksensä tueksi tehostettua ja erityistä hoitoa, kasvatusta ja opetusta, puhutaan varhaiserityiskasvatuksesta. Lapsi voi tarvita tukea fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen osa-alueilla.

Lapsen tuen tarve voidaan todeta jo ennen päivähoitoon tuloa, esimerkiksi neuvolassa. Myös huoltajat tai kasvatushenkilöstö voivat havaita tuen tarpeen. Havaintojen pohjalta huoltajat, kasvatushenkilöstö ja konsultoiva erityislastentarhanopettaja arvioivat lapsen tarpeita. Arvioinnin tueksi hankitaan asiantuntijan lausunto.

Varhaiset tukitoimet aloitetaan heti, kun tuen tarve on havaittu. Tukitoimet toteutetaan päivittäisissä kasvatus-, hoito- ja opetustilanteissa. Kuntoutus on luonteva osa pienen lapsen arkea. Lapsen kuntoutumista seurataan ja edistymistä arvioidaan tekemällä lapselle kuntoutussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa.

Tukitoimet järjestetään yleensä omassa päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Tarvittaessa lapsiryhmän kokoa voidaan pienentää tai henkilöstöä lisätä. Kun lapsi tarvitsee huomattavan paljon tukea, hän voi saada paikan erityisryhmässä tai integroidussa erityisryhmässä.

Integroitujen erityisryhmien, erityisryhmien sekä pienennettyjen ryhmien lisäksi Turussa on käytössä myös muita rakenteellisia tukitoimia. Ryhmän kokoa voidaan väljentää (= lapsiryhmän pienennys) kertoimilla 2–3 ja ryhmässä voi olla lisäresurssina päivähoitoavustaja kahdelle tai kolmelle lapselle. Lisäksi ryhmien on mahdollista saada tukea konsultoilta erityislastentarhanopettajilta (11 kpl), joista kaksi tekee alueellista, projektityyppistä työtä. Vuorohoitoon on resursoitu yksi erityislastentarhanopettaja. Kaikille tehostettua ja erityistä tukea tarvitseville lapsille laaditaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kuntouttava osio.

Hoitopaikan sijainti määräytyy erityishoidon tarpeen mukaan, eikä lapsen alueellisen sijainnin mukaan. Taloudellisten ja sosiaalisten tekijöiden perusteella perheillä on mahdollisuus anoa harkinnanvaraista kuljetusta kunnalta.

Myös Turun ulkopuolelta varhaiserityishoidossa käy muutama lapsi. Turun kaupunki veloittaa yksilöllisesti määräytyvien kustannusten mukaisen maksun asiakkaan kotikunnalta.

Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät koko kaupungissa

Taulukko 21 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät koko kaupungissa

Ryhmä	Ryhmien lukumäärä
Erityisryhmä sosiaalisemotionaalista tukea tarvitseville lapsille	1
Erityisryhmä monivammaisille lapsille	1
Erityisryhmä erityisen vaikeasti allergisille lapsille	2
Integroitu erityisryhmä sosiaalisemotionaalista tukea tarvitseville lapsille	3
Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia	7
Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia, ruotsinkielinen	1
Integroitu erityisryhmä laaja-alaisesti kehitysviiveisille ja kehitysvammaisille lapsille	2
Integroitu erityisryhmä kontakti- ja kommunikaatiohäiriöisille lapsille	2
Integroitu erityisryhmä puhehäiriöisille lapsille	6
Integroitu erityisryhmä kuuroille ja kuulovammaisille lapsille	1
Integroitu erityisryhmä liikuntavammaisille lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia	1

Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät alueittain

Eteläinen varhaiskasvatusalue

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella on 24 integroitua erityispaikkaa, joista Hirvensalo-Kaksikerrassa 6 paikkaa ja Skanssi-Uittamon alueella 18 paikkaa. Erityispaikkoja Uittamolla on 8. Lisäksi Vasaramäen päivähoitoyksikössä on 33 paikkaa vaikeasti allergisille lapsille.

Taulukko 22 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Yksikkö	Ryhmä
Anniittunkatu 2/ Kukolan phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Kymenlaaksonkuja 4/ Haritun phy	Integroitu erityisryhmä sosioemotionaalista tukea tarvitseville lapsille sekä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Rakuunantie 56/ Vasaramäen phy	Integroidut erityisryhmät kontakti- ja kommunikaatiohäiriöisille lapsille (2 samanlaista ryhmää).
Susiniitynkatu 4/ Uittamon phy	Erityisryhmä monivammaisille lapsille.
Sävelkuja 4/ Koivula-Petreliuksen phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Rakuunatie 56/ Vasaramäen phy	Paikkoja erityisen vaikeasti allergisille lapsille.

Itäinen varhaiskasvatusalue

Itäisellä varhaiskasvatusalueella on 30 integroitua erityispaikkaa, joista Varissuo-Lausteella 12 paikkaa ja Nummi-Halisissa 18 paikkaa. Erityispaikkoja Varissuolla on 8.

Taulukko 23 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Yksikkö	Ryhmä
Maistraatinpolku 2/ Lausteen phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Nummenpuistokatu 1/ Kuuvuoren phy	Integroitu erityisryhmä puhehäiriöisille lapsille.
Orminkuja 4/ Orminkujan phy	Erityisryhmä sosioemotionaalista tukea tarvitseville lapsille.
Piinokankatu 4/ Piinokankadun phy	Integroitu erityisryhmä puhehäiriöisille lapsille.
Viinämäenkatu 7/ Itäharjun phy	Integroitu erityisryhmä puhehäiriöisille lapsille.
Viinämäenkatu 7/ Itäharjun phy	Integroitu erityisryhmä lapsille joilla kehityksen erityisvaikeuksia

Läntinen varhaiskasvatusalue

Läntisellä varhaiskasvatusalueella on 52 integroitua erityispaikkaa, joista Pansio-Jyrkkälässä 16 paikkaa ja Keskustassa 36 paikkaa.

Taulukko 24 Erityisryhmät ja integroidut erityisryhmät Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Yksikkö	Ryhmä
Heinikonkatu 4/ Heinikon phy	Integroitu erityisryhmä sosioemotionaalista tukea tarvitseville lapsille.
Hyrköistentie 4/ Pernontien phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on puheen, kielen ja kommunikatiokehityksen erityisvaikeus.
Hyrköistentie 4/ Pernontien phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Kallelankatu 3/ Mäntymäen phy	Integroitu erityisryhmä kuuroille ja kuulovammaisille lapsille.
Kallelankatu 3/ Mäntymäen phy	Integroitu erityisryhmä liikuntavammaisille ja lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Kellonsoittajankatu / Kerttulin phy	Yksikkö valmistumassa vuoden 2012–2013 vaihteessa.
Koulukatu 12 / Läntisen keskustan phy	Integroitu erityisryhmä puhehäiriöisille lapsille.
Koulukatu 12 / Läntisen keskustan phy	Integroitu erityisryhmä sosioemotionaalista tukea tarvitseville lapsille.
Sofiankatu 7/ Portsan phy	Integroitu erityisryhmä laaja-alaisesti kehitysviiveisille ja kehitysvammaisille lapsille (2 samanlaista ryhmää).

Pohjoinen varhaiskasvatusalue

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella on 18 integroitua erityispaikkaa, joista Länsikeskuksessa 12 paikkaa ja Runosmäki-Raunistulassa 6 paikkaa.

Taulukko 25 Integroidut erityisryhmät Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Yksikkö	Ryhmä
Niitunniskantie 1/ Hepokullan phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Parolanpolku 9 / Parolanpolun phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.
Talinkorventie 16/ Suikkilan phy	Integroitu erityisryhmä puhehäiriöisille lapsille.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue

Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella on 6 integroitua erityispaikkaa.

Taulukko 26 Integroidut erityisryhmät Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella

Yksikkö	Ryhmä
Koulukatu 10 / Keskustan ruotsinkielinen phy	Integroitu erityisryhmä lapsille, joilla on kehityksen erityisvaikeuksia.

Pienennetyt ryhmät

Pienennetyin ryhmän hoitopaikkaluku on 14. Ryhmässä erityistukea tarvitsevien lasten tarpeista riippuen kahdelle tai kolmelle lapselle on nimetty ryhmävastaja. Pienennetyin ryhmän henkilökuntaan kuuluu lastentarhanopettaja, lastenhoitaja ja ryhmävastaja. Kiertävä erityislastentarhanopettaja konsultoi ja tukee ryhmää säännöllisillä tapaamisilla.

Pienennettyyn ryhmään sijoitetaan erityistä tukea tarvitsevia lapsia, joilla ei ole laaja-alaisia tai vaikeita kehityksen viiveitä. Pienennettyyn ryhmään sijoitettavat lapset tarvitsevat kuitenkin paljon enemmän tukea ja ohjausta kuin esimerkiksi tavallisessa lapsiryhmässä ryhmäkoon väljentämisellä voidaan antaa. Mikäli lapsella on huomattavan paljon erityisen tuen tarvetta, voidaan hänelle osoittaa hoitopaikka erityisryhmästä tai integroidusta erityisryhmästä. Lasten sijoittuminen näihin ryhmiin edellyttää perusteellista valmistelua. Valmistelu tehdään yhteistyössä vanhempien, päivähoidon ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Turussa toimii yhteensä 10 pienennettyä ryhmää. Nämä jakautuvat varhaiskasvatusalueille seuraavasti:

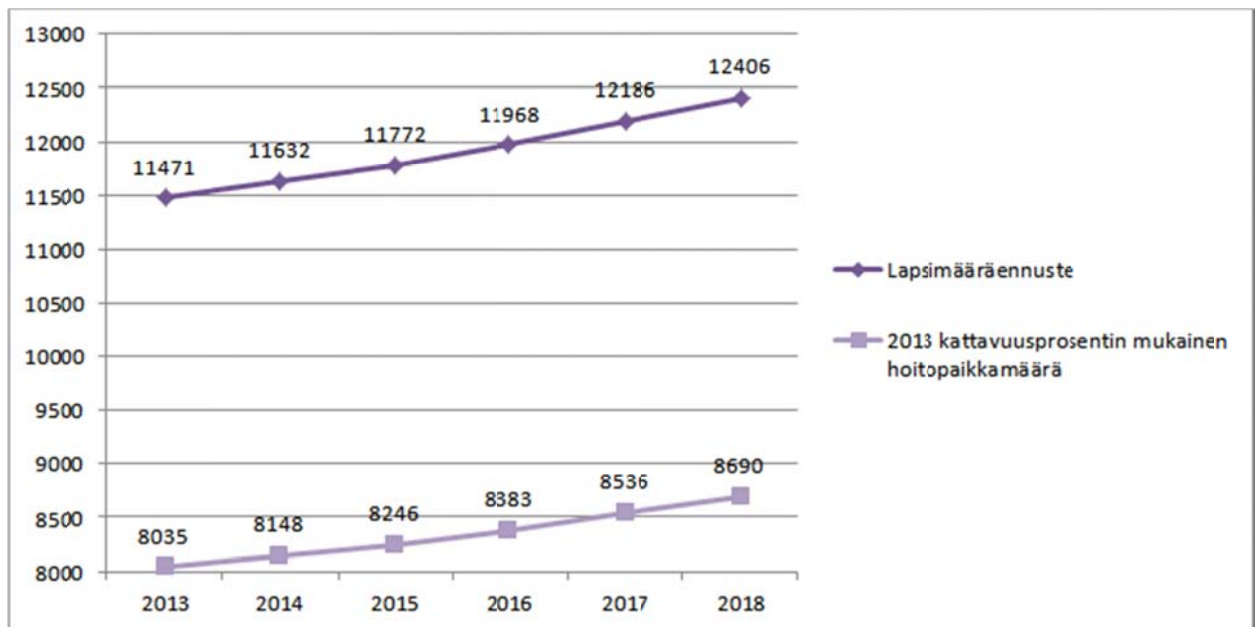
- kaksi Eteläisellä varhaiskasvatusalueella
- kolme Itäisellä varhaiskasvatusalueella
- yksi Läntisellä varhaiskasvatusalueella
- kolme Pohjoisella varhaiskasvatusalueella ja
- yksi Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella.

5 PÄIVÄHOIDON KATTAVUUS VARHAISKASVATUSALUEILLA JA PALVELUALUEILLA

Kaikki päivähoitoikäiset lapset eivät koskaan ole päivähoidon piirissä, eli tulee määrittää sellainen päivähoidon kattavuuden tavoitetaso, joka vastaa päivähoidon kysyntään. Kaupungin sisällä on kuitenkin vaihtelua päivähoidon kysynnässä, eli koko kaupungille ei ole tarkoituksenmukaista määritellä samaa kattavuusprosenttitavoitetta. Varhaiskasvatusalueiden erityispiirteet huomioiden on luvussa 7 määritelty jokaiselle kaupungin palvelualueelle päivähoidon kattavuustavoiteprosentti.

Koko kaupunki

Turun kaupungissa on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä, 0–6-vuotiaita lapsia 11 471 kappaletta. Sekä kunnallisia, että yksityisiä päivähoitopaikkoja Turussa on 2013 yhteensä 8035. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 70,0 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet sekä ennusteeseen perustuvat vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät (Kuva 8).

Kuva 8 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät koko kaupungissa

Alla olevassa taulukossa on esitelty koko kaupungin osalta hoitopaikkojen jakautuminen vuonna 2013 kunnallisen ja yksityisten palveluntuottajien välillä. Lisäksi taulukossa on esitetty kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti lisättävän (muunnettuna tämän raportin tarkastelujakson loppuun vuoteen 2018) yksityisen palveluntuotannon osuus vuoden 2013 hoitopaikoista (Taulukko 27).

Taulukko 27 Kunnallisten ja yksityisten hoitopaikkojen jakautuminen koko kaupungissa

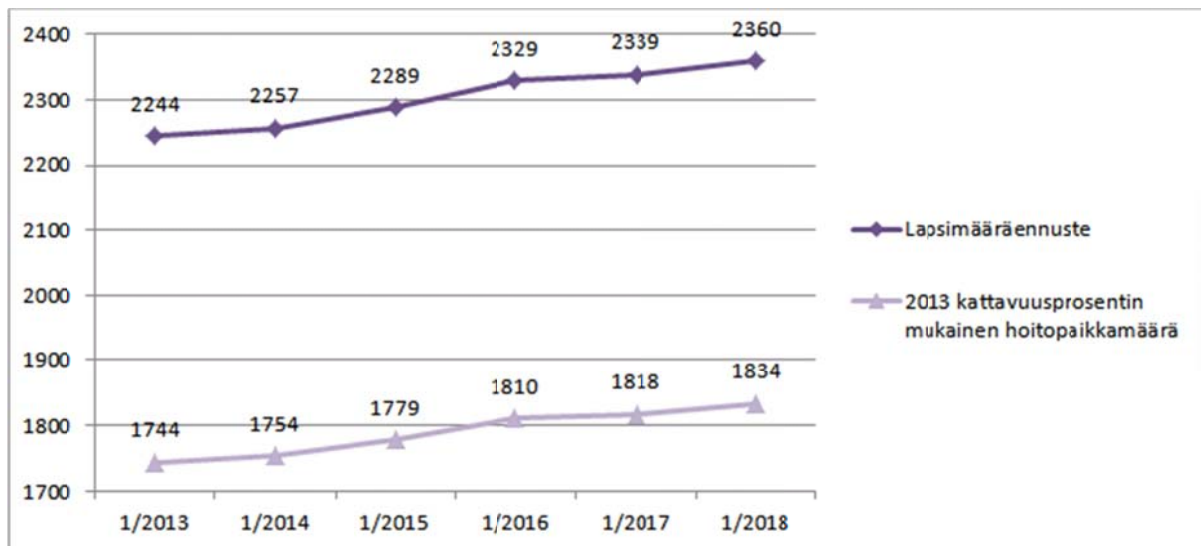
Kunnallisten hoitopaikkojen määrä 2013	6 297
Yksityisten hoitopaikkojen määrä 2013	1 738
Hoitopaikat yhteensä 2013	8 035

Kunnallisten hoitopaikkojen osuus kaikista paikoista 2013	78,4 %
Yksityisten hoitopaikkojen osuus kaikista paikoista 2013	21,6 %

Tavoiteltu 73 % osuus (kunnalliset) vuoden 2013 hoitopaikoista	5866
Tavoiteltu 27 % osuus (yksityiset) vuoden 2013 hoitopaikoista	2169
Toteutuneen ja tavoitetilan erotus (kunnallisten vähennys/yksityisten lisäys)	431

Eteläinen varhaiskasvatusalue

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä, 0–6-vuotiaita lapsia 2244 kappaletta. Sekä kunnallisia, että yksityisiä päivähoitopaikkoja on 2013 yhteensä 1744. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 77,7 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet sekä ennusteen pohjalta määritellyt vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät (Kuva 9).

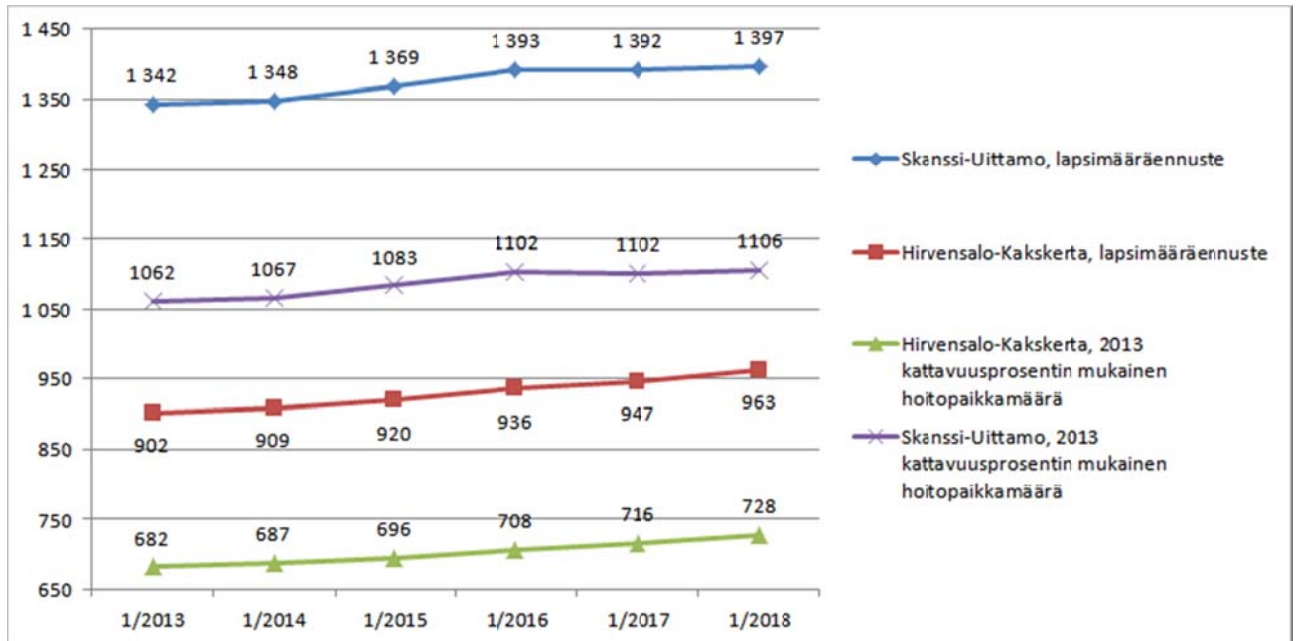

Kuva 9 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Eteläisellä varhaiskasvatusalueella

Eteläisen varhaiskasvatusalueen muodostaa Hirvensalo-Kaksikerran ja Skanssi-Uittamon palvelualueet. Hirvensalo-Kaksikerran palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 902 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 682 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 75,6 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista.

Skanssi-Uittamon palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 1342 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 1062 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 79,1 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet ja ennusteen pohjalta määritellyt vuoden 2013 kattavuusprosenttien mukaiset hoitopaikkamäärät palvelualueittain (Kuva 10).

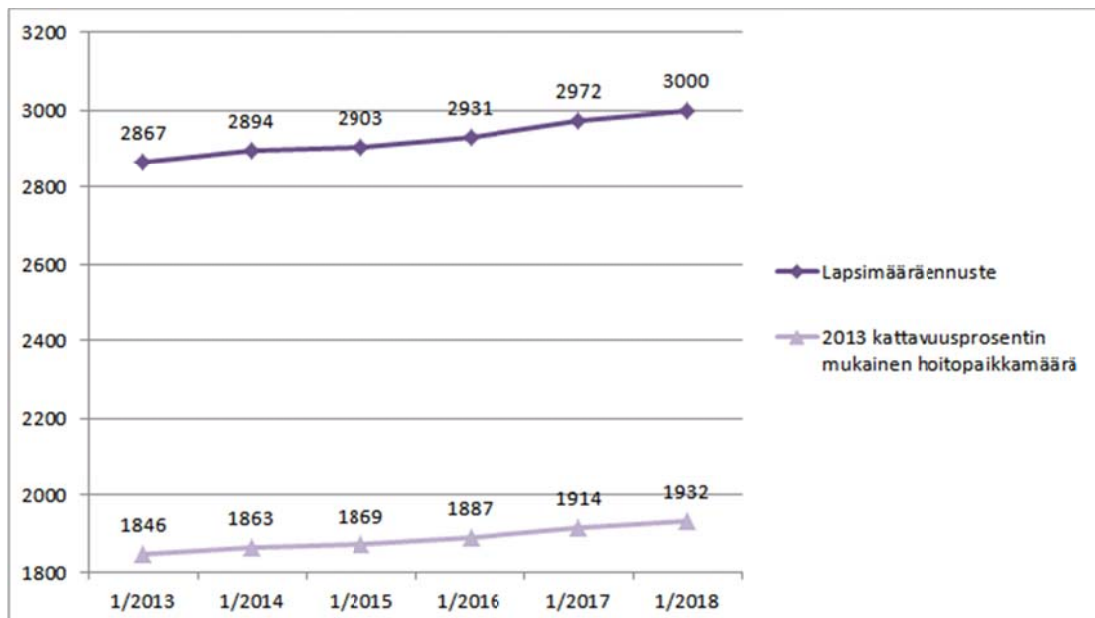

Kuva 10 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Hirvensalo-Kakkerran ja Skanssi-Uittamon palvelualueilla

Itäinen varhaiskasvatusalue

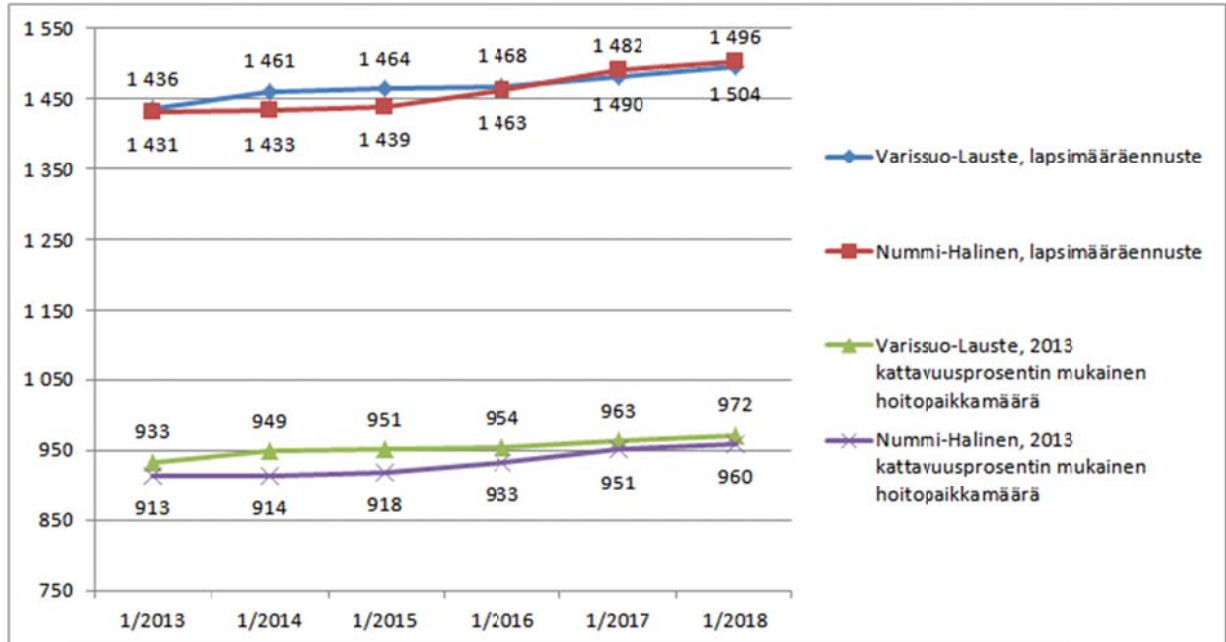
Itäisellä varhaiskasvatusalueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä, 0–6-vuotiaita lapsia 2867 kappaletta. Sekä kunnallisia, että yksityisiä päivähoitopaikkoja on 2013 yhteensä 1846. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 64,4 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet sekä ennusteeseen perustuvat vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät (Kuva 11).

Kuva 11 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Itäisellä varhaiskasvatusalueella

Itäisen varhaiskasvatusalueen muodostaa Varissuo-Lausteen ja Nummi-Halisen palvelualueet. Varissuo-Lausteen palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 1436 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 933 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 65,0 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista.

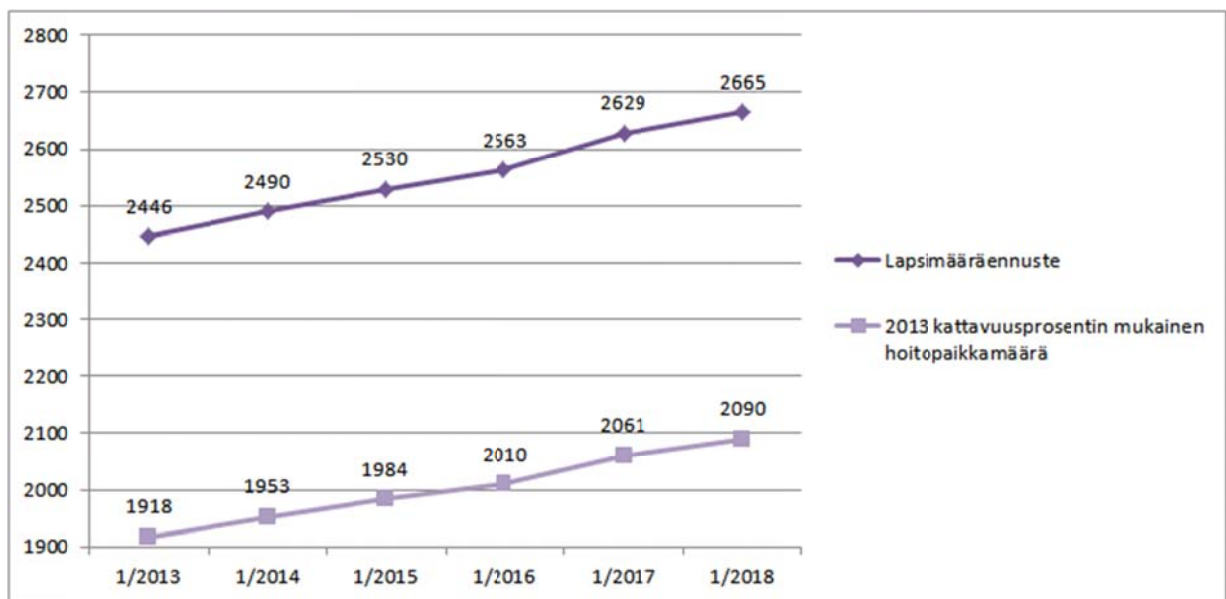
Nummi-Halisen palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 1431 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 913 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 63,8 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet ja ennusteen pohjalta määritellyt vuoden 2013 kattavuusprosenttien mukaiset hoitopaikkamäärät palvelualueittain (Kuva 12).

Kuva 12 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Varissuo-Lausteen ja Nummi-Halisen palvelualueilla

Läntinen varhaiskasvatusalue

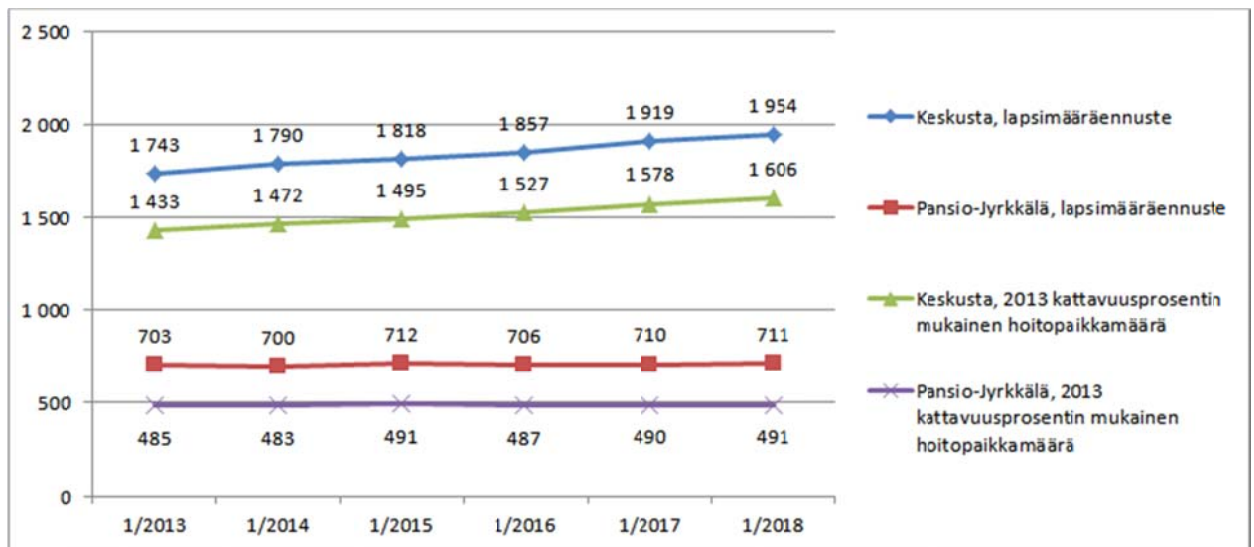
Läntisellä varhaiskasvatusalueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä, 0–6-vuotiaita lapsia 2446 kappaletta. Sekä kunnallisia, että yksityisiä päivähoitopaikkoja on 2013 yhteensä 1918. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 78,4 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet sekä ennusteeseen perustuvat vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät (Kuva 13).

Kuva 13 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Läntisellä varhaiskasvatusalueella

Läntisen varhaiskasvatusalueen muodostaa Keskustan ja Pansio-Jyrkkälän palvelualueet. Keskustan palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 1743 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 1433 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 82,2 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista.

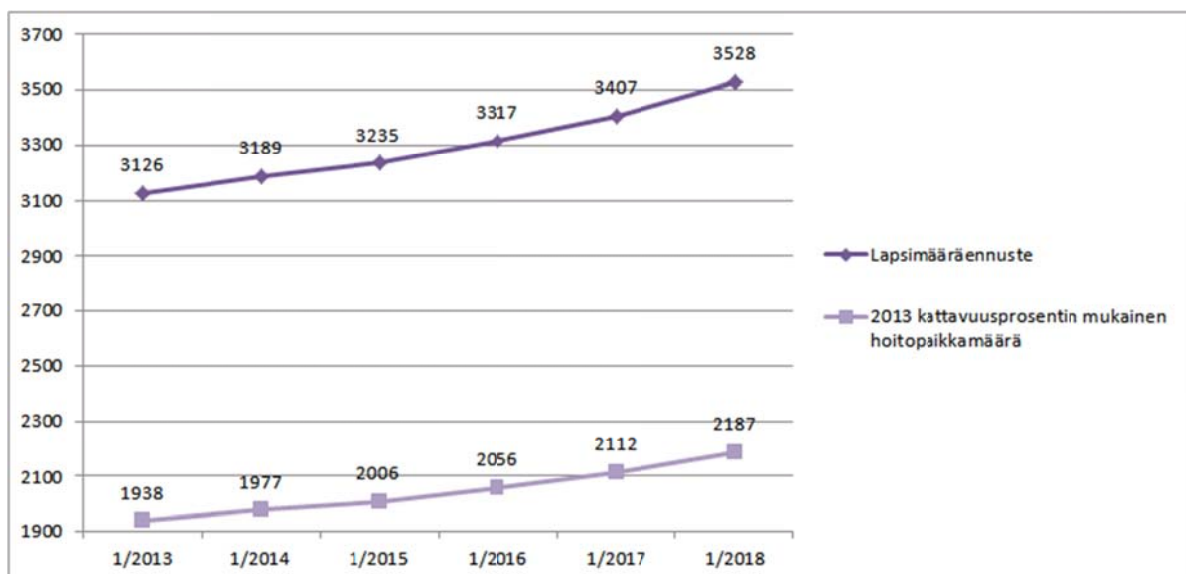
Pansio-Jyrkkälän palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 703 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 485 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 69,0 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet ja ennusteen pohjalta määritellyt vuoden 2013 kattavuusprosenttien mukaiset hoitopaikkamäärät palvelualueittain (Kuva 14).

Kuva 14 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Keskustan ja Pansio-Jyrkkälän palvelualueilla

Pohjoinen varhaiskasvatusalue

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä, 0–6-vuotiaita lapsia 3126 kappaletta. Sekä kunnallisia, että yksityisiä päivähoitopaikkoja on 2013 yhteensä 1938. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 62,0 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet sekä ennusteeseen perustuvat vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät (Kuva 15).

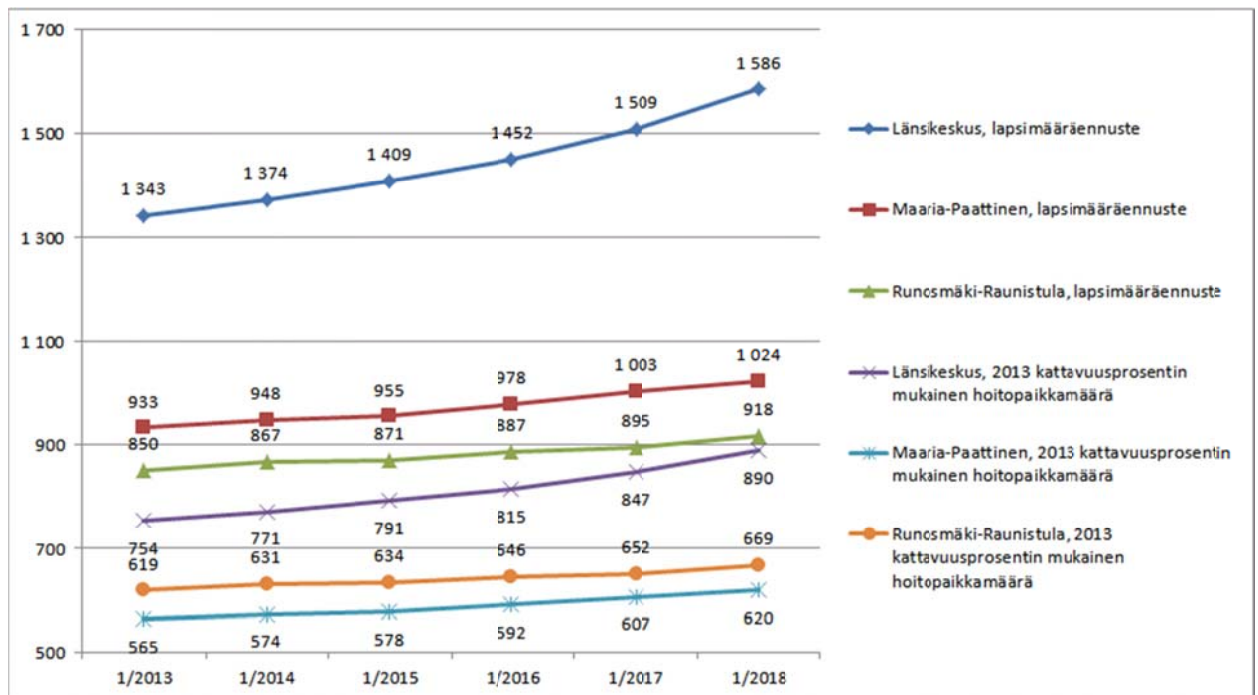

Kuva 15 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Pohjoisella varhaiskasvatusalueella

Pohjoisen varhaiskasvatusalueen muodostaa Länsikeskuksen, Maaria-Paattisten ja Runosmäki-Raunistulan palvelualueet. Länsikeskuksen palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 1343 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 754 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 56,1 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista.

Maaria-Paattisten palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 933 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 565 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 60,6 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista.

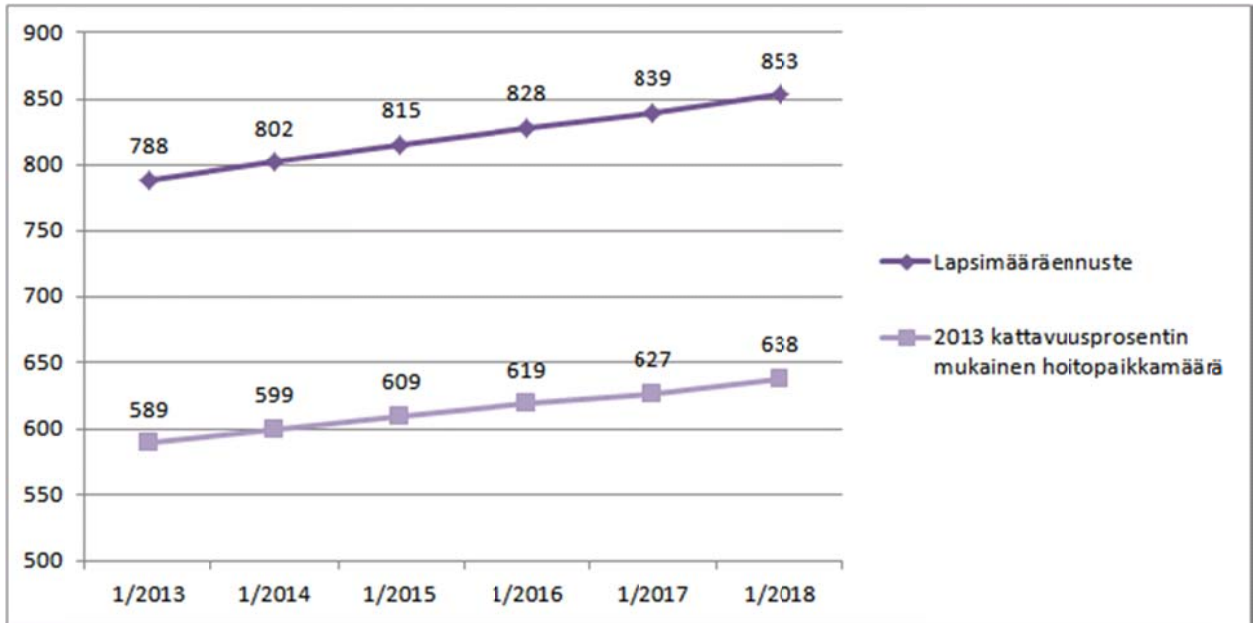
Runosmäki-Raunistulan palvelualueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä lapsia 850 kappaletta. 2013 päivähoitopaikkoja palvelualueella on yhteensä 619 kappaletta. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 72,8 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet ja ennusteen pohjalta määritellyt vuoden 2013 kattavuusprosenttien mukaiset hoitopaikkamäärät palvelualueittain (Kuva 16).

Kuva 16 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Länsikeskuksen, Maaria-Paattisten ja Runosmäki-Raunistulan palvelualueilla

Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue

Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella on ennusteen mukaan vuonna 2013 päivähoitoikäisiä, 0–6-vuotiaita lapsia 788 kappaletta. Sekä kunnallisia, että yksityisiä päivähoitopaikkoja on 2013 yhteensä 589. Näin ollen päivähoitopaikkoja on saatavilla 74,7 prosentille päivähoitoikäisistä lapsista. Alla olevassa kuvassa on esitetty lapsimääräennusteet sekä ennusteeseen perustuvat vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät (Kuva 17).

Kuva 17 Lapsimääräennusteet ja vuoden 2013 kattavuusprosentin mukaiset hoitopaikkamäärät Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Päivähoidon palveluverkkoselvityksen 2012–2017 laatimista koskevassa päätöspöytäkirjassa on määritetty, että selvityksessä on otettava huomioon tilankäytön tehokkuus, tilojen yhteiskäytön tehostaminen, hallintokuntien tilankäytön koordinointi sekä kaupunginvaltuuston vuoden 2012 talousarvio sekä vuosien 2012–2015 taloussuunnitelma varhaiskasvatuksen osalta. Lisäksi tulee ottaa huomioon päivähoitoa koskeva lähipalveluperiaate.

Kunnallisten päiväkotien tilat ovat tehokkaassa käytössä ja hoitopaikkojen määrä on pääsääntöisesti maksimoitu.

Tässä luvussa esitellään varhaiskasvatusalueittain kaikki 2012 talousarviossa sekä vuosien 2012–2015 taloussuunnitelmassa esiintyvät tilahankkeet. Näiden hankkeiden valmistelun yhteydessä on tarkasteltu mahdollista tilojen yhteiskäyttöä lähinnä peruskoulujen kanssa. Jokaisen hankkeen suunnittelun yhteydessä tarkastellaan tarkemmin myös hallintokuntarajat ylittävää tilankäyttöä.

Lähipalveluperiaate on otettu huomioon tarkasteltaessa lapsimääräennusteita eri varhaiskasvatus- ja palvelualueilla ja määriteltäessä tulevien tilahankkeiden tarvetta.

Hankkeiden suunnitteluvaiheessa tulee päivittää varhaiskasvatuksen tarpeet alueella sekä tarkastella vaihtoehtoisia toteutusmuotoja hankkeelle.

Tärkeätä on määritellä sekä peruskorjaus-, että uudisrakennushankkeiden suunnitteluvaiheessa mahdollisten korvaavien väistötilojen tarve. Ratkaisuja väistötiloiksi on etsittävä hyvissä ajoin suunnitteluprosessin edetessä.

Esiopetuksen tilatarvetta on tarkasteltava aina tapauskohtaisesti erityisesti koulujen peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä. Koulujen luokkatiloissa on mahdollista järjestää esiopetusta ja näin monipuolistaa tilojen käyttöä. Pienempien lasten päivähoitotiloiksi koulutilat eivät sellaisenaan sovellu.

Tilakeskuksen ja Newsec Asset Management Oy:n yhdessä laatiman toimitilakyselyn tuloksista nousi esille, että varhaiskasvatuksessa arvostettiin tilojen muuntojoustavuutta. Tämä tulee ottaa huomioon uusien tilojen suunnittelussa. Esimerkiksi lapsiryhmien kokojen muuttuessa tai toiminnan vaihtuessa kokopäiväisestä päivähoitosta avoimen varhaiskasvatuksen toimintoihin tilojen on kyettävä mukautumaan muutokseen.

6.1 Eteläinen varhaiskasvatusalue

Lapsimäärän kehitys tulevaisuudessa ja arvio hoitopaikkojen riittävydestä tällä hetkellä

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella oli 0–6-vuotiaita lapsia helmikuussa 2012 yhteensä 2223. Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalveluiden laatiman ennusteen mukaan tammikuussa 2013 varhaiskasvatusalueella olisi lapsia yhteensä 2244. Kunnallisia päiväkotipaikkoja vuonna 2013 Eteläisellä varhaiskasvatusalueella tulee olemaan 1412, joka kattaa 62,9 % ennustetusta lapsimäärästä. Kun lukuun huomioidaan perhepäivähoitajien (sekä kunnalliset että yksityiset) ja yksityisten päiväkotien paikkamäärät, nousee hoitopaikkojen määrä 1744:ään. Tämä kattaa 77,7 % ennustetusta lapsimäärästä.

Lapsimäärien ennusteiden tarkasteluajanjakson lopussa tammikuussa 2018 lapsia ennustetaan olevan Eteläisellä varhaiskasvatusalueella yhteensä 2360. Jos kunnalliset päivähoitopaikat halutaan säilyttää samalla tasolla, eli että ne kattavat noin 63 % lapsimäärästä, tulee kunnallisia hoitopaikkoja olla vuonna 2018 yhteensä 1485. Tämä tarkoittaa 73 uutta kunnallista hoitopaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Vuonna 2013 päivähoitopaikkoja on noin 78 prosentille Eteläisen varhaiskasvatusalueen lapsista. Jotta tämä sama taso saavutettaisiin vuonna 2018, tulisi hoitopaikkoja olla yhteensä 1834. Tämä tarkoittaa 90 uutta kunnallista päiväkotia-, kunnallista tai yksityistä perhepäivähoito- tai yksityistä päiväkotipaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Yllä olevat luvut on johdettu vuoden 2013 päivähoitotilanteesta koko Eteläisellä varhaiskasvatusalueella. Palvelualueita ja pienalueita tarkasteltaessa voidaan todeta, että esimerkiksi Hirvensalossa on ollut pulaa päivähoitopaikoista. Haاران, Pikisaaren ja Moikoisten pienalueilla kunnallisia päiväkotipaikkoja on vuonna 2013 yhteensä 511 ja lapsia näillä alueilla tulee ennusteen mukaan olemaan yhteensä 816. Kunnalliset hoitopaikat kattavat siis 62 % näiden alueiden lapsimääristä. Tämä on suunnilleen samalla tasolla kuin Eteläisellä varhaiskasvatusalueella kokonaisuutena. Näin voidaan todeta, että hoitopaikat ovat kysytympiä näillä kolmella pienalueella kuin varhaiskasvatusalueella yleisesti. Liitteessä 10 on esitetty lapsimääräennusteisiin perustuva taulukko kunnallisista hoitopaikkamääristä eri kattavuusprosentteilla.

Päivähoidon tilat alueella

Liitteessä 11 on esitetty kaikki Eteläisen varhaiskasvatusalueen kunnalliset päivähoiton tilat ja niiden paikkamäärät 2013.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta hyväksyi 30.3.2011 kokouksessaan ehdotuksen Tilaliikelaitokselle varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rakennusinvestoinneiksi vuoden 2012 talousarvioon ja vuosille 2013–2021. Ehdotuksessa oli mukana Eteläisen varhaiskasvatusalueen osalta Ruiskadun päiväkodin peruskorjaus valmistumisvuositavoitteena 2014 ja Rätälänkadun päiväkodin peruskorjaus valmistumisvuositavoitteella 2015. Lisäksi listalla on uudisrakennushankkeena Skanssin koulu ja päiväkotitoimitus valmistumisvuositavoitteella 2017. Kyseessä on noin 120 -paikkainen päiväkotitoimitus, hankkeen tarveselvitys käynnistetty syksyllä 2012.

Kaupunginvaltuuston 28.11.2011 hyväksymässä Turun kaupungin vuoden 2012 talousarvion ja vuosien 2012–2015 taloussuunnitelman osana olevan vuosien 2012–2015 investointiohjelmassa on määritelty Eteläisen varhaiskasvatusalueen osalta Hirvensalo II kouluhanke, jonka yhteyteen vuonna 2016 valmistuu 140 -paikkainen päiväkotitoimitus Pikisaaren pienalueelle. Lisäksi investointilistalla on Kaksikerran koulukiinteistö, jonka toteuttamisaikataulu sijoittuu 2016–2020, tänne on suunnitteilla 26 esiopetuspaikkaa. Kaksikerran ei kuitenkaan ole toiminnallisesti ja lapsimäärällisesti järkevää tehdä uutta päiväkotitoimitusta, sillä se on liikenteellisesti hankalasti saavutettavissa ja näin ollen palvelee heikosti koko varhaiskasvatusalueen päivähoiton tarpeissa olevia.

Moikoisiin, osoitteeseen Honkaistentie 72, Moikoisten päivähoitoyksikön alaisuuteen siirretään alkusyksystä 2012 aiemmin Mikaelin koulun käytössä olleet kaksi parakkitoimitusta. Näin saadaan alueelle lisää 63 paikkaa. Kyseessä on väliaikainen ratkaisu ja hoitopaikat siirtyvät 2016 valmistuvaan, Hirvensalon koulun yhteydessä olevaan päiväkotitoimitukseen.

Vasaramäen pienalueella Lauklähteenkadun päiväkotitoimitus saa lisätiloja, kun samassa kiinteistössä olevat seurakuntayhtymältä vuokratut Ilpoisten seurakuntakodin tilat saneerataan päiväkodin käyttöön. Näin saadaan alueelle lisää 42 päivähoitopaikkaa. Saneeraustyöt valmistuvat tämänhetkisen aikataulun mukaan maaliskuussa 2013. Vuokrattua tilaa on mahdollista hyödyntää tarvittaessa myös avoimeen varhaiskasvatustoimitukseen.

Haritussa, osoitteessa Turunmaankatu 5, kerrostalon alakerrassa toimii kaupungin omistamassa osakkeessa päiväkotitoimitus. Tila ei vastaa 2010-luvun päiväkotitoiminnalle asetettuja vaatimuksia. Tämä tulee ottaa huomioon suunniteltaessa Skanssiin uutta päiväkotitoimitusta. Turunmaankatu 5:n tilasta voidaan luopua korvaavien tilojen valmistuessa.

Akuutein tilojen ja paikkojen puute Eteläisellä varhaiskasvatusalueella on Hirvensalo-Kaksikerran palvelualueella. Se on päivähoiton järjestämisen kannalta haasteellinen alue maantieteellisen muodon ja sijainnin vuoksi.

Mikäli edellä mainitut tilahankkeet toteutuvat 2010-luvun loppuun mennessä, on alueella riittävästi päivähoitopaikkoja. Lisäksi yksityisten toimijoiden mahdollinen toiminnan laajentuminen ja lisääntyminen alueella osaltaan parantaa tilannetta.

Liitteessä 12 on esitelty suunniteltuja tilahankkeita ja niiden vaikutuksia paikkamäärien kehitykseen.

Tiedossa olevia yksityisten palveluntuottajien hoitopaikkojen lisäyksiä on tulossa syksyllä 2012 Muksulanmäki Oy:lle Koivula-Välskärin toimipisteeseen, jossa laajennuksen johdosta saadaan 14 hoitopaikkaa lisää.

Päivähoidon toiminnan kehittäminen alueella

Eteläisellä varhaiskasvatusalueella on tavoitteena lisätä avointa varhaiskasvatustoimintaa. Leikkikoulu toimintaa on tarkoitus laajentaa Hirvensaloon sekä lisätä määrällisesti Skanssi-Uittamon alueella. Lisäksi avoimen varhaiskasvatustoiminnan lisäämistä tulee selvittää Satava-Kaksikerran alueella.

Eteläisen varhaiskasvatusalueen pienalueista Harittu on asuntokannaltaan monimuotoinen ja sen vuoksi myös väestörakenteellisesti heterogeeninen alue. Haritussa on lastensuojelun asiakkuuksia ja päivähoidolta odotetaan avohuollon tukitoimena päivähoitopalveluja. Tämä asettaa erityisvaatimuksia päivähoidon toiminnalle. Näitä vaatimuksia on tarkasteltava aina tapauskohtaisesti.

6.2 Itäinen varhaiskasvatusalue

Lapsimäärän kehitys tulevaisuudessa ja arvioi hoitopaikkojen riittävydestä tällä hetkellä

Itäisellä varhaiskasvatusalueella oli 0–6-vuotiaita lapsia helmikuussa 2012 yhteensä 2835. Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalveluiden laatiman ennusteen mukaan tammikuussa 2013 varhaiskasvatusalueella olisi lapsia yhteensä 2867. Kunnallisia päiväkotipaikkoja vuonna 2013 Itäisellä varhaiskasvatusalueella tulee olemaan 1303, joka kattaa 45,4 % ennustetusta lapsimäärästä. Kun lukuun huomioidaan perhepäivähoitajien (sekä kunnalliset että yksityiset) ja yksityisten päiväkotien paikkamäärät, nousee hoitopaikkojen määrä 1846:een. Tämä kattaa 64,4 % ennustetusta lapsimäärästä.

Lapsimäärien ennusteiden tarkasteluajanjakson lopussa tammikuussa 2018 lapsia ennustetaan olevan Itäisellä varhaiskasvatusalueella yhteensä 3000. Jos kunnalliset päivähoitopaikat halutaan säilyttää samalla tasolla, eli että ne kattavat 45,4 % lapsimäärästä, tulee kunnallisia hoitopaikkoja olla vuonna 2018 yhteensä 1363. Tämä tarkoittaa 60 uutta kunnallista hoitopaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Vuonna 2013 päivähoitopaikkoja on 64,4 prosentille Itäisen varhaiskasvatusalueen lapsista. Jotta tämä sama taso saavutettaisiin vuonna 2018, tulisi hoitopaikkoja olla yhteensä 1932. Tämä tarkoittaa 86 uutta kunnallista päiväkoti-, kunnallista tai yksityistä perhepäivähoito- tai yksityistä päiväkotipaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Yllä olevat luvut on johdettu vuoden 2013 päivähoitotilanteesta koko Itäisellä varhaiskasvatusalueella. Palvelualueita ja pienalueita tarkasteltaessa voidaan todeta, että kunnalliseen päivähoitoon on ollut jonottavia lapsia Varissuo-Lausteella 16.3.2012 yhteensä 42 ja Halisissa 52. Vapaita paikkoja koko varhaiskasvatusalueella on ollut vain muutamia hajapaikkoja perhepäivähoidossa. Varissuon, Lausteen ja Halisten pienalueilla kunnallisia päiväkotipaikkoja on vuonna 2013 yhteensä 726 ja lapsia näillä alueilla tulee ennusteen mukaan olemaan yhteensä 1718. Kunnalliset hoitopaikat kattavat siis 42 % näiden alueiden lapsimäärästä. Tämä on 3,4 % vähemmän kuin koko Itäisellä varhaiskasvatusalueella kokonaisuutena. Voidaan todeta, että hoitopaikoista on näillä alueilla pulaa. Varissuo-Lausteella ja Halisissa jonossa olevista lapsista suurin osa on lapsia, joiden vanhemmat ovat maahanmuuttajataustaisia ja/tai työttömiä. Kasvava ongelma on lähipalveluna tuotettujen päivähoitopaikkojen riittämättömyydestä johtuva vieraskielisten lasten suomen kielen oppimisen viivästyminen ja toisaalta suomalaisen kulttuuriin integroitumisen hidastuminen. Liitteessä 13 on esitetty lapsimääräennusteisiin perustuva taulukko kunnallisista hoitopaikkamääristä eri kattavuusprosentteilla.

Päivähoidon tilat alueella

Liitteessä 14 on esitetty kaikki Itäisen varhaiskasvatusalueen kunnalliset päivähoidon tilat ja niiden paikkamäärät 2013.

Itäiselle varhaiskasvatusalueelle ei ole tällä hetkellä suunnitteilla tilahankkeita tämän vuosikymmenen aikana.

Syksyllä 2012 Hannunniitun koulun yhteydessä olevat parakkitilat korvataan tilaelementillä, jonka seurauksena saadaan Itäharjun päivähoitoyksikön alaisuuteen lisää yksi esiopetusryhmä (14 paikkaa).

Liitteessä 12 on esitelty suunniteltuja tilahankkeita ja niiden vaikutuksia paikkamäärien kehitykseen.

Itäisellä varhaiskasvatusalueella on tiedossa olevia yksityisten palveluntuottajien hoitopaikkojen lisäyksiä tulossa syksyllä 2012 Sateenkaarikoto Oy:lle Halisten toimipisteeseen (Halikolo), jossa laajennuksen johdosta saadaan 21 hoitopaikkaa lisää.

Päivähoidon toiminnan kehittäminen alueella

Itäisellä varhaiskasvatusalueella kehittämiskohteena ja tulevaisuuden näkymänä on vieraskielisten ja etniseltä taustaltaan ei-suomalaisten lasten varhaiskasvatukseen panostaminen. Halisissa, Varissuolla ja Lausteella tarvitaan kokopäivähoidon rinnalle joko tehostettuja pieniä ryhmiä tai osapäiväryhmiä sekä mahdollisesti suomenkielen leikkikouluja.

Perhepäivähoito on ollut tyypillisesti haluttu päivähoidon muoto. Näin ollen tulisi etsiä keinoja lisätä tai ainakin palauttaa entiselle tasolle perhepäivähoitajien lukumäärä.

Itäisellä varhaiskasvatusalueella on tavoitteena lisätä avointa varhaiskasvatustoimintaa. Halisiin avataan syksyllä 2012 avointa varhaiskasvatustoimintaa leikkikoulun muodossa Halisten päiväkotiyksikön alaisuuteen, vuokratiloihin osoitteeseen Kardinaalinkatu 4.

Varissuolla, Lausteella ja Halisissa on paljon lastensuojelun asiakkuuksia ja päivähoidolta odotetaan avoimuuden tukitoimena päivähoitopalveluja. Tämä asettaa erityisvaatimuksia päivähoito- toiminnalle joita on tarkasteltava aina tapauskohtaisesti.

6.3 Läntinen varhaiskasvatusalue

Lapsimäärän kehitys tulevaisuudessa ja arvio hoitopaikkojen riittävydestä tällä hetkellä

Läntisellä varhaiskasvatusalueella oli 0–6-vuotiaita lapsia helmikuussa 2012 yhteensä 2408. Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalveluiden laatiman ennusteen mukaan tammikuussa 2013 varhaiskasvatusalueella olisi lapsia yhteensä 2446. Kunnallisia päiväkotipaikkoja vuonna 2013 Läntisellä varhaiskasvatusalueella tulee olemaan 1283, joka kattaa 52,5 % ennustetusta lapsimäärästä. Kun lukuun huomioidaan perhepäivähoitajien (sekä kunnalliset että yksityiset) ja yksityisten päiväkotien paikkamäärät, nousee hoitopaikkojen määrä 1918:een. Tämä kattaa 78,4 % ennustetusta lapsimäärästä.

Lapsimäärien ennusteiden tarkasteluajanjakson lopussa tammikuussa 2018 lapsia ennustetaan olevan Läntisellä varhaiskasvatusalueella yhteensä 2665. Jos kunnalliset päivähoitopaikat halutaan säilyttää samalla tasolla, eli että ne kattavat 52,5 % lapsimäärästä, tulee kunnallisia hoitopaikkoja olla vuonna 2018 yhteensä 1398. Tämä tarkoittaa 115 uutta kunnallista hoitopaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Vuonna 2013 päivähoitopaikkoja on 78,4 prosentille Läntisen varhaiskasvatusalueen lapsista. Jotta tämä sama taso saavutettaisiin vuonna 2018, tulisi hoitopaikkoja olla yhteensä 2090. Tämä tarkoittaa 172 uutta kunnallista päiväkotio-, kunnallista tai yksityistä perhepäivähoito- tai yksityistä päiväkotipaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Yllä olevat luvut on johdettu vuoden 2013 päivähoitotilanteesta koko Läntisellä varhaiskasvatusalueella. Palvelualueita ja pienalueita tarkasteltaessa voidaan todeta, Läntisen ja Itäisen keskustan sekä Martin pienalueilla on ollut perinteisesti pulaa päivähoitopaikoista. Näiden pienalueiden hoitopaikat on ollut kysytyjä sekä alueilla asuvien että siellä töissä käyvien vanhempien osalta. Läntisen- ja Itäisen keskustan sekä Martin pienalueilla kunnallisia päiväkotipaikkoja on vuonna 2013 yhteensä 935 ja lapsia näillä alueilla tulee ennusteen mukaan olemaan yhteensä 1735. Kunnalliset hoitopaikat kattavat 53,9 % näiden alueiden lapsimäärästä. Tämä on 1,4 prosenttia enemmän kuin koko varhaiskasvatusalueella kokonaisuutena. Voidaan todeta, että hoitopaikat ovat kysytyjä näillä pienalueilla ja näiden palvelujen keskittämistä keskustaan ja sen kokoomaväylille voidaan pitää perusteltuna. Liitteessä 15 on esitetty lapsimääräennusteisiin perustuva taulukko kunnallisista hoitopaikkamäärästä eri kattavuusprosentteilla.

Päivähoidon tilat alueella

Liitteessä 16 on esitetty kaikki Läntisen varhaiskasvatusalueen kunnalliset päivähoito-tilat ja niiden paikkamäärät 2013.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta hyväksyi 30.3.2011 kokouksessaan ehdotuksen Tilaliikelaitokselle varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rakennusinvestoinneiksi vuoden 2012 talousarvioon ja vuosille 2013–2021. Ehdotuksessa oli mukana Läntisen varhaiskasvatusalueen osalta Sofiankadun päiväkodin peruskorjaus valmistumisvuositavoitteena 2013. Sofiankadun päiväkotihankkeen hankesuunnitelma on valmistunut toukokuussa 2012 ja siinä luovutaan Sofiankadun päiväkodin peruskorjausvaihtoehdosta, sillä peruskorjaus ei mahdollista haluttua mitoitusta eikä toiminnallisuutta ja sen ei katsottu olevan kokonaistaloudellisesti kannattavaa. Päiväkoti on hankesuunnitelmassa mitoitettu 144-paikkaiseksi tai mahdollisesti perhepäivähoidon varatilat alueella huomioiden 152-paikkaiseksi. Uuteen päiväkotiin siirtyisi 90 lasta Sofiankadun olemassa olevasta päiväkodista, jolloin todellinen paikkamäärän lisäys olisi 54 uutta paikkaa.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuksen rakennusinvestointilistalla on uudisrakennushankkeena myös Kellonsoittajankadun päiväkotijoukkoyhteisö ja koulu, valmistumisvuositavoitteella 2012. Tätä hanketta on rahoitettu myös kaupunginvaltuuston 28.11.2011 hyväksymässä Turun kaupungin vuoden 2012 talousarvion ja vuosien 2012–2015 taloussuunnitelman osana olevan vuosien 2012–2015 investointiohjelmassa. Tilat valmistuvat tammikuussa 2013. Päiväkoti on mitoitettu 171-paikkaiseksi. Uuteen päiväkotiin 103 lasta siirtyy alueen muista päiväkodeista, jotka ovat toimineet väistötiloina rakennusvaiheen ajan. Näin ollen todellinen paikkamäärän lisäys on 68 uutta paikkaa.

Lisäksi Läntisen varhaiskasvatusalueen osalta varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta on hyväksynyt 20.6.2012 kokouksessaan Martin alueen varhaiskasvatuspalveluja ja päiväkotijärjestelyjä koskevan tarveselvityksen. Tarveselvityksessä on määritelty, että Martin pienalueella 2011–2017 tapahtuvan lapsimäärän kehityksen mukaisesti alueelle tarvitaan noin 140-paikkainen uusi päiväkotijoukkoyhteisö. Ennusteet huomioiden lasten määrän arvioitu kasvu 2011–2017 aiheuttaa 198 paikan paikkavajeen Martin pienalueelle vuosikymmenen loppuun mennessä. Näin ollen noin 140-paikkainen päiväkotijoukkoyhteisö ei riitä vastaamaan koko vuosikymmenen paikkamäärien kasvun tarpeeseen. Tarveselvityksessä on myös otettu huomioon se vaihtoehto, että päiväkotihankkeen toteutuessa on mahdollista, että alueella luovutaan ulkoa vuokratuista Betaniantie 1 ja 2 tiloista, jolloin todellinen paikkalisäys olisi noin 80 paikkaa.

Läntisellä varhaiskasvatusalueella on myös kehitteillä Ruusukorttelin kehittämishanke. TVT Asunnot Oy yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa on valmistelemassa Ruusukorttelin kehityshanketta, jonka pääasiallisena tarkoituksena on lisätä ikääntyville ihmisille suunnattua asumista. Osana Ruusukorttelin kehittämishanketta siellä sijaitsevat päiväkodit Koulukatu 10:ssä ja Koulukatu 12:sta korvattaisiin uusilla. Ruusukorttelin rakennushankkeen aikana Sofiankadun päiväkodin entiset tilat voivat toimia Koulukadun päiväkotien väistötiloina ja mahdollisesti tarvittaessa myös muiden päiväkotien väistötilana. Ruusukorttelin kehityshankkeeseen liittyvät päivähoitojärjestelyt tarkentuvat syksyn 2012 aikana.

Nykyiset hoitopaikat mukaan lukien edellä mainitut uudisrakennushankkeet vastaavat Läntisen varhaiskasvatusalueen päivähoitotarvetta tällä vuosikymmenellä.

Liitteessä 12 on esitelty suunniteltuja tilahankkeita ja niiden vaikutuksia paikkamäärien kehitykseen.

Läntisellä varhaiskasvatusalueella on tiedossa olevia yksityisten palveluntuottajien hoitopaikkojen lisäyksiä tulossa syksyllä 2012 Muksulanmäki Oy:lle Vienolan toimipisteeseen, jossa laajennuksen johdosta saadaan 31 hoitopaikkaa lisää.

Päivähoidon toiminnan kehittäminen alueella

Läntisellä varhaiskasvatusalueella on tavoitteena lisätä avointa varhaiskasvatustoimintaa. Rahjapolun päiväkodin ja Seikkailupuiston yhteyteen aloitetaan syksyllä 2012 avointa toimintaa.

Keskustan alueelle ei ole saatu rekrytoitua riittävästi kunnallisia perhepäivähoitajia. Näin ollen tulisi etsiä keinoja lisätä perhepäivähoitajien lukumäärää.

Keskusta-alueelle ja sen kokoomaväylien varrelle kannattaa sijoittaa varhaiskasvatuspalveluja, sillä se on suuri työpaikka- ja opiskelija-alue. Lisäksi se on liikenteellisesti helposti saavutettavissa eri puolilta Turkuun. Myös erilaiset keskitetyt palvelut on hyvä säilyttää keskustassa, jossa ne ovat hyvin saavutettavissa.

Englanninkielisen päivähoitoon on lisäantunut etenkin Itäisen keskustan alueella korkeakoulujen läheisyydessä. Tähän tulisi myös kunnallisen toiminnan tarjota vaihtoehtoja. Lisäksi ruotsinkieliselle kielikylpytoiminnalle on kysyntää keskustan alueella.

6.4 Pohjoinen varhaiskasvatusalue

Lapsimäärän kehitys tulevaisuudessa ja arvioi hoitopaikkojen riittävydestä tällä hetkellä

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella oli 0–6-vuotiaita lapsia helmikuussa 2012 yhteensä 3045. Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalveluiden laatiman ennusteen mukaan tammikuussa 2013 varhaiskasvatusalueella olisi lapsia yhteensä 3126. Kunnallisia päiväkotipaikkoja vuonna 2013 Pohjoisella varhaiskasvatusalueella tulee olemaan 1399, joka kattaa 44,8 % ennustetusta lapsimäärästä. Kun lukuun huomioidaan perhepäivähoitajien (sekä kunnalliset että yksityiset) ja yksityisten päiväkotien paikkamäärät, nousee hoitopaikkojen määrä 1938:een. Tämä kattaa 62,0 % ennustetusta lapsimäärästä.

Lapsimäärien ennusteiden tarkasteluajanjakson lopussa tammikuussa 2018 lapsia ennustetaan olevan Pohjoisella varhaiskasvatusalueella yhteensä 3528. Jos kunnalliset päivähoitopaikat halutaan säilyttää samalla tasolla, eli että ne kattavat 44,8 % lapsimäärästä, tulee kunnallisia hoitopaikkoja olla vuonna 2018 yhteensä 1579. Tämä tarkoittaa 180 uutta kunnallista hoitopaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Vuonna 2013 päivähoitopaikkoja on 62,0 prosentille Pohjoisen varhaiskasvatusalueen lapsista. Jotta tämä sama taso saavutettaisiin vuonna 2018, tulisi hoitopaikkoja olla yhteensä 2187. Tämä tarkoittaa 249 uutta kunnallista päiväkotia-, kunnallista tai yksityistä perhepäivähoito- tai yksityistä päiväkotipaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Yllä olevat luvut on johdettu vuoden 2013 päivähoitotilanteesta koko Pohjoisen varhaiskasvatusalueella. Pienalueiden väestöennusteita tarkasteltaessa voidaan todeta, että lapsimäärissä eniten kasvavia alueita ovat Moision, Nättinummen ja Pohjolan pienalueet. Näillä pienalueilla on vuonna 2013 yhteensä 516 kunnallista päiväkotipaikkaa ja lapsia alueilla on ennusteen mukaan yhteensä 1572. Kunnalliset päivähoitopaikat kattavat näillä alueilla 32,8 prosenttia lapsimäärästä. Tämä on reilusti alle koko varhaiskasvatusalueen kokonaisuudesta, joka on 44,8 %. Näille alueille tulee keskittää päivähoitopalveluja tulevaisuudessa. Näiden alueiden lapsille on nykyisin voitu tarjota paikkaa Kaerlan tai Paattisten pienalueilta, mutta näitä paikkoja ei kuitenkaan välttämättä oteta vastaan jos päiväkotia ei sijoitu työmatkaliikenteen varrelle. Päivähoitopaikkojen keskittyminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle tulee aina huomioida uusien päiväkotihankkeita suunniteltaessa. Liitteessä 17 on esitetty lapsimääräennusteisiin perustuva taulukko kunnallisista hoitopaikkamääristä eri kattavuusprosentteilla.

Päivähoidon tilat alueella

Liitteessä 18 on esitetty kaikki Pohjoisen varhaiskasvatusalueen kunnalliset päivähoitotilat ja niiden paikkamäärät 2013.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta hyväksyi 30.3.2011 kokouksessaan ehdotuksen Tilaliikelaitokselle varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen rakennusinvestoinneiksi vuoden 2012 talousarvion ja vuosille 2013–2021. Ehdotuksessa oli mukana Pohjoisen varhaiskasvatusalueen osalta Talinkorventien päiväkodin peruskorjaus valmistumisvuositavoitteena 2014, Paltankadun päiväkodin peruskorjaus valmistumisvuositavoitteenaan 2015 ja Parolanpolun päiväkodin peruskorjaus, jonka valmistumisvuositavoitteeksi asetettiin 2016. Lisäksi listalla on uudisrakennushankkeena Rauninaukion päiväkodin korvaavat tilat valmistumisvuositavoitteenaan 2014. Tämän hankkeen hankesuunnitelma on valmistunut toukokuussa 2012 ja siinä määriteltiin, että Pohjolan pienalueelle rakennetaan 144-paikkainen uusi päiväkotia. Uuteen päiväkotia siirtyisi noin 68 lasta Rauninaukion olemassa olevasta päiväkodista, jolloin todellinen paikkamäärän lisäys olisi 76 uutta paikkaa.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuksen rakennusinvestointiehdotuksessa on uudisrakennushankkeena myös Raunistulan-Barkerin alueen päiväkotia, joka täydentää alueen päivähoitopaikkatarvetta yhdessä Rauninaukion päiväkodin korvaavien tilojen kanssa. Tämän hankkeen valmistumisvuositavoitteeksi määriteltiin 2015. Lisäksi koulujen yhteyteen toteutettavia varhaiskasvatukseen liittyviä uudisrakennushankkeita on rakennusinvestointilistalle määritelty Pohjoiselle varhaiskasvatusalueelle. Yli-Maarian koulu ja päiväkotia on määritelty valmistumisvuositavoitteella 2016 ja sinne on alustavasti suunniteltu 105 päivähoitopaikkaa. Tätä hanketta on rahoitettu myös kaupunginvaltuuston 28.11.2011 hyväksymässä Turun kaupungin vuoden 2012 talousarvion ja vuosien 2012–2015 taloussuunnitelman osana olevan vuosien 2012–2015 investointiohjelmassa. Täällä toteuttamisaikatauluksi on määritelty 2014–2018.

Pohjoisen varhaiskasvatusalueella on syksyllä 2012 tulossa muutoksia tilojen osalta, kun esiopetus Jäkärlän koulussa päättyy ja esiopetukselle vuokrataan korvaaviksi tiloiksi Jäkärlän puistokatu 18:sta TVT Asunnot Oy:ltä tilat. Näin turvataan alueelle 35 esiopetuspaikkaa.

Tilamuutoksia tapahtuu myös Moisioin päivähoitoyksikössä, kun Halikonkadun päiväkodin A-talo puretaan 2013 ja piha-alue suunnitellaan uudelleen. Halikonkadulla on myös käytössä tilaelementti, joka on korvanut käytöstä aiemmin poistetun B-talon.

Liitteessä 12 on esitelty suunniteltuja tilahankkeita ja niiden vaikutuksia paikkamäärien kehitykseen.

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella on tiedossa olevia yksityisten palveluntuottajien hoitopaikkojen lisäyksiä tulossa syksyllä 2012 Muksulanmäki Oy:lle Kastun Puolikontien toimipisteeseen, jossa laajennuksen johdosta saadaan 31 hoitopaikkaa lisää. Lisäksi Mukulax Oy on sopinut vuokraavansa entiset lastenkodin tilat osoitteesta Untolankatu 29. He aloittavat toimintansa elokuussa 2012 29 hoitopaikalla ja myöhemmin syksyllä laajentavat toimintaansa niin, että päiväkodissa on maksimissaan 60 paikkaa. Tämä vaikuttaa osaltaan varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan rakennusinvestointiehdotuksessa olevaan Raunistulan-Barkerin alueen toiseen päiväkotiin. Nämä uudet paikat tulee huomioida hankkeen tarpeen ja mitoituksen määrityksessä.

Päivähoidon toiminnan kehittäminen alueella

Pohjoisella varhaiskasvatusalueella on ollut tarvetta avoimelle varhaiskasvatustoiminnalle tai osapäiväiselle hoidolle sellaisia perheitä varten, jotka eivät tarvitse kokopäiväistä hoitoa.

Perhepäivähoidon lisäystä tavoitellaan erityisesti niillä alueilla, joilla on ollut puutetta päivähoitopaikoista.

6.5 Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue

Lapsimäärän kehitys tulevaisuudessa ja arvioi hoitopaikkojen riittävydestä tällä hetkellä

Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella oli 0–6-vuotiaita lapsia helmikuussa 2012 yhteensä 775. Kasvatus- ja opetusviraston Tilapalveluiden laatiman ennusteen mukaan tammikuussa 2013 varhaiskasvatusalueella olisi lapsia yhteensä 788. Kunnallisia päiväkotipaikkoja vuonna 2013 Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella tulee olemaan 408, joka kattaa 51,8 % ennustetusta lapsimäärästä. Kun lukuun huomioidaan perhepäivähoitajien (sekä kunnalliset että yksityiset) ja yksityisten päiväkotien paikkamäärät, nousee hoitopaikkojen määrä 589:ään. Tämä kattaa 74,7 % ennustetusta lapsimäärästä.

Lapsimäärien ennusteiden tarkasteluajanjakson lopussa tammikuussa 2018 lapsia ennustetaan olevan Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella yhteensä 853. Jos kunnalliset päivähoitopaikat halutaan säilyttää samalla tasolla, eli että ne kattavat 51,8 % lapsimäärästä, tulee kunnallisia hoitopaikkoja olla vuonna 2018 yhteensä 442. Tämä tarkoittaa 34 uutta kunnallista hoitopaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Vuonna 2013 päivähoitopaikkoja on 74,7 prosentille Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen lapsista. Jotta tämä sama taso saavutettaisiin vuonna 2018, tulisi hoitopaikkoja olla yhteensä 638. Tämä tarkoittaa 49 uutta kunnallista päiväkotia-, kunnallista tai yksityistä perhepäivähoito- tai yksityistä päiväkotipaikkaa vuoteen 2018 mennessä.

Yllä olevat luvut on johdettu vuoden 2013 päivähoitotilanteesta koko Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella. Haasteena alueella on ollut varhaiskasvatuspalveluiden riittävyys. Jonottavia lapsia on jo syksyllä 2012 suhteellisesti paljon, huomattavasti enemmän kuin vapautuvia hoitopaikkoja. Erityisesti esiopetuksen osalta paikkatarve on ollut suurta, esimerkiksi syksyllä 2012 esiopetuspaikkojen tarve Sirkkalan koulun tiloissa tapahtuvassa esiopetuksessa olisi 45, paikkoja on tarjolla 28. Yksityisten päiväkotien, Kastanjen ja Villa Solaris, tuottaessa esiopetuspalveluja toimikaudella 2012–2013, ei yksiköistä vapaudu paikkoja uusille hakijoille, ja näin ollen entisestään haastava hoitopaikkatilanne vaikeutuu. Liitteessä 19 on esitetty lapsimääräennusteisiin perustuva taulukko kunnallisista hoitopaikkamääristä eri kattavuusprosentteilla.

Päivähoidon tilat alueella

Liitteessä 20 on esitetty kaikki Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen kunnalliset päivähoidon tilat ja niiden paikkamäärät 2013.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta hyväksyi 30.3.2011 kokouksessaan ehdotuksen Tilaliikelaitokselle varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rakennusinvestoinneiksi vuoden 2012 talousarvioon ja vuosille 2013–2021. Ehdotuksessa oli mukana Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen osalta Kombikoulun uudisrakennushanke, valmistumisvuositavoitteenaan 2014. Tämän hankkeen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.8.2012. Hankesuunnitelmassa on määritelty rakennettavaksi uusi, 42 esiopetuspaikkaa ja 33 päivähoitopaikkaa sisältävä päiväkotikielinen koulun läheisyyteen. Tämä hanke on rahoitettu myös kaupunginvaltuuston 28.11.2011 hyväksymässä Turun kaupungin vuoden 2012 talousarvion ja vuosien 2012–2015 taloussuunnitelman osana olevan vuosien 2012–2015 investointiohjelmassa. Täällä toteuttamisaikatauluksi on määritelty 2012–2016.

Kaikki ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen päivähoitopaikat ovat keskittyneen Itäisen ja Läntisen keskustan sekä YO-kylän pienalueille. Tarpeen painottuminen keskustan alueelle tekee puuttuvien hoitopaikkojen lisäämisen vaikeaksi, sillä kohtuuhintaisten tilojen hankinta keskustasta on osoittautunut haasteelliseksi.

Läntisellä varhaiskasvatusalueella on kehitteillä Ruusukorttelin kehittämishanke. TVT Asunnot Oy yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa on valmistelemassa Ruusukorttelin kehityshanketta, jonka pääasiallisena tarkoituksena on lisätä ikääntyville ihmisille suunnattua asumista. Osana kehittämishanketta siellä sijaitseva ruotsinkielinen päiväkotikielinen Koulukatu 10:ssä ja suomenkielinen päiväkotikielinen Koulukatu 12:sta korvattaisiin uusilla. Ruusukorttelin rakennushankkeen aikana Sofiankadun päiväkodin entiset tilat voivat toimia Koulukadun päiväkotien väistötiloina ja mahdollisesti tarvittaessa myös muiden päiväkotien väistötilana. Ruotsinkielisten päivähoitopaikkojen lisäämistä tämän hankkeen yhteydessä tulee tarkastella osana hanketta.

Liitteessä 12 on esitelty suunniteltuja tilahankkeita ja niiden vaikutuksia paikkamäärien kehitykseen.

Päivähoidon toiminnan kehittäminen alueella

Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella tulisi asiakkaista lähtevän toiveen ja tarpeen mukaisesti tarjota keskustan tuntumassa tapahtuvaa ruotsinkielistä osapäivähoitoa ja leikkikoulutoimintaa. Kielenkehityksen tukeminen lisää perheiden halukkuutta ohjattuun päiväkotitoimintaan, jolloin tarve ja halu esimerkiksi suomenkieliseen leikkipuistotoimintaan osallistuminen ei ole järkevää.

Palvelut on vastaisuudessaakin syytä keskittää keskustan alueelle ja sen tuntumaan. Haasteena on myös löytää lisää yksityisiä ruotsinkielistä varhaiskasvatuspalvelua tarjoavia toimijoita keskusta-alueelta.

6.6 Varhaiserityiskasvatus

Lapsimäärän kehitys tulevaisuudessa ja arvio hoitopaikkojen riittävydestä tällä hetkellä

Varhaiserityiskasvatusta vaativien lasten lukumäärä kasvaa samassa suhteessa lapsimäärän kasvun kanssa. Näiden palvelujen tarjoaminen tulee huomioida aina uusien hankkeiden yhteydessä.

Päivähoidon tilat alueella

Läntiselle varhaiskasvatusalueelle tulee vuoden 2013 alussa kuusi integroitua erityispaikkaa lisää Kellonsoittajankadun päiväkodin valmistuessa. Lisäksi Sofiankadun päiväkodin uudisrakennushankkeen hankesuunnitelmassa on määritelty tilat kahdelle integroidulle erityisryhmälle. Myös Martin alueen päiväkotijärjestelyjä tarkastelevassa tarveselvityksessä on määritelty tarve yhdelle 15 lapsen integroidulle erityisryhmälle hankkeen yhteydessä.

Pohjoisen varhaiskasvatusalueen osalta varhaiserityiskasvatus on huomioitu toukokuussa 2012 valmistuneessa Rauninaukion päiväkodin korvaavien tilojen (Raunistula 1) hankesuunnitelmassa. Uuteen päiväkotikieliseen on määritelty yksi 15 lapsen integroitua erityisryhmä.

Päivähoidon toiminnan kehittäminen alueella

Yleiseen tukeen panostetaan tulevaisuudessa enemmän joka osaltaan vähentää sekä tehostetun että erityisen tuen tarvetta. Varhaiserityiskasvatuksen resurssien oikea kohdentaminen tehostaa ennaltaehkäisevää toimintaa.

Varhaiserityiskasvatuksen tukitoimia kaivataan Pohjoiselle varhaiskasvatusalueelle Maaria-Paattisen palvelualueelle lisää ja Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella olisi tarvetta pienennetyille ryhmälle.

6.7 Rakennusinvestoinneista aiheutuvat kustannukset

Valtionvarainministeriön Peruspalvelujen tila raportista (Valtionvarainministeriön peruspalvelujen tila -raportti 2012) selviää, että päivähoiton kokonaiskustannukset ovat nousseet valtakunnallisesti viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2010 päivähoiton kokonaiskustannukset olivat lähes 2,76 miljardia euroa, joka vastaa noin 14 prosenttia kaikista sosiaali- ja terveystoimen menoista. Tästä summasta yli 60 prosenttia kului päiväkodeissa toteutettavaan hoitoon, jonka menot ovat viime vuosina kasvaneet selvästi. Sosiaalipalvelujen henkilöstöstä 45 prosenttia työskenteli lasten päivähoiton palveluissa vuonna 2010. Myös pienten lasten hoidon kokonaismenot nousivat vuonna 2010, mutta niiden osuus kaikista päivähoiton menoista laski edelleen. Päivähoiton kokonaiskustannuksia nostaa se, että päiväkotien kokopäivähoiton hoitopäivät ovat lisääntyneet. Samaan aikaan perhepäivähoidon hoitopäivät ovat vähentyneet.

Avoimeen varhaiskasvatustoimintaan panostamalla voidaan osittain keventää päivähoitosta aiheutuva kustannusrakenne. Tarjoamalla avointa varhaiskasvatustoimintaa voidaan saada kotona olevien vanhempien lapset siirtymään pois päivähoitosta, mutta kuitenkin osalliseksi avoimen varhaiskasvatustoiminnan sosiaaliseen ympäristöön.

Kun tarkastellaan suunniteltuja ja käynnistyneitä päiväkotihankkeita, voidaan arvioida hinta yhdelle uudisrakennusinvestointina toteutettavalle hoitopaikalle. Viiden kaupungin oman uudisrakennusinvestointihankkeen keskimääräiseksi kustannukseksi yhdelle hoitopaikalle muodostuu noin 27 000 €. Kallein paikka on noin 32 400 € ja halvin noin 19 900 €. Tässä ei ole huomioitu hallintokunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Koko kaupungin osalta päivähoiton kattavuusprosentti on vuonna 2013 70,0 %. Tämä tarkoittaa lapsimäärien kasvaessa, että noin 655 uudelle päivähoitopaikalle muodostuisi kysyntää vuoteen 2018 mennessä. Kokonaisinvestoinniksi keskiarvokustannuksen mukaan muodostuu noin 17 700 000 € arvosta investointeja.

Vuonna 2013 kunnallisia hoitopaikkoja on 6297 kappaletta. Tämä kattaa kaikkien lasten lukumäärästä (11 471 kpl) 54,9 prosenttia. Jos tämä sama taso halutaan säilyttää vuonna 2018, tarkoittaa se 513 uutta kunnallista hoitopaikkaa. Kokonaisinvestoinniksi keskiarvokustannuksen mukaan muodostuu noin 13 800 000 € arvosta investointeja. Kunnallisten hoitopaikkojen tarpeeseen vaikuttavat yksityisten hoitopaikkojen ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan lisäksi.

Seuraavassa taulukossa on esitetty hankkeet, niiden paikkamäärät sekä kustannukset (Taulukko 28).

Taulukko 28 Uudisrakennushankkeet, paikkamäärät sekä kustannukset

Rakennushanke	Paikkamitoitus	Korvaava investointi	Todellinen paikkamäärä lisäys	Investoinnin kustannusarvio €	Kustannus/hoitopaikka €	Vuosivuokra-arvio uudisrakennushankkeen jälkeen €	Nykyisten tilojen vuosivuokra €
Sofiankadun päiväkoti, ilman pph:n variloja	144	x	54	4668000	32417	385912,3	119352
Sofiankadun päiväkoti, pph:n variloilla	152			4871000	32046	403843,2	
Raunistulan päiväkoti 1	144	x	76	4110000	28542	345285	91300
Hirvensalon koulu ja päiväkoti	140		140**	2778600	19847	371842	
Kombikoulu*	33		33	693200	21006	331127,28	27020***
Esiopetus+alkuopetus	42+80		42				
Kellonsoittaja**** (luvut sisältävät esiopetuksen)	180	x	68	6325000	27987	559860	
Alkuopetus	46						

Keskimääräinen yhden uudisrakennushankkeena toteutettavan päiväkotipaikan kustannus €

26974

* Kustannusennuste saatavilla vain päiväkotiosuudelle sekä esiopetus+alkuopetus osuudelle

** Uusirakennushankkeen toteutuessa voidaan luopua huonokuntoisista päiväkotitiloista Lautturinkadulla sekä Pitkäpellonkadulla

*** Tämä on Sirkkalan koulun pihalla sijaitsevan parakkirakennuksen vuosivuokra, mistä on mahdollista luopua uudisrakennushankkeen toteutuessa

**** Kustannusennuste saatavilla vain koko hankkeelle (sisältäen päiväkodin, esiopetuksen ja alkuopetuksen)

Yllä mainitut hankkeet ovat pääosin suunniteltu korvaamaan huonokuntoisia, olemassa olevia päiväkotirakennuksia. Näin ollen uusia paikkoja ei hankkeiden yhteydessä synny hankesuunnitelman paikkamitoituksen mukaisesti.

Hirvensalon koulun ja päiväkodin kustannukset yhtä hoitopaikkaa kohden ovat alhaisimmat. Näin ollen voidaan todeta, että hallintokuntia yhdistävät ja yhtenäiskouluajatusta tukevat rakennushankkeet tuovat myös kustannustehokkuutta.

Yllä mainittuja investointikustannuksia voidaan pitää suuntaa-antavina arvioina kustannusrakenteesta, jonka jakautumista kunnallisten ja yksityisten palveluntuottajien välillä ei vielä voida tarkemmin arvioida. Näiden hankkeiden toteutumisesta päättää kaupunginvaltuusto.

7 TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Kaupunkitason toimenpide-ehdotukset

- Tavoitellaan 75 % päivähoidon kattavuusprosenttia (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) vuoteen 2018 mennessä, joko kunnallisina tai yksityisinä palveluina toteutettuna

- Yksityisen palveluntuotannon osuus nousee 27 %:iin vuoteen 2018 mennessä
- Tehostetaan yksityisille palveluntuottajille suunnattua yhteydenpitoa ja neuvontaa päivähoitoon soveltuvista kiinteistöistä sekä asiakasvirtojen suunnittelussa
  - Tasapuolisen yrittäjien informointikanavan luominen
  - Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheissa selvitetään yksityiset palveluntuotantomahdollisuudet

- Lisätään avointa varhaiskasvatustoimintaa toiminnallisesti Eteläisellä, Itäisellä, Läntisellä ja Pohjoisella varhaiskasvatusalueella, huomioiden alueiden tarpeet ja resurssit

- Avoimen varhaiskasvatustoiminnan tilat otetaan huomioon rakennushankkeissa

- Lisätään yhteistyötä varhaiskasvatuksen toiminnan ja tilojen järjestämiseksi kolmannen sektorin tai muiden toimijoiden kanssa

- Tehostetaan kuntayhteistyötä rakennushankkeissa lähikuntien kanssa, erityisesti raja-alueilla ja hyvien liikenneyhteyksien varrella

Eteläisen varhaiskasvatusalueen toimenpide-ehdotukset

Päivähoidon kattavuusprosenttivoitteeksi (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) asetetaan alueellisten tarpeiden perusteella Hirvensalo-Kaksikerran ja Skanssi-Uittamon palvelualueilla vähintään nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Hirvensalo-Kaksikerran palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 46 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen. Lisäksi tulee huomioida paikkavajaus, joka alueella on tälläkin hetkellä.

Hirvensalo-Kaksikerran palvelualueelta poistuu 2010-luvun loppuun mennessä tilojen huonokuntoisuuden ja epäajanmukaisuuden vuoksi noin 120 hoitopaikkaa.

Skanssi-Uittamon palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 44 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen.

Skanssi-Uittamon palvelualueelta poistuu 2010-luvun loppuun mennessä tilojen huonokuntoisuuden vuoksi noin 21 hoitopaikkaa.

Taulukko 29 Eteläisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto

	Ennustettu lapsimäärä 2013	Ennustettu lapsimäärä 2018	Lapsimäärän kasvu 2013-2018	Päivähoitopaikkojen määrä 2013	Päivähoitopaikkoja saatavilla % :lle alueen lapsista 2013	2013 kattavuustason mukaiset hoitopaikkamäärät vuonna 2018	Hoitopaikkamäärien lisäys vuoteen 2018, ylläpitämällä 2013 kattavuustaso
Eteläinen varhaiskasvatusalue	2244	2360	116	1 744	77,7 %	1834	90
Skanssi-Uittamon palvelualue	1 342	1 397	55	1 062	79,1 %	1106	44
Hirvensalo-Kaksikerran palvelualue	902	963	61	682	75,6 %	728	46

Itäisen varhaiskasvatusalueen toimenpide-ehdotukset

Päivähoidon kattavuusprosenttitaivoitteeksi (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) asetetaan alueellisten tarpeiden perusteella Varissuo-Lausteen ja Nummi-Halisen palvelualueilla vähintään nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Varissuo-Lausteen palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 39 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen. Lisäksi tulee huomioida paikkavajaus, joka alueella on tälläkin hetkellä.

Nummi-Halisen palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 47 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen.

Taulukko 30 Itäisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto

	Ennustettu lapsimäärä 2013	Ennustettu lapsimäärä 2018	Lapsimäärän kasvu 2013-2018	Päivähoitopaikkojen määrä 2013	Päivähoitopaikkoja saatavilla % :lle alueen lapsista 2013	2013 kattavuustason mukaiset hoitopaikkamäärät vuonna 2018	Hoitopaikkamäärien lisäys vuoteen 2018, ylläpitämällä 2013 kattavuustaso
Itäinen varhaiskasvatusalue	2867	3000	133	1 846	64,4 %	1932	86
Varissuo-Lausteen palvelualue	1 436	1 496	60	933	65,0 %	972	39
Nummi-Halisten palvelualue	1 431	1 504	73	913	63,8 %	960	47

Läntisen varhaiskasvatusalueen toimenpide-ehdotukset

Päivähoidon kattavuusprosenttitaavoitteeksi (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) asetetaan alueellisten tarpeiden perusteella Keskustan palvelualueella 85 %.

Päivähoidon kattavuusprosenttitaavoitteeksi (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) asetetaan alueellisten tarpeiden perusteella Pansio-Jyrkkälän palvelualueella vähintään nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Keskustan palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 173 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen tai 228 uutta päivähoitopaikkaa, jotta 85 %:n tavoitekattavuus toteutuisi.

Keskustan palvelualueelta poistuu 2010-luvun loppuun mennessä tilojen huonokuntoisuuden vuoksi noin 150 hoitopaikkaa.

Pansio-Jyrkkälän palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 6 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen.

Taulukko 31 Läntisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto

	Ennustettu lapsimäärä 2013	Ennustettu lapsimäärä 2018	Lapsimäärän kasvu 2013-2018	Päivähoitopaikkojen määrä 2013	Päivähoitopaikkoja saatavilla %:ite alueen lapsista 2013	2013 kattavuustason mukaiset hoitopaikkamäärät vuonna 2018	Hoitopaikkamäärien lisäys vuoteen 2018, ylläpitämällä 2013 kattavuustaso	Palvelualueen tavoitekattavuustason (85%) mukainen paikkamäärä	Palvelualueen tavoitekattavuustason mukainen paikkamäärien lisäys verrattuna vuoden 2013 paikkamääriin
Läntinen varhaiskasvatusalue	2446	2665	219	1 918	78,4 %	2090	172		
Keskustan palvelualue	1 743	1 954	211	1 433	82,2 %	1606	173	1661	228
Pansio-Jyrkkälän palvelualue	703	711	8	485	69,0 %	491	6		

Pohjoisen varhaiskasvatusalueen toimenpide-ehdotukset

Päivähoidon kattavuusprosenttitaavoitteeksi (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) asetetaan alueellisten tarpeiden perusteella Länsikeskuksen palvelualueella 75 %.

Päivähoidon kattavuusprosenttitaavoitteeksi (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) asetetaan alueellisten tarpeiden perusteella Maaria-Paattisten ja Runosmäki-Raunistulan palvelualueilla vähintään nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Länsikeskuksen palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 136 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen tai 436 uutta päivähoitopaikkaa, jotta 75 %:n tavoitekattavuus toteutuisi.

Länsikeskuksen palvelualueelta poistuu 2010-luvun loppuun mennessä tilojen huonokuntoisuuden vuoksi noin 68 hoitopaikkaa.

Maaria-Paattisten palvelualueella (erityisesti Moision ja Yli-Maarian alueilla) tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 55 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen.

Runosmäki-Raunistulan palvelualueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 50 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen.

Taulukko 32 Pohjoisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto

	Ennustettu lapsimäärä 2013	Ennustettu lapsimäärä 2018	Lapsimäärän kasvu 2013-2018	Päivähoitopaikkojen määrä 2013	Päivähoitopaikkoja saatavilla %:lle alueen lapsista 2013	2013 kattavuustason mukaiset hoitopaikkamäärät vuonna 2018	Hoitopaikkamäärien lisäys vuoteen 2018, ylläpitämällä 2013 kattavuustaso	Palvelualueen tavoitekattavuustason (75%) mukainen paikkamäärä	Palvelualueen tavoitekattavuustason mukainen paikkamäärien lisäys verrattuna vuoden 2013 paikkamääriin
Pohjoisen varhaiskasvatusalue	3126	3528	402	1 938	62,0 %	2187	249		
Länsikeskuksen palvelualue	1 343	1 586	243	754	56,1 %	890	136	1190	436
Maaria-Paattisten palvelualue	933	1 024	91	565	60,6 %	620	55		
Runosmäki-Raunistulan palvelualue	850	918	68	619	72,8 %	669	50		

Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen toimenpide-ehdotukset

Päivähoidon kattavuusprosenttitarvoiteeksi (päiväkotipaikat ja perhepäivähoito) asetetaan alueellisten tarpeiden perusteella Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella vähintään nykyisen palvelutason säilyttäminen.

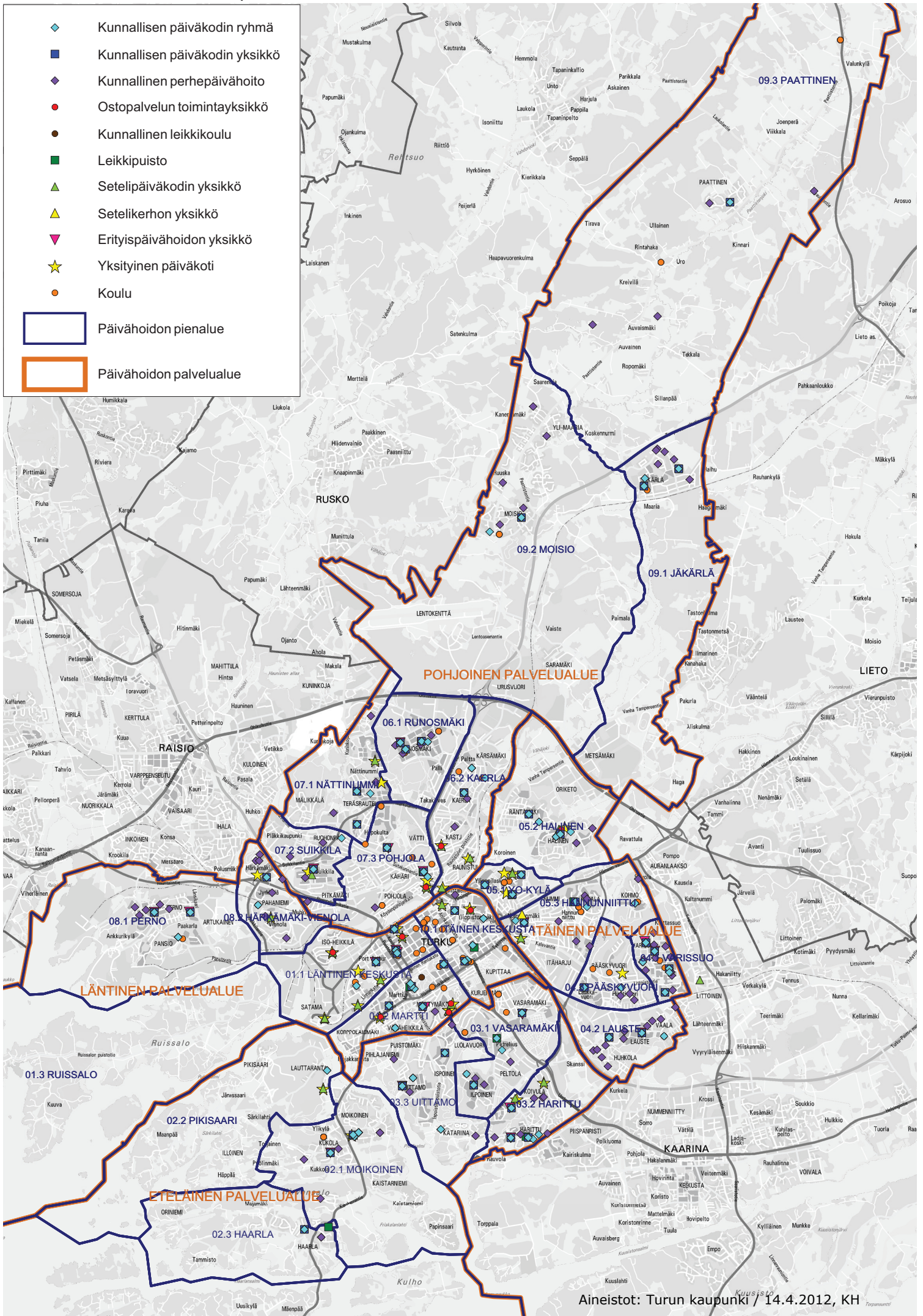
Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella tarvitaan vuoteen 2018 mennessä 49 uutta päivähoitopaikkaa lapsimäärän kasvusta johtuen.

Ruotsinkieliseltä varhaiskasvatusalueelta poistuu 2010-luvun loppuun mennessä tilojen huonokuntoisuuden vuoksi noin 25 hoitopaikkaa.

Taulukko 33 Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen yhteenveto

	Ennustettu lapsimäärä 2013	Ennustettu lapsimäärä 2018	Lapsimäärän kasvu 2013-2018	Päivähoitopaikkojen määrä 2013	Päivähoitopaikkoja saatavilla % :lle alueen lapsista 2013	2013 kattavuustason mukaiset hoitopaikkamäärät vuonna 2018	Hoitopaikkamäärien lisäys vuoteen 2018, ylläpitämällä 2013 kattavuustaso
Ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue	788	853	65	589	74,7 %	638	49

Liite 1 Päivähoitoverkon pisteet

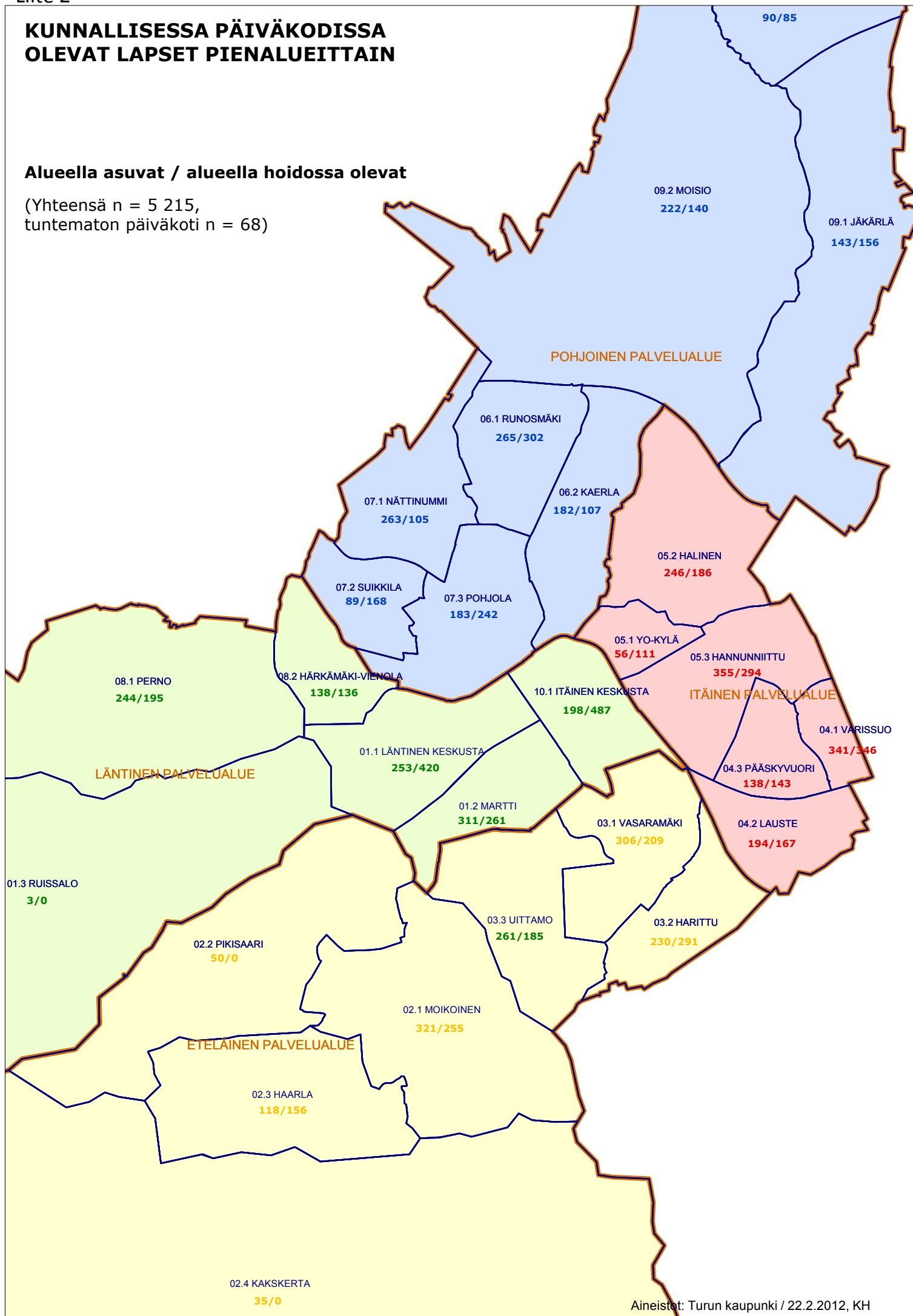

- ◆ Kunnallisen päiväkodin ryhmä
  - Kunnallisen päiväkodin yksikkö
  - ◆ Kunnallinen perhepäivähoito
  - Ostopalvelun toimintayksikkö
  - Kunnallinen leikkikoulu
  - Leikkipuisto
  - ▲ Setelipäiväkodin yksikkö
  - ▲ Setelikerhon yksikkö
  - ▼ Erityispäivähoidon yksikkö
  - ★ Yksityinen päiväkot
  - Koulu
-
- Päivähoidon pienalue
  - Päivähoidon palvelualue

KUNNALLISESSA PÄIVÄKODISSA OLEVAT LAPSET PIENALUEITTAIN

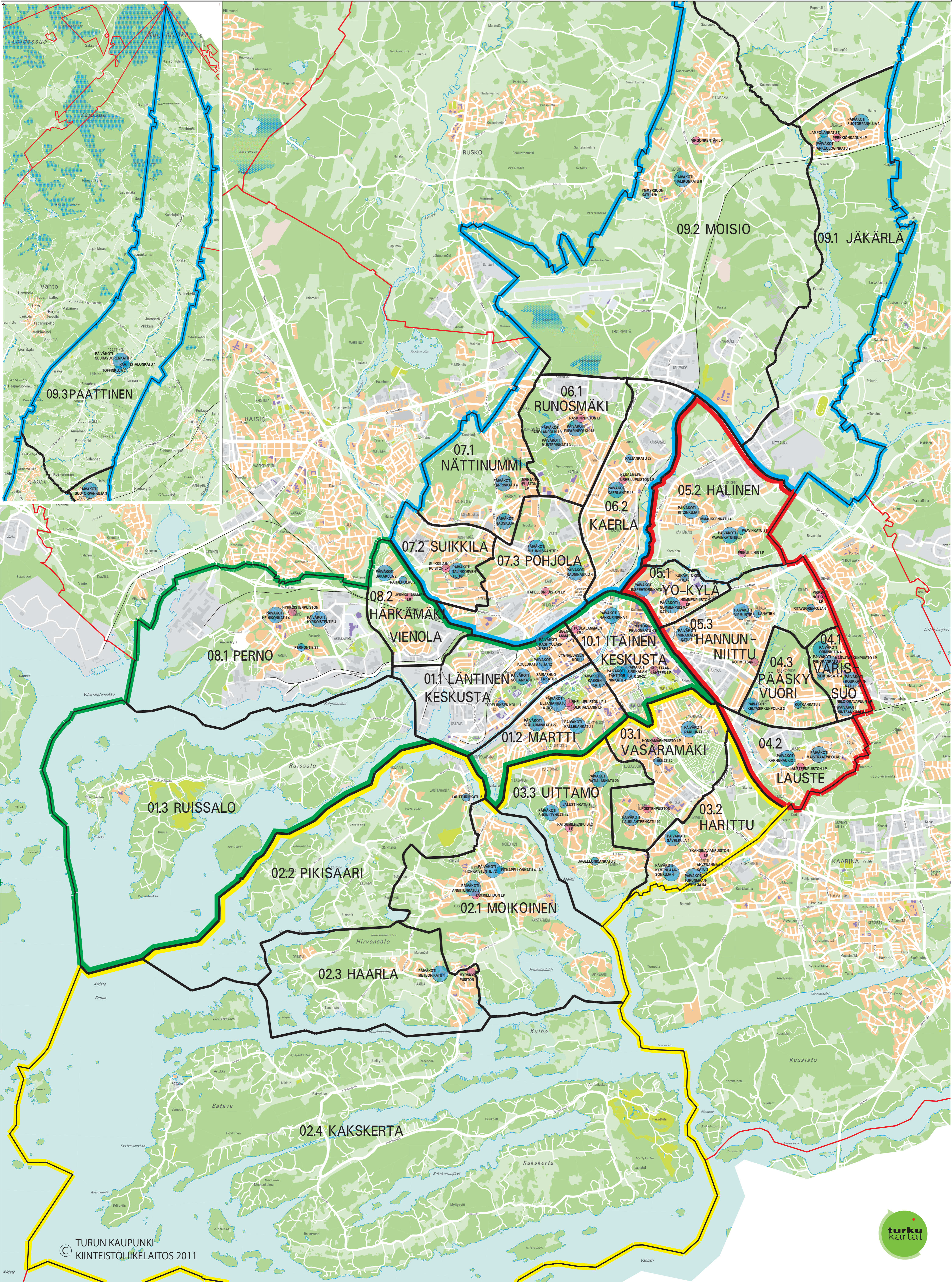
Alueella asuvat / alueella hoidossa olevat

(Yhteensä n = 5 215,
tuntematon päiväkotiyhteisö n = 68)

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUEET 1.1.2012

kunnalliset yksiköt

Liite 4 Kunnalliset päiväkodit ja maahanmuuttajat

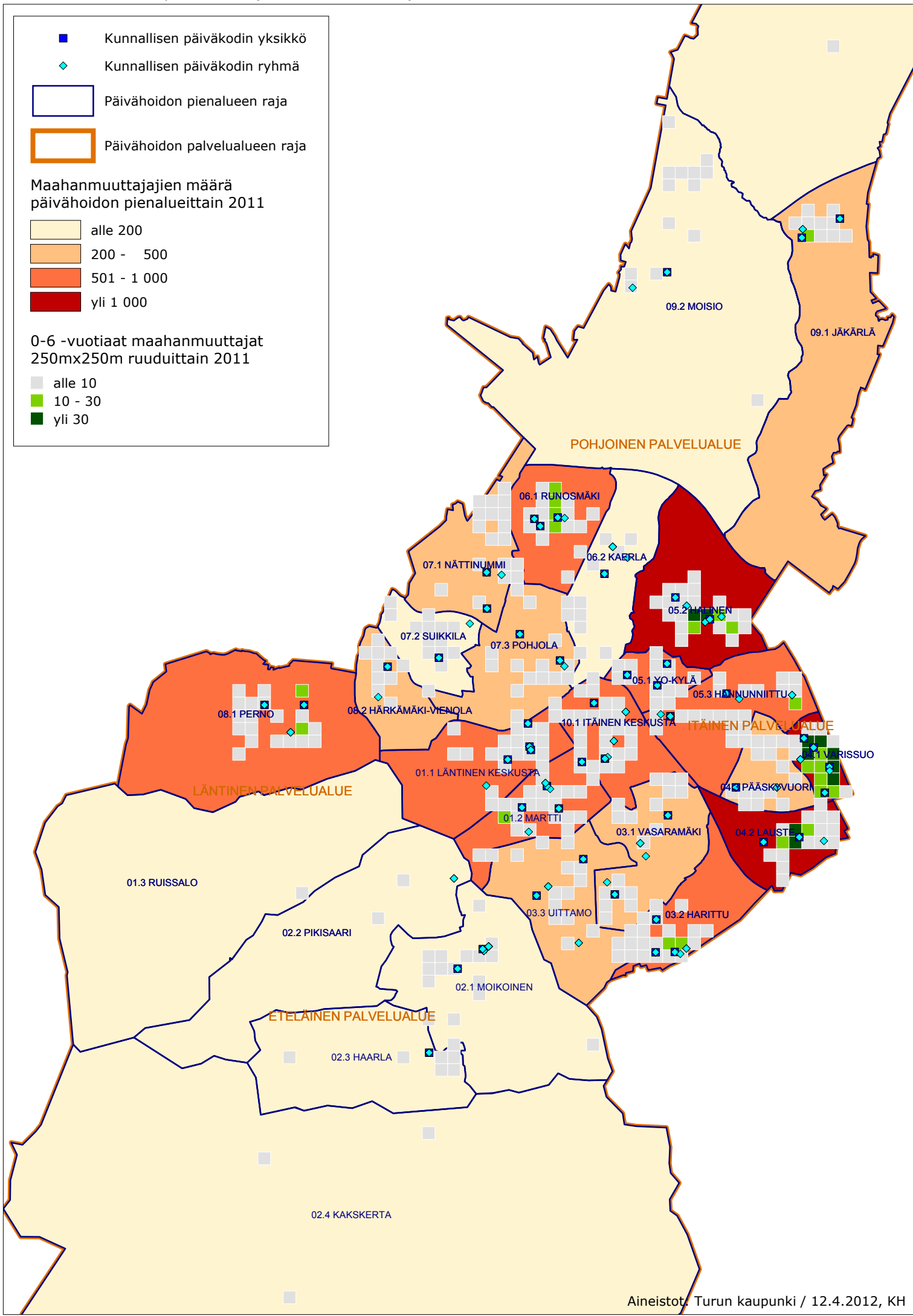
- Kunnallisen päiväkodin yksikkö
- ◆ Kunnallisen päiväkodin ryhmä
- Päivähoidon pienalueen raja
- Päivähoidon palvelualueen raja

Maahanmuuttajajien määrä päivähoiton pienalueittain 2011

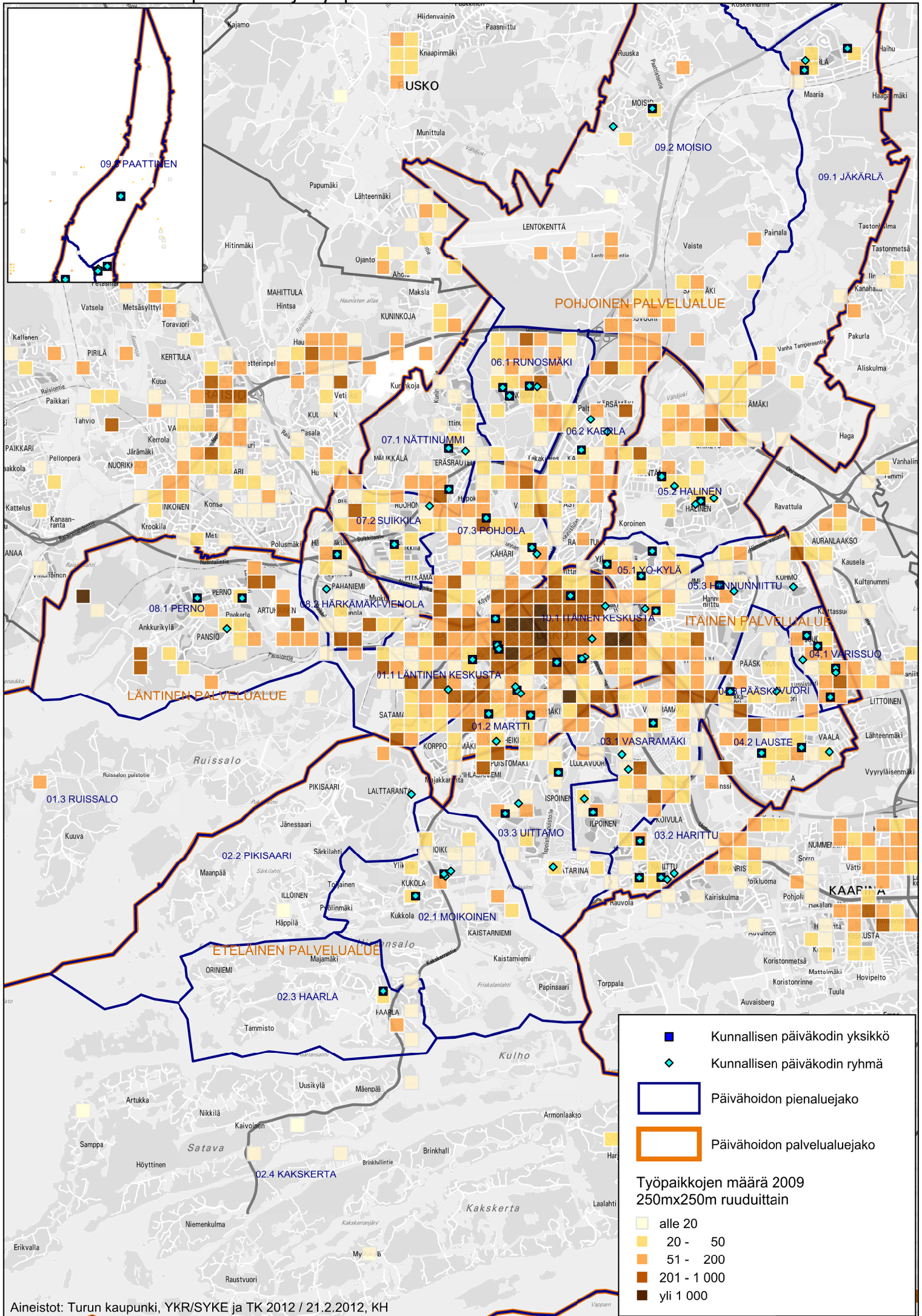
- alle 200
- 200 - 500
- 501 - 1 000
- yli 1 000

0-6 -vuotiaat maahanmuuttajat 250mx250m ruuduittain 2011

- alle 10
- 10 - 30
- yli 30

Lite 5 Kunnalliset päiväkodit ja työpaikat

KUNNALLISESSA PÄIVÄHOIDOSSA OLEVIENTEN LASTEN "PENDELÖINTI"

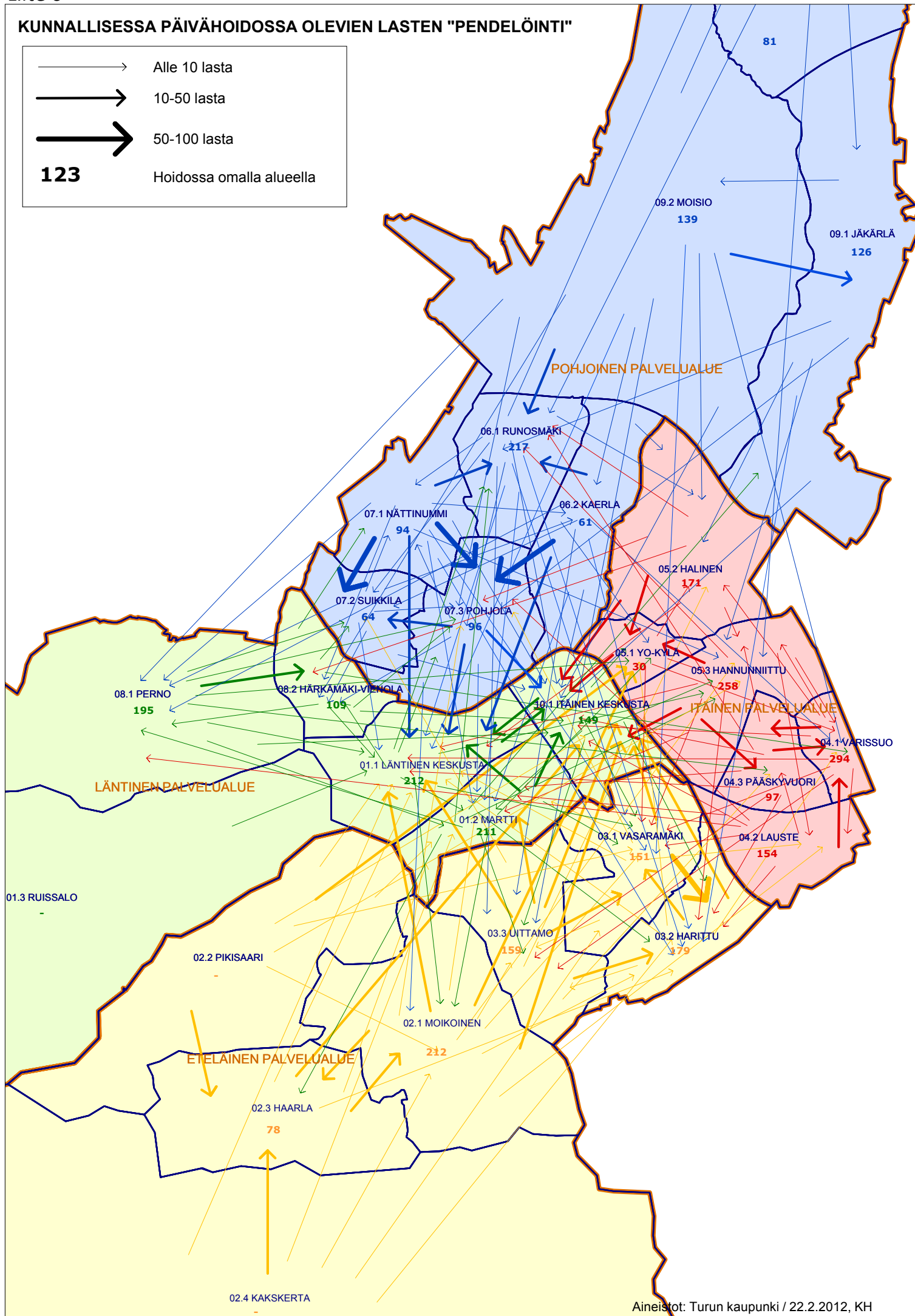
→ Alle 10 lasta

→ 10-50 lasta

→ 50-100 lasta

123

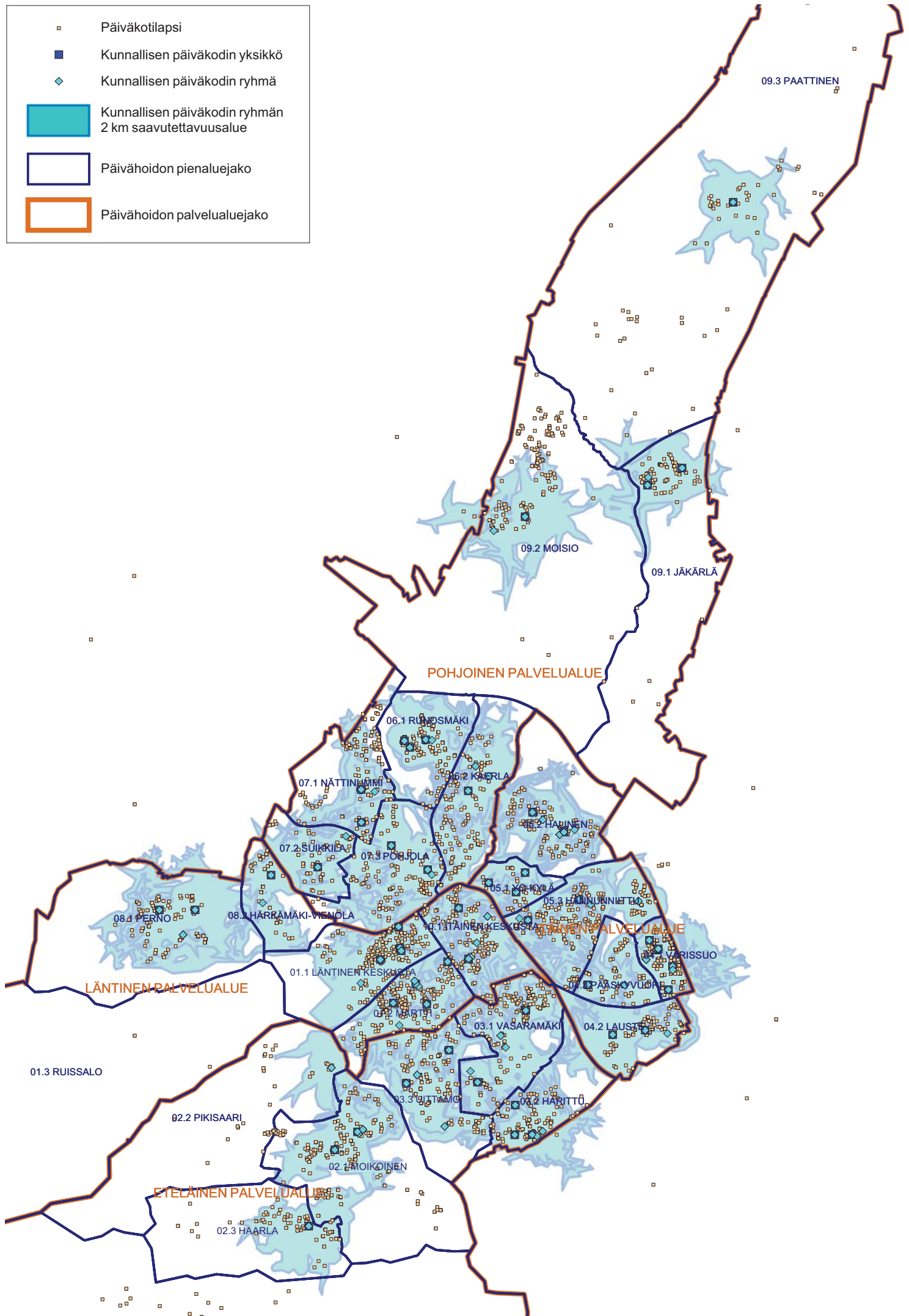
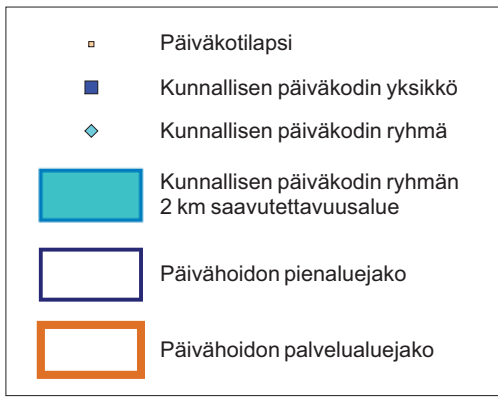
Hoidossa omalla alueella

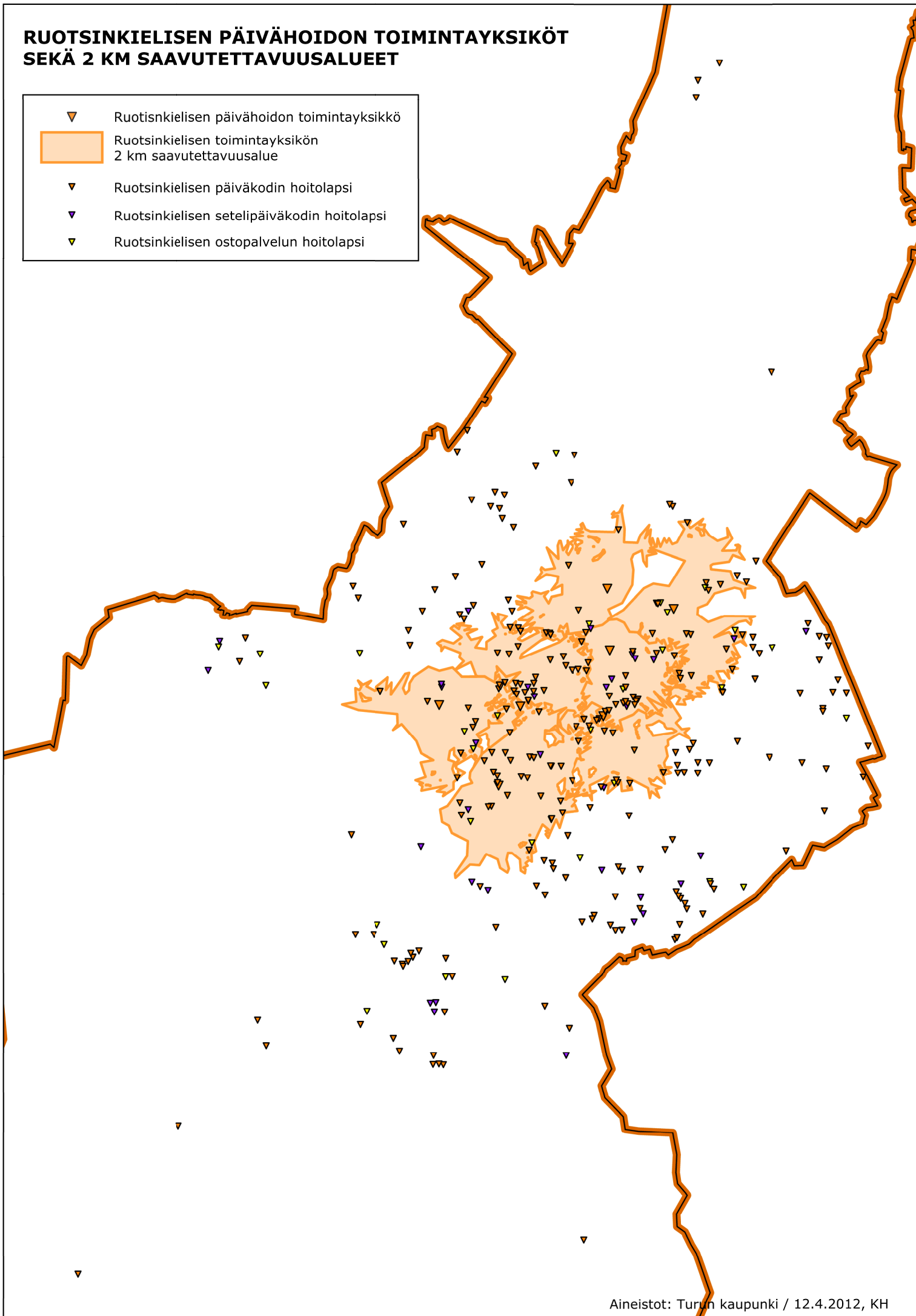
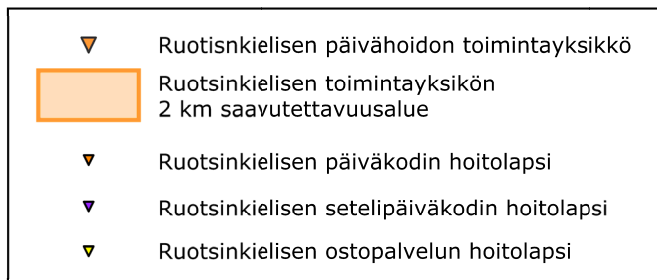

Liite 7 Pendelöivien lasten määrät ja prosenttiosuudet

	Alueella asuvien, kunnallisessa päivähoitossa käyvien lasten määrä 1/2012	Oamalla alueella kunnallisessa päivähoitossa	%	Oman alueen ulkopuolella kunnallisessa hoidossa	%
Eteläinen varhaiskasvatusalue	1321	779	59	542	41
Itäinen varhaiskasvatusalue	1330	1004	75	326	25
Läntinen varhaiskasvatusalue	1127	876	78	251	22
Pohjoinen varhaiskasvatusalue	1437	878	61	559	39

Liite 8 Päiväkotien 2 km saavutettavuusalue

**RUOTSINKIELISEN PÄIVÄHOIDON TOIMINTAYKSIKÖT
SEKÄ 2 KM SAAVUTETTAVUUSALUEET**

Liite 10 Eteläisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja kunnallisten hoitopaikkojen kattavuusprosentit

Lapsimäärän (0-6 vuotiaat) kehitys 2012-2018 (ei sis. ruotsinkielisiä)	Kunnallisten hoitopaikkojen määrä 2013	2013 kunnalliset hoitopaikat kattaa alueen lapsimäärästä %	2013			2014			2015			2016			2017			2018		
			Lapsimäärän ennuste 1/2013	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2013 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2013	Lapsimäärän ennuste 1/2014	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2014 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2014	Lapsimäärän ennuste 1/2015	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2015 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2015	Lapsimäärän ennuste 1/2016	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2016 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2016	Lapsimäärän ennuste 1/2017	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2017 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2017	Lapsimäärän ennuste 1/2018	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2018 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2018
03.1 Vasaramäki	384	82,58	465	384	368	478	395	378	489	404	387	508	420	402	517	427	409	524	433	414
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	-16		11	-6		20	3		36	18		43	25		49	30
03.3 Uittamo	198	44,49	445	198	352	440	196	348	442	197	350	445	198	352	433	193	343	430	191	340
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	154		-2	150		-1	152		0	154		-5	145		-7	142
03.2 Harittu	263	60,88	432	263	342	430	262	340	438	267	346	440	268	348	442	269	350	443	270	350
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	79		-1	77		4	83		5	85		6	87		7	87
02.2 Pikisaari	73	130,36	56	73	42	50	65	38	48	63	36	48	63	36	46	60	35	46	60	35
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	-31		-8	-35		-10	-37		-10	-37		-13	-38		-13	-38
02.1 Moikoinen	344	63,82	539	344	407	544	347	411	551	352	417	559	357	423	564	360	426	571	364	432
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	63		3	67		8	73		13	79		16	82		20	88
02.3 Haarla	150	67,87	221	150	167	228	155	172	237	161	179	246	167	186	252	171	191	261	177	197
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	17		5	22		11	29		17	36		21	41		27	47
02.4 Kaskerta	0	0,00	86	0	65	87	0	66	84	0	64	83	0	63	85	0	64	85	0	64
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	65		0	66		0	64		0	63		0	64		0	64
Koko Eteläinen varhaiskasvatusalue	1 412	62,92	2244	1 412		2257	1 420		2289	1 440		2329	1 465		2339	1 472		2360	1 485	
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0			8			28			53			60			73	

Liite 11 Päiväkodit ja paikkamäärät Eteläisellä varhaiskasvatusalueella 2013

ETELÄINEN VARHAISKASVATUSALUE	Päivähoidon pienalue	htm ² päiväkotikäyt össä	htm ² tilassa yhteensä	Osoite	Kuntoaste %	Hoitopaikat	Joista keskitettyjä hoitopaikkoja	Muuta
Haarla-Pikisaaren päivähoitoyksikkö						223		
Haarlan päiväkot	Haarla	756	4792,0	Meteorikatu 1	87,8	115		
Haarlan koulu	Haarla	130	4792,0	Meteorikatu 1	87,8	35		Esiopetusryhmä koulun tiloissa. Käytössä 2 luokkatilaa (60 m ² + 40 m ²) tukitiloineen.
Lautturinkatu 5, päiväkot B	Pikisaari	118	118,0	Lautturinkatu 5	25,7	47		Omakotitalo
Lautturinkatu 3, päiväkot A	Pikisaari	225	225,0	Lautturinkatu 3	36,5	26		Omakotitalo
Uittamon päivähoitoyksikkö						101		
Uittamon päiväkot	Uittamo	321	1240,0	Jalustinkatu 8	80,4	42		
Susiniitynkatu 4, päiväkot	Uittamo	781	844,0	Susiniitynkatu 4	56,8	59	8	Erityisryhmä
Turunmaankadun päivähoitoyksikkö						98		
Turunmaankatu 3, päiväkot	Harittu	345	345,0	Turunmaankatu 3	60,1	46	25	Iltahoito
Turunmaankatu 5, päiväkot	Harittu	126	126,0	Turunmaankatu 5 A	62,7	21		Kerrostalon alakerta
Ahvenanmaankatu 2, päiväkot	Harittu	278	278,0	Ahvenanmaankatu 2		31		Vuokrahohde
Kukolan päivähoitoyksikkö						113		
Anniitunkatu 2, päiväkot	Moikoinen	651	695,0	Anniitunkatu 2	64,8	66	6	Integroitu erityisryhmä + pienennetty ryhmä
Pitkäpellonkatu 6, päiväkot Satulinna	Moikoinen	413	1168,0	Pitkäpellonkatu 6		47		Kehitysvammaisten nuorten luokkatilat. Vuokrahohde
Moikoisten päivähoitoyksikkö						231		
Honkaistentie 72, päiväkot	Moikoinen	368	899,0	Honkaistentie 72	62,8	126		
Honkaistentie 72, tilaelementti	Moikoinen	500	500,0	Honkaistentie 72		63		Siirrettävä tilaelementti. Siirto alkusyksystä 2012
Pitkäpellonkatu 6, päiväkot Aalokko	Moikoinen	369	1168,0	Pitkäpellonkatu 6		42		
Koivula-Petreljuksen päivähoitoyksikkö						142		
Ruiskatu 2, päiväkot	Vasaramäki	668	742,0	Ruiskatu 2	51,5	69		
Sävelkuja 4, päiväkot	Harittu	896,5	939,0	Sävelkuja 4	58,4	73	6	Integroitu erityisryhmä
Ispoisten-Katariinan päivähoitoyksikkö						97		
Jagellonicankatu 3, päiväkot	Uittamo	215	285,0	Jagellonicankatu 3		24		Vuokrahohde
Rätiälänkatu 20, päiväkot	Uittamo	719,5	768,0	Rätiälänkatu 20	68,0	73		
Haritun päivähoitoyksikkö						92		
Kymenlaaksonkuja 4, päiväkot	Harittu	832	889,0	Kymenlaaksonkuja 4	67,2	92	4	Integroitu erityisryhmä
Ilpoisten päivähoitoyksikkö						151		
Lauklähteenkatu 10, päiväkot	Vasaramäki	671,5	815,0	Lauklähteenkatu 10	62,6	94		Pienennetty ryhmä
Ilpoisten seurakuntatalo	Vasaramäki	285,5	285,5	Pellonperänkatu 2		42		Vuokrahohde, aloittaa toimintansa 1.1.2013
Lauklähteenkatu 13, Ilpoisten koulukylä	Vasaramäki	56	3405,0	Lauklähteenkatu 13		15		Esiopetusryhmä koulun tiloissa
Vasaramäen päivähoitoyksikkö						164		
Rakuunatie 56, päiväkot	Vasaramäki	1196,7	1531,5	Rakuunatie 56	78,8	164	41	Integroitu erityisryhmä 8 paikkaa ja allergia-ryhmä 37 paikkaa = 45
Yhteensä		10921,7	26 850			1 412	90	

Liite 12 Suunnitellut tilahankkeet

Eteläisen varhaiskasvatusalueen suunnitellut tilahankkeet:

- Hirvensalon II koulu- ja päiväkotit uudisrakennushanke, 140 uutta päivähoitopaikkaa Pikisaaren pienalueelle
  - Lautturinkatu 3 ja 5 (26 + 47 hoitopaikkaa) sekä Pitkäpellonkatu 6 (47 hoitopaikkaa) toimivista päiväkotitiloista luopumista on harkittava uudisrakennushankkeen toteutuessa
  - Yllä mainitut tilat ovat huonokuntoisia (Lautturinkatu) tai ne eivät ole suunniteltu päivähoitokäyttöön (Pitkäpellonkatu)
- Skanssin koulu ja päiväkotit uudisrakennushanke, 120 uutta päivähoitopaikkaa Haritun pienalueelle
  - Turunmaankatu 5:ssä (21 hoitopaikkaa) sijaitsevasta päiväkotitilasta luopumista on tarkasteltava hankkeen yhteydessä
  - Skanssin päivähoitotarpeen lisääntyminen on pitkälti riippuvainen asuntorakentamisen nopeudesta alueella

Edellä mainitut hankkeet tuovat noin 140 uutta hoitopaikkaa Hirvensalo-Kaksikerran palvelualueelle ja 120 uutta hoitopaikkaa Skanssi-Uittamon palvelualueelle (mahdollinen tiloista luopuminen alentaa todellisten uusien paikkojen lukumäärää molempien hankkeiden yhteydessä). Hankkeet nostaisivat päivähoitopaikkojen kokonaismääräksi Hirvensalo-Kaksikerrassa 822 kappaletta ja Skanssi-Uittamolla 1182. Kattavuusprosentiksi tarkasteluajanjakson päättyessä muodostuu Hirvensalo-Kaksikerrassa 85,4 % ja Skanssi-Uittamolla 84,6 %.

Itäisen varhaiskasvatusalueen suunnitellut tilahankkeet:

- Ei tilahankkeita 2012–2018.

Tilahankkeiden kautta ei ole näkyvillä hoitopaikkamäärien lisäystä, joten lapsimäärien kasvua kattamaan tarvitaan noin 86 hoitopaikkaa toiminnallisin ratkaisuin.

Läntisen varhaiskasvatusalueen suunnitellut tilahankkeet:

- Sofiankadun päiväkotit uudisrakennushanke, 144 tai 152 päivähoitopaikkaa Läntisen keskustan pienalueelle
  - Sofiankadun päiväkotihanke korvaa olemassa olevan huonokuntoisen Sofiankadun päiväkodin tilat (144 - 90 nykyistä paikkaa = 54 täysin uutta hoitopaikkaa)
- Kellonsoittajankadun koulu ja päiväkotit uudisrakennushanke, 171 päivähoitopaikkaa Itäisen keskustan pienalueelle
  - Kellonsoittajan kadun päiväkotihanke korvaa entisen Kellonsoittajankadun päiväkodin, jonka lapset sijoitettuna väistötiloihin hankkeen ajaksi, täysin uusia hoitopaikkoja muodostuu 68 kappaletta
- Martin alueen päiväkotihanke, 140 päivähoitopaikkaa Martin pienalueelle
  - Martin alueen päiväkotihankeen toteutuessa voidaan luopua ulkoa vuokratuista ja/tai huonokuntoisista tiloista (Betaniankatu 1&2 sekä Stålminkatu 27). Tarvittavat päätökset luopumisista tehdään hankkeen toteutuessa.
  - Täysin uusia hoitopaikkoja muodostuu noin 80
- Ruusukorttelin kehityshanke, jonka yhteydessä korvataan Koulukatu 10 ja 12 päiväkotien tilat. Samalla on mahdollista luoda lisäpaikkoja päivähoitotarpeen mukaan, kun suunnitelmat Ruusukorttelin osalta tarkentuvat.

Edellä mainitut hankkeet tuovat vähintään 202 uutta hoitopaikkaa Keskustan palvelualueelle, joka nostaa päivähoitopaikkojen kokonaismääräksi 1635 kappaletta ja kattavuusprosentiksi tarkasteluajanjakson päättyessä muodostuu 83,7 %. Pansio-Jyrkkälän palvelualueella lapsimäärän kasvun ennustetaan olevan todella vähäistä (alle kymmenen lasta tarkasteluajanjaksolla).

Pohjoisen varhaiskasvatusalueen suunnitellut tilahankkeet:

- Rauninaukion päiväkodin korvaavat tilat, uudisrakennushanke, 144 päivähoitopaikkaa Pohjolan pienalueelle (joista uusia hoitopaikkoja 76 kappaletta)
- Raunistula-Barkerin alueen päiväkotit, uudisrakennushanke, alustavasti määritelty 84 päivähoitopaikkaa Pohjolan pienalueelle (tähän vaikuttavat osaltaan uudet yksityisten palveluntuottajien hoitopaikat, näillä näkymin tulossa 60 uutta yksityistä päivähoitopaikkaa)
- Yli-Maarian koulu ja päiväkotit, uudisrakennushanke, 105 päivähoitopaikkaa Moision pienalueelle

Edellä mainitut hankkeet tuovat noin 100 uutta hoitopaikkaa Länsikeskuksen palvelualueelle ja 105 uutta hoitopaikkaa Maaria-Paattisten palvelualueelle. Tämä nostaa päivähoitopaikkojen kokonaismääräksi Länsikeskuksessa 854 kappaletta ja Maaria-Paattisilla 670. Kattavuusprosentiksi tarkasteluajanjakson päättyessä muodostuu Länsikes-

kuksessa 53,8 % ja Maaria-Paattisilla 65,4 %. Runosmäki-Raunistulan palvelualueelle ei ehdoteta tilahankkeita, joten lapsimäärien kasvua kattamaan tarvitaan noin 50 hoitopaikkaa toiminnallisin ratkaisuin.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen suunnitellut tilahankkeet:

- Kombikoulun uudisrakennushanke, 42 esiopetuspaikkaa ja 33 päivähoitopaikkaa
  - Sirkkalan koulun pihalla sijaitsevasta parakkirakennuksesta voidaan luopua, jossa toimii tällä hetkellä 25 esiopetuspaikkaa (42-25=17 täysin uutta esiopetuspaikkaa)
- Ruusukorttelin kehityshanke, jonka yhteydessä korvataan Koulukatu 10 ja 12 päiväkotien tilat. Samalla on mahdollista luoda lisäpaikkoja päivähoitotarpeen mukaan, kun suunnitelmat Ruusukorttelin osalta tarkentuvat.

Edellä mainitut hankkeet tuovat vähintään 50 uutta hoitopaikkaa alueelle, joka nostaa päivähoitopaikkojen kokonaismääräksi 639 kappaletta ja kattavuusprosentiksi tarkasteluajanjakson päättyessä muodostuu 74,4 %.

Liite 13 Itäisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja kunnallisten hoitopaikkojen kattavuusprosentit

Lapsimäärän (0-6 vuotiaat) kehitys 2012-2018 (ei sis. ruotsinkielisiä)	Kunnallisten hoitopaikkojen määrä 2013	2013 Kunnalliset hoitopaikat kattaa alueen lapsimäärästä %	2013			2014			2015			2016			2017			2018		
			Lapsimäärän ennuste 1/2013	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2013 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2013	Lapsimäärän ennuste 1/2014	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2014 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2014	Lapsimäärän ennuste 1/2015	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2015 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2015	Lapsimäärän ennuste 1/2016	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2016 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2016	Lapsimäärän ennuste 1/2017	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2017 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2017	Lapsimäärän ennuste 1/2018	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2018 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2018
05.1 Yo-kylä	113	60,75	186	113	119	187	114	119	187	114	119	179	109	140	181	110	141	183	111	143
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	6		1	6		1	6		-4	27		-3	28		-2	30
05.2 Halinen	198	34,26	578	198	369	583	200	372	580	199	370	591	202	461	594	203	463	597	205	466
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	171		2	174		1	172		4	263		5	265		7	268
05.3 Hannuniittu	309	46,33	667	309	426	663	307	423	672	311	429	693	321	541	715	331	558	724	335	565
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	117		-2	114		2	120		12	232		22	249		26	256
04.1 Varissuo	396	57,39	690	396	449	708	406	460	705	405	458	707	406	551	714	410	557	721	414	562
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	53		10	64		9	62		10	155		14	161		18	166
04.2 Lauste	132	29,33	450	132	293	452	133	294	456	134	296	461	135	360	470	138	367	478	140	373
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	161		1	162		2	164		3	228		6	235		8	241
04.3 Pääskyvuori	155	52,36	296	155	192	301	158	196	303	159	197	300	157	234	298	156	232	297	156	232
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	37		3	41		4	42		2	79		1	77		1	77
Koko Itäinen varhaiskasvatusalue	1 303	45,45	2867	1 303		2894	1 315		2903	1 319		2931	1 332		2972	1 351		3000	1 363	
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0			12			16			29			48			60	

Liite 14 Päiväkodit ja paikkamäärät Itäisellä varhaiskasvatusalueella 2013

ITÄINEN VARHAISKASVATUSALUE	Päivähoidon pienalue	htm ² päiväkotikäy- tössä	htm ² tilassa yhteensä	Osoite	Kuntoaste %	Hoitopaikat	Joista keskitettyjä hoitopaikkoja	Muuta
Kuuvuoren päivähoitoyksikkö						113		
Nummenpuistokatu 1, päiväkot	YO-kylä	1210,5	1297,5	Nummenpuistokatu 1	96,6	113	50	Integroitu erityisryhmä (6) + iltahoito (44)
Halisten päivähoitoyksikkö						132		
Paavinkatu 15, päiväkot	Halinen	773,5	829,0	Paavinkatu 15	62,9	75		
Paavinkatu 21, päiväkot	Halinen	144	144,0	Paavinkatu 21 D		15		Vuokrakohde, asunto
Nummenpakan koulu, Halisten yksikkö	Halinen	225	877,0	Paavinkatu 13		42		Esiopetus koulun tiloissa
Räntämäen päivähoitoyksikkö						66		
Ritzinkuja 1, päiväkot	Halinen	283	283,0	Ritzinkuja 1		33		Vuokrakohde
Emmauksenkatu 4, päiväkot	Halinen	253	253,0	Emmauksenkatu 4		33		Vuokrakohde
Itäharjun päivähoitoyksikkö						166		
Viinamäenkatu 7, päiväkot	Hannuniittu	1839	1896,0	Viinamäenkatu 7	98,4	152	12	Integroitu erityisryhmä
Co Malmin koulu	Hannuniittu			Virmuntie 5		14		Esiopetus koulun tiloissa, syksyllä 2012
Hannuniitun päivähoitoyksikkö						143		
Hannuniitun päiväkot	Hannuniittu	743	790,0	Virmuntie 1	63,5	68		14 lasta henkilökunnan taukotilassa
Kohmon päiväkot	Hannuniittu	490	508,0	Ritavuorenkuja 6		54		Vuokrakohde
Lanatie 4, päiväkot	Hannuniittu	144,5	144,5	Lanatie 4		21		Vuokrakohde
Hintsankujan päivähoitoyksikkö						72		
Hintsankuja 4, päiväkot	Varissuo	697	740,0	Hintsankuja 4	54,0	72		
Huhkolan päivähoitoyksikkö						110		
Päiväkot Lauste III	Lauste	727	774,0	Karhunaukio 1	59,7	68		
Lausteen koulu	Lauste	501,5	3867,0	Raadinkatu 7		42		Esiopetus koulun tiloissa
Pääskyvuoren päivähoitoyksikkö						155		
Keltasirkunpolku 3, päiväkot	Pääskyvuori	888	945,0	Keltasirkunpolku 3	60,4	101		
Kotkankatu 2, päiväkot	Pääskyvuori	592	592,0	Kotkankatu 2		54		Vuokrakohde
Koukkarinkadun päivähoitoyksikkö						95		
Koukkarinkatu 3, päiväkot	Varissuo	1087,5	1152,0	Koukkarinkatu 3	55,0	95		
Lausteen päivähoitoyksikkö						22		
Lausteen päiväkot	Lauste	1018,5	1418,5	Maistraatinpolku 2	62,1	22	6	Integroitu erityisryhmä
Orminkujan päivähoitoyksikkö						85		
Orminkuja 4, päiväkot	Varissuo	852	906,0	Orminkuja 4	58,2	71	8	Erytisryhmä
Koukkarinkatu 6, päiväkot	Varissuo	227	227,0	Koukkarinkatu 6		14		Vuokrakohde
Piinokankadun päivähoitoyksikkö						144		
Piinokankatu 4, päiväkot	Varissuo	920	979,0	Piinokankatu 4	51,9	83	6	Integroitu erityisryhmä
Seikonkatu 4, päiväkot	Varissuo	636	636,0	Seikonkatu 4	70,3	61		
Yhteensä		14252,0	19258,5			1 303	82	

Liite 15 Läntisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja kunnallisten hoitopaikkojen kattavuusprosentit

Lapsimäärän (0-6 vuotiaat) kehitys 2012-2018 (ei sis. ruotsinkielisiä)	Kunnallisten hoitopaikkojen määrä 2013	2013 Kunnalliset hoitopaikat kiertää alueen lapsimäärästä %	2013			2014			2015			2016			2017			2018		
			Lapsimäärän ennuste 1/2013	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2013 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2013	Lapsimäärän ennuste 1/2014	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2014 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2014	Lapsimäärän ennuste 1/2015	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2015 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2015	Lapsimäärän ennuste 1/2016	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2016 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2016	Lapsimäärän ennuste 1/2017	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2017 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2017	Lapsimäärän ennuste 1/2018	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2018 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoiteltavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2018
01.1 Läntinen keskusta	291	50,87	572	291	486	594	302	505	599	305	509	614	312	522	642	327	546	654	333	556
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	195		11	214		14	218		21	231		36	255		42	265
01.2 Martti	377	54,32	694	377	590	709	385	603	724	393	615	736	400	626	760	413	646	779	423	662
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	213		8	226		16	238		23	249		36	269		46	285
01.3 Ruissalo	0	0,00	8	0	7	9	0	8	9	0	8	8	0	7	9	0	8	9	0	8
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	7		0	8		0	8		0	7		0	8		0	8
08.1 Perno	200	46,51	430	200	297	433	201	299	439	204	303	435	202	300	430	200	297	428	199	295
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	97		1	99		4	103		2	100		0	97		-1	95
08.2 Härkämäki-Vienola	148	54,21	273	148	188	267	145	184	273	148	188	271	147	187	280	152	193	283	153	195
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	40		-3	36		0	40		-1	39		4	193		5	47
10.1 Itäinen keskusta	267	56,93	469	267	399	478	272	406	486	277	413	499	284	424	508	289	432	512	291	435
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	132		5	139		10	146		17	157		22	165		24	168
Koko Läntinen varhaiskasvatusalue	1 283	52,45	2446	1 283	1 306	2490	1 306	1 306	2530	1 327	1 344	2563	1 344	1 344	2629	1 379	1 379	2665	1 398	1 398
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0			23			44			61			96			115	

Liite 16 Päiväkodit ja paikkamäärät Läntisellä varhaiskasvatusalueella 2013

LÄNTINEN VARHAISKASVATUSALUE	Päivähoidon pienalue	htm ² päiväkotikäyt össä	htm ² tilassa yhteensä	Osoite	Kuntoaste %	Hoitopaikat	Joista keskitettyjä hoitopaikkoja	Muuta
Mäntymäen päivähoitoyksikkö						92		
Kallelankatu 3, päiväkot	Martti	1074	1136,0	Kallelankatu 3	59,4	92		Museorakennus
Läntisen keskustan päivähoitoyksikkö						108		
Koulukatu 12, päiväkot (A, B ja C)	Läntinen keskusta	1664	1713,5	Koulukatu 12	55,3	108	12	Integroitu erityisryhmä
Asemanseudun päivähoitoyksikkö						66		
Käsityöläiskatu 20, päiväkot	Läntinen keskusta	813	870,0	Käsityöläiskatu 20		66		Vuokrakohde
Portsan päivähoitoyksikkö						117		
Sofiankatu 7, päiväkot	Läntinen keskusta	951	998,0	Sofiankatu 7	43,2	89	12	Integroitu erityisryhmä
Topeliuksen koulu	Läntinen keskusta	167	2964,5	Pakkarinkatu 10		28		Esiopetus koulun tiloissa
Martin päivähoitoyksikkö						111		
Stålarinkatu 27, päiväkot	Martti	590	641,0	Stålarinkatu 27		76	22	Iltahoito/Vuokrakohde
Vähäheikkilän koulu	Martti	180	4198,5	Myllymäentie 42		35		Esiopetus koulun tiloissa. Syksystä 2012 käytössä 2 luokkatilaa.
Urheilupuiston päivähoitoyksikkö						87		
Betaniankatu 1a ja 2, päiväkot	Martti	407	407,0	Betaniankatu 1a ja 2		59		Vuokrakohteita
Sampalinnan koulu	Martti	58	4890,0	Itäinen pitkäkatu 45		28		Esiopetus koulun tiloissa, 2 luokkatilaa.
Kaskenmäen päivähoitoyksikkö						87		
Kaskenkatu 7, päiväkot	Martti	691	723,0	Kaskenkatu 7	60,8	87	66	Ympäri vuorokautinen hoito (24) ja iltahoito (42)
Kerttulin päivähoitoyksikkö						171		
Kellonsoittajankatu 6, päiväkot	Itäinen keskusta	2510	2510,0	Kellonsoittajankatu 6		171	6	Valmistuu 2013 alussa, integroitu erityisryhmä
Tuomaansillan päivähoitoyksikkö						96		
Nahkurinpiha 1, päiväkot	Itäinen keskusta	397,5	397,5	Nahkurinpiha	66,2	47		
Rehtorinpellonkatu 4-6, päiväkot	Itäinen keskusta	312	312,0	Rehtorinpellonkatu 4-6		49		Vuokrakohde
Heinikonkadun päivähoitoyksikkö						69		
Heinikonkatu 4, päiväkot	Perno	805	870,0	Heinikonkatu 4	59,6	69	6	Integroitu erityisryhmä
Pernon päivähoitoyksikkö						131		
Hyrköistentie 4, päiväkot	Perno	770	809,0	Hyrköistentie 4	69,6	63	12	Integroitu erityisryhmä
Pernontie 31, päiväkot	Perno	1179	1396,0	Pernontie 31	47,3	68		
Härkämäen päivähoitoyksikkö						148		
Säkäkuja 2, päiväkot	Härkämäki-Vienola	1089,5	1139,5	Säkäkuja 2	93,7	87		Vuokrakohde
Rahjepolku 2, päiväkot	Härkämäki-Vienola	684	684,0	Rahjepolku 2	54,9	33		
Aunelan koulu	Härkämäki-Vienola	174	3318,0	Opintie 1		28		Esiopetus koulun tiloissa
Yhteensä		14516	29977,5			1 283	136	

Liite 17 Pohjoisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja kunnallisten hoitopaikkojen kattavuusprosentit

	Kunnallisten hoitopaikkojen määrä 2013	2013 Kunnalliset hoitopaikat kattaa alueen lapsimäärästä %	2013			2014			2015			2016			2017			2018		
			Lapsimäärän ennuste 1/2013	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2013 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2013	Lapsimäärän ennuste 1/2014	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2014 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2014	Lapsimäärän ennuste 1/2015	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2015 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2015	Lapsimäärän ennuste 1/2016	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2016 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2016	Lapsimäärän ennuste 1/2017	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2017 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2017	Lapsimäärän ennuste 1/2018	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2018 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2018
09.3 Paattinen	136	73,12	186	136	113	179	131	108	183	134	111	182	133	110	187	137	113	190	139	115
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	-23		-5	-28		-2	-25		-3	-26		1	-23		3	-21
09.1 Jäkärä	169	59,93	282	169	171	290	174	176	283	170	171	280	168	170	284	170	172	286	171	173
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	2		5	7		1	2		-1	1		1	3		2	4
09.2 Moisio	144	30,97	465	144	87	479	148	87	489	151	90	516	160	92	532	165	97	548	170	100
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	-57		4	-57		7	-54		16	-52		21	-47		26	-44
06.1 Runosmäki	257	55,39	464	257	338	472	261	344	469	260	341	487	270	355	483	268	352	492	273	358
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	81		4	87		3	84		13	98		11	95		16	101
06.2 Kaerla	192	49,74	386	192	281	395	196	288	402	200	293	409	203	298	412	205	300	426	212	310
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	89		4	96		8	101		11	106		13	108		20	118
07.1 Nättinummi	149	22,99	648	149	486	660	152	495	678	156	509	696	160	522	714	164	536	757	174	568
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	337		3	346		7	360		11	373		15	387		25	419
07.2 Suikkila	129	54,66	236	129	177	239	131	179	242	132	182	247	135	185	246	134	185	249	136	187
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	48		2	50		3	53		6	56		5	56		7	58
07.3 Pohjola	223	48,58	459	223	344	475	231	356	489	238	367	509	247	382	549	267	412	580	282	435
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0	121		8	133		15	144		24	159		44	189		59	212
Koko Pohjoinen varhaiskasvatusalue	1 399	44,75	3126	1 399		3189	1 427		3235	1 448		3317	1 484		3407	1 525		3528	1 579	
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna			0	0			28			49			85			126			180	

Liite 18 Päiväkodit ja paikkamäärät Pohjoisella varhaiskasvatusalueella 2013

POHJOINEN VARHAISKASVATUSALUE	Päivähoidon pienalue	htm ² päiväkodin käytössä	htm ² tilassa yhteensä	Osoite	Kuntoaste %	Hoitopaikat	Joista keskitettyjä hoitopaikkoja	Muuta
Nätinnummen päivähoitoyksikkö						101		
Karrinkatu 4, päiväkot	Nätinnummi	847,5	895,0	Karrinkatu 4	63,3	73		
Teräsrautelan nuorisotalo	Nätinnummi	219	645,0	Antreksenkuja 1	63,6	28		
Hepokullan päivähoitoyksikkö						127		
Niitunniskantie 1, päiväkot	Pohjola	1024	1090,0	Niitunniskantie 1	70,8	127	50	Iltahoito (44) ja intergroitu eristysryhmä (6)
Raunin aukion päivähoitoyksikkö						96		
Raunin aukio 4, päiväkot	Pohjola	710,5	781,5	Raunin aukio 4	40,3	68		
Raunistulan koulu	Pohjola	174	3059,0	Oikotie 1		28		Esiopetus koulun tiloissa
Suikkilanseudun päivähoitoyksikkö						129		
Talinkorventie 16, päiväkot	Suikkila	914,5	956,0	Talinkorventie 16	48,7	87	6	Integroitu erityisryhmä
Teräsrautelan koulu, Teräsrautelan yksikkö	Suikkila	150	2358,5	Korkkisvuorenkatu 14		28		Esiopetus koulun tiloissa
Teräsrautelan koulu, Suikkilan yksikkö	Suikkila	78	3530,5	Talinkorventie 16		14		Esiopetus koulun tiloissa. 1 luokkatila (60 m ²) tukitiloineen.
Taoskujan päivähoitoyksikkö						48		
Taoskuja 7, päiväkot	Nätinnummi	466,5	466,5	Taoskuja 7	60,3	48		
Kaerlan päivähoitoyksikkö						117		
Kaerlantie 16, päiväkot	Kaerla	1028	1085,0	Kaerlantie 16	65,4	89		
Pallivahan koulu, Kärsämäentie yksikkö	Kaerla	156	955,0	Kärsämäentie 46		28		
Munterinkadun päivähoitoyksikkö						100		
Munterinkatu 3, päiväkot	Runosmäki	858	908,0	Munterinkatu 3	59,9	100		
Parolanpolun päivähoitoyksikkö						103		
Parolanpolku 9, päiväkot	Runosmäki	835	876,0	Parolanpolku 9	56,3	75	6	Integroitu erityisryhmä
Runosmäen koulu	Runosmäki	180	2998,0	Piiparinpolku 19-21		28		
Piiparinpolku 13	Runosmäki			Piiparinpolku 13		0		Tilat leikkikoulun käytössä
Piiparinpolun päivähoitoyksikkö						129		
Piiparinpolku 18, päiväkot	Runosmäki	614	614,0	Piiparinpolku 18	48,6	54		
Paltankatu 27, päiväkot	Kaerla	955	1003,0	Paltankatu 27	51,8	75		
Arkeologinkadun päivähoitoyksikkö						115		
Arkeologinkatu 9, päiväkot	Jäkärälä	696,5	5787,0	Arkeologinkatu 9	73,6	47		
Lampolankatu 6, päiväkot	Jäkärälä	342	420,0	Lampolankatu 6		33		Vuokrakohte
Jäkärälän puistokatu	Jäkärälä	340	340,0	Jäkärälän puistokatu 18		35		Esiopetustoiminta Jäkärälän koulussa päättyy kesällä 2012
Moision päivähoitoyksikkö						144		
Halikonkatu 8, päiväkot	Moisio	984	984,0	Halikonkatu 8		117		Tilaelementti + 1 päiväkotirakennus
Ymmyrsuonkatu 12 B, päiväkot	Moisio	74,5	74,5	Ymmyrsuonkatu 12 B		14		Sisäinen vuokrauskohte
Moision koulu	Moisio	52	3497,5	Moision koulutie 2		13		Esiopetus koulun tiloissa. Käytössä 40 m ² luokkatila syksystä 2012 tukitiloineen.
Paattisten päivähoitoyksikkö						136		
Seuravuorenkatu 7, päiväkot	Paattinen	664	733,0	Seuravuorenkatu 7	66,0	52		
Toffinkuja 2, päiväkot	Paattinen	987	3612,0	Toffinkuja 2	100,0	84		
Paattisten aluetalo	Paattinen			Seuravuorenkatu 1		0		Tiloissa ei ole ollut ryhmää vuoden 2012 alusta, tilojen käyttöä suunnitellaan
Suotorpankujan päivähoitoyksikkö						54		
Suotorpankuja 3, päiväkot	Jäkärälä	626	668,0	Suotorpankuja 3	58,1	54		
Yhteensä		13976	38 337			1 399	62	

Liite 19 Ruotsinkielisen varhaiskasvatusalueen lapsimääräennusteet ja kunnallisten hoitopaikkojen kattavuusprosentit

Lapsimäärän (0-6 vuotiaat) kehitys 2012-2018	Kunnallisten hoitopaikkojen määrä 2013	2013 Kunnalliset hoitopaikat kattaa alueen lapsimäärästä %	2013			2014			2015			2016			2017			2018		
			Lapsimäärän ennuste 1/2013	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2013 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2013	Lapsimäärän ennuste 1/2014	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2014 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2014	Lapsimäärän ennuste 1/2015	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2015 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2015	Lapsimäärän ennuste 1/2016	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2016 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2016	Lapsimäärän ennuste 1/2017	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2017 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2017	Lapsimäärän ennuste 1/2018	2013 kunnallisen kattoprosentin mukainen osuus 2018 lapsimäärästä	Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitettavuuden mukainen kaikkien hoitopaikkojen tarve 2018
Pohjoinen varhaiskasvatusalue	0	0,00	109	0	81	113	0	84	117	0	87	119	0	89	120	0	90	122	0	91
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	81		0	84		0	87		0	89		0	90		0	91
Itäinen varhaiskasvatusalue	66	44,59	148	66	111	150	67	112	151	67	113	153	68	114	153	68	114	155	69	116
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	45		1	46		1	47		2	48		2	48		3	50
Läntinen varhaiskasvatusalue	342	122,58	279	342	208	284	348	212	289	354	216	294	360	220	302	370	226	307	376	229
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	-134		6	-130		12	-126		18	-122		28	-116		34	-113
Eteläinen varhaiskasvatusalue	0	0,00	252	0	188	255	0	190	258	0	193	262	0	196	264	0	197	269	0	201
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	188		0	190		0	193		0	196		0	197		0	201
Koko ruotsinkielinen varhaiskasvatusalue	408	51,78	788	408	589	802	415	599	815	422	609	828	429	619	839	434	627	853	442	637
Hoitopaikkojen muutos 2013 verrattuna				0	181		7	191		14	201		21	211		26	219		34	229

Liite 20 Päiväkodit ja paikkamäärät Ruotsinkielisellä varhaiskasvatusalueella 2013

RUOTSINKIELINEN VARHAISKASVA- TUSALUE	Päivähoidon pienalue	m ² päiväkotikäyt össä	m ² tilassa yhteensä	Osoite	Kuntoaste %	Hoitopaikat	Joista keskitettyjä hoitopaikkoja	Muuta
Centrums svenska dve						134		
Skolgatans daghem	Länt. keskusta	1026,0	1 026,0	Koulukatu 10	50,9	80	6	Integroitu erityisryhmä
Lasaretskatan daghem	Länt. keskusta	541,0	556,0	Sairashuoneenkatu 1	42,9	54		
Sirkkala dve						130		
Observatoriegatans daghem	It. keskusta	369,0	1 010,0	Tähtitorninkatu 4	63,1	130		
Östra svenska dve						144		
Kuratorstigen 7	YO-Kylä	486,0	525,0	Kuraattorinpolku 7		66		Vuokrakohde
Cygnaeus förskola	Länt. keskusta	435	4 985,0	Maariankatu 7		50	3	Esiopetus koulun tiloissa
Sirkkala förskola	It. keskusta	143	3 579,5	Sirkkalankatu 20-22		28		Esiopetus koulun tiloissa
Yhteensä		3000	11 682			408	9	